

Strategia Rozwoju Powiatu Żywieckiego

2030+

część strategiczna

Opracowanie:

Spis treści

Wstęp	4
I Wprowadzenie	5
1.1 Spójność planistyczna dokumentu	5
II Wyniki przeprowadzonych badań społecznych	9
2.1 Prezentacja wyników badania ankietowego wśród mieszkańców powiatu	9
III Podsumowanie strategiczne	24
3. 1. Analiza SWOT	24
IV Koncepcja strategiczna	27
4.1 Wizja rozwoju - Powiat Żywiecki 2030+	27
4.2 Misja rozwoju Powiatu Żywieckiego	29
4.3 Obszary interwencji i cele rozwojowe.....	31
4.4 Priorytety rozwojowe	34
4.5. Cele operacyjne i kierunki działań.....	37
4.6 Schemat strategiczny	44
V System wdrażania	45
5.1 Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie.....	45
5.2 Potencjalne źródła finansowania	45
5.3 Monitorowanie wskaźników	46
5.4 Ewaluacja.....	48
Spis wykresów	49
Załącznik nr 1 Lista projektów zgłaszanych przez gminy	50

Wstęp

Podstawą prawną do opracowania niniejszego dokumentu jest ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920, z 2021 r. poz. 1038, 1834) oraz ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057), wskazująca, że jednym z podmiotów kształtujących i prowadzących politykę rozwoju jest samorząd powiatowy.

Przedmiotowa Strategia jest podstawowym i najważniejszym dokumentem strategicznym, który przedstawia długookresowe założenia związane z rozwojem powiatu żywieckiego. Poprzez niniejsze opracowanie, władze samorządowe informują mieszkańców powiatu żywieckiego o stanie oraz kierunkach rozwoju powiatu, a także o sposobie, w jaki będą realizować swoje zadania w najbliższych latach.

Poniższa strategia jest kluczowym dokumentem, który ma wpływ na kształtowanie rozwoju powiatu żywieckiego oraz stanowią podstawę jego zarządzania, ponieważ określania zadania i przedsięwzięcia dla samorządu powiatowego. W niniejszym dokumencie przedstawiono cele i kierunki rozwoju, dzięki którym możliwy będzie rozwój powiatu na wielu płaszczyznach. Wskazane w dokumencie założenia odnoszą się do identyfikowanych zasobów i potencjałów oraz widocznych deficytów i zagrożeń rozwojowych. Bazą do opracowania założeń przedstawionych w dokumencie, była diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej powiatu oraz przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców powiatu. Dzięki nim uzyskano informacje na temat jakości i poziomu życia oraz zadowolenia z usług i oferty dostępnej na terenie powiatu żywieckiego

Niniejsze opracowanie nakierowane jest na perspektywę 2030 roku, a potrzeba tworzenia nowego dokumentu, jest wynikiem zmian w prawie oraz finansach publicznych, a także zewnętrznych związanych ze zmieniającą się sytuacją środowiskową, demograficzną i gospodarczą na terenie powiatu żywieckiego.

I Wprowadzenie

1.1 Spójność planistyczna dokumentu

Strategia Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+ została poddana analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi oraz operacyjnymi na szczeblu krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Niniejsze opracowanie jest spójne z założeniami, priorytetami oraz celami wyróżnionymi w dokumentach przedstawionych w dalszej części rozdziału.

Analizując poszczególne dokumenty, uwzględniono powiązania celów rozwojowych Strategii z konkretnymi zapisami widniejącymi w tychże dokumentach.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Cele rozwojowe wskazane w niniejszej strategii są tożsame z celami szczegółowymi zawartymi w SOR. Cel szczegółowy I koresponduje z Celem rozwojowym 1. Zapewnienie stabilnego rozwoju gospodarczego w powiecie żywieckim, oba skupiają się m.in. na zwiększeniu konkurencyjności gospodarki. Cel rozwojowy 3. Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do najwyższej jakości usług publicznych jest spójny z Celem szczegółowym II, którego to zakres skupiony jest na wykorzystaniu zasobów społecznych i terytorialnych oraz dostosowaniu świadczonych usług do uwarunkowań i zmian w strukturze demograficznej. Ostatni z celów (cel rozwojowy 4) jest spójny z Celem szczegółowym III, a zakres planowanych przedsięwzięć w ramach każdego z nich odnosi się do zwiększenia efektywności i funkcjonowania instytucji poprzez m.in. wykorzystanie nowoczesnych technologii.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)		Strategia Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+	
Cel szczegółowy I	Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną	Cel rozwojowy 1	Zapewnienie stabilnego rozwoju gospodarczego w powiecie żywieckim
Cel szczegółowy II	Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	Cel rozwojowy 3	Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do najwyższej jakości usług publicznych
Cel szczegółowy III	Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu	Cel rozwojowy 4	Zbudowanie trwałych podstaw rozwojowych powiatu i integrowanie jego rozwoju

Program Dostępność Plus 2018- 2025

Wskazany program będący kompleksowym programem skupia się na zaspokojeniu potrzeb oraz podnoszeniu jakości życia osób ze szczególnymi potrzebami. Program ten wskazuje na działania, mające na celu poprawę poprawa dostępności przestrzeni publicznej, w tym architektury, transportu, produktów i szeroko rozumianych usług. Strategia Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+ jest spójna ze wskazanym dokumentem, ponieważ wskazuje przedsięwzięcia mające na celu likwidację barier (m.in. w przestrzeni publicznej, instytucjach czy środkach komunikacji), umożliwienie osobom ze szczególnymi potrzebami pełnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz wdrażanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych, mających na celu zapewnienie również dostępności cyfrowej. Wskazane w niniejszej strategii cele stanowią odpowiedź na wyzwania w obszarze dostępności wskazanych

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju jest dokumentem, który określa główne trendy i wyzwania oraz scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, uwalniając zasady zrównoważonego rozwoju. Głównym celem, wskazanym we wspomnianym dokumencie jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Rozwój kraju powinien odbywać się w trzech obszarach strategicznych (konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski, efektywności i sprawności państwa), dla których zostały określone strategiczne cele rozwojowe. Poniżej wskazano powiązanie z celami rozwojowymi wskazanymi w niniejszej strategii.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności		Strategia Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+	
Cel 3	Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki	Cel rozwojowy 3	Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do najwyższej jakości usług publicznych
Cel 4	Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki	Cel rozwojowy 1	Zapewnienie stabilnego rozwoju gospodarczego w powiecie żywieckim
Cel 5	Stworzenie Polski Cyfrowej	Cel rozwojowy 4	Zbudowanie trwałych podstaw rozwojowych powiatu i integrowanie jego rozwoju
Cel 6	Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”	Cel rozwojowy 1	Zapewnienie stabilnego rozwoju gospodarczego w powiecie żywieckim
Cel 7	Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska	Cel rozwojowy 2	Podnoszenie standardów środowiskowych i jakości infrastruktury publicznej
Cel 9	Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie	Cel rozwojowy 3	Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez dostęp

	zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego		do najwyższej jakości usług publicznych
Cel 10	Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej	Cel rozwojowy 4	Zbudowanie trwałych podstaw rozwojowych powiatu i integrowanie jego rozwoju
Cel 3	Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki	Cel rozwojowy 3	Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do najwyższej jakości usług publicznych

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

Strategia „Śląskie 2030” wskazuje następującą wizję rozwoju województwa śląskiego: Województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku. Wizja ta realizowana będzie poprzez cztery cele strategiczne. Cel strategiczny A jest tożsamy z Celem rozwojowym 1 niniejszej strategii i skupia się na rozwoju gospodarki, przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru oraz wzmacnianiu konkurencyjności. Cel rozwojowy 3 wpisuje się w założenia celu strategicznego B, związanego z poprawą w zakresie usług społecznych m.in. zdrowotnych czy edukacyjnych. Cel strategiczny C jest spójny z celem rozwojowym 2, w ich ramach wskazano przedsięwzięcia mające na celu poprawę jakości środowiska oraz jego ochronę, co jest szczególnie uzasadnione z uwagi na wysoki stopień pokrycia powiatu żywieckiego formami ochrony przyrody. Ostatni – cel rozwojowy 4 koresponduje z celem strategicznym D, a wskazane w ich ramach działania dotyczą przede wszystkim rozwoju e-usług, cyfryzacji oraz nowoczesnej administracji publicznej.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności		Strategia Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+	
Cel strategiczny A	Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarcze	Cel rozwojowy 1	Zapewnienie stabilnego rozwoju gospodarczego w powiecie żywieckim
Cel strategiczny B	Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca	Cel rozwojowy 3	Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do najwyższej jakości usług publicznych
Cel strategiczny C	Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni	Cel rozwojowy 2	Podnoszenie standardów środowiskowych i jakości infrastruktury publicznej
Cel strategiczny D	Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym	Cel rozwojowy 4	Zbudowanie trwałych podstaw rozwojowych powiatu i integrowanie jego rozwoju

Ponadto niniejszy dokument jest spójny ze strategiami dla poszczególnych gmin, wskazanych w tabeli poniżej.

Dokumenty na szczeblu lokalnym

Strategia Rozwoju Gminy Czernichów do roku 2030

Strategia Rozwoju Gminy Gilowice na lata 2015 -2022

Strategia Rozwoju Gminy Jeleśnia na lata 2020-2030 (w opracowaniu)

Strategia Rozwoju Gminy Lipowa do 2030 roku (w opracowaniu)

Strategia Rozwoju Gminy Łękawica na lata 2014-2025

Strategia rozwoju Gminy Łodygowice do 2030 roku (w opracowaniu)

Strategia Rozwoju Gminy Milówka na lata 2016 - 2025

Program Rozwoju Gminy Radziechowy-Wieprz na lata 2016-2027

Strategia Rozwoju Gminy Rajcza 2014-2020

Strategia rozwoju gminy Ślemień na lata 2014- 2022

Strategia Rozwoju Gminy Świnna na lata 2015-2022

Strategia Rozwoju Gminy Węgierska Górka na lata 2018-2025

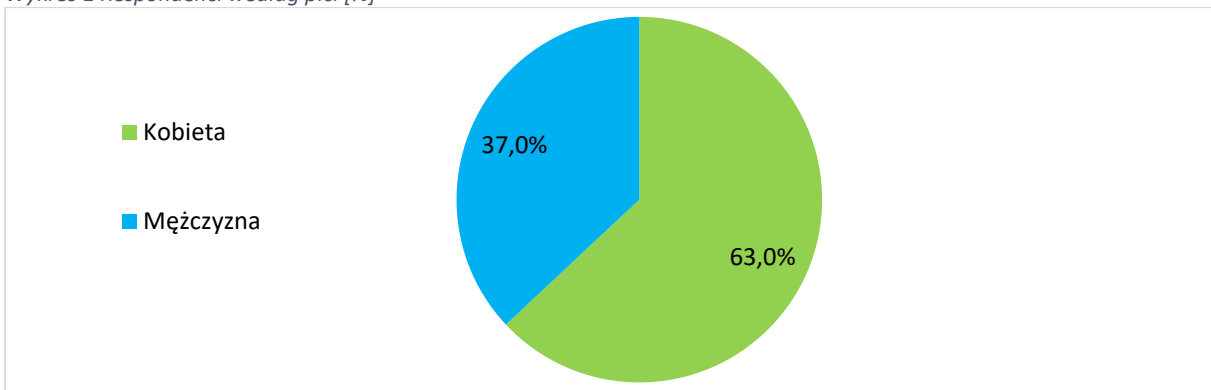

II Wyniki przeprowadzonych badań społecznych

2.1 Prezentacja wyników badania ankietowego wśród mieszkańców powiatu

Na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Żywieckiego przeprowadzono badanie ankietowe które skierowane było wyłącznie do mieszkańców powiatu żywieckiego. Celem badania było poznanie aktualnej kondycji obszaru oraz zadań rozwojowych istotnych z perspektywy mieszkańców, które powinny zostać zrealizowane w przyszłości. Łącznie w badaniu ankietowym wzięło udział 629 respondentów. Wśród ankietowanych przeważały kobiety, które stanowiły 63% ankietowanych, natomiast odsetek mężczyzn był równy 37%.

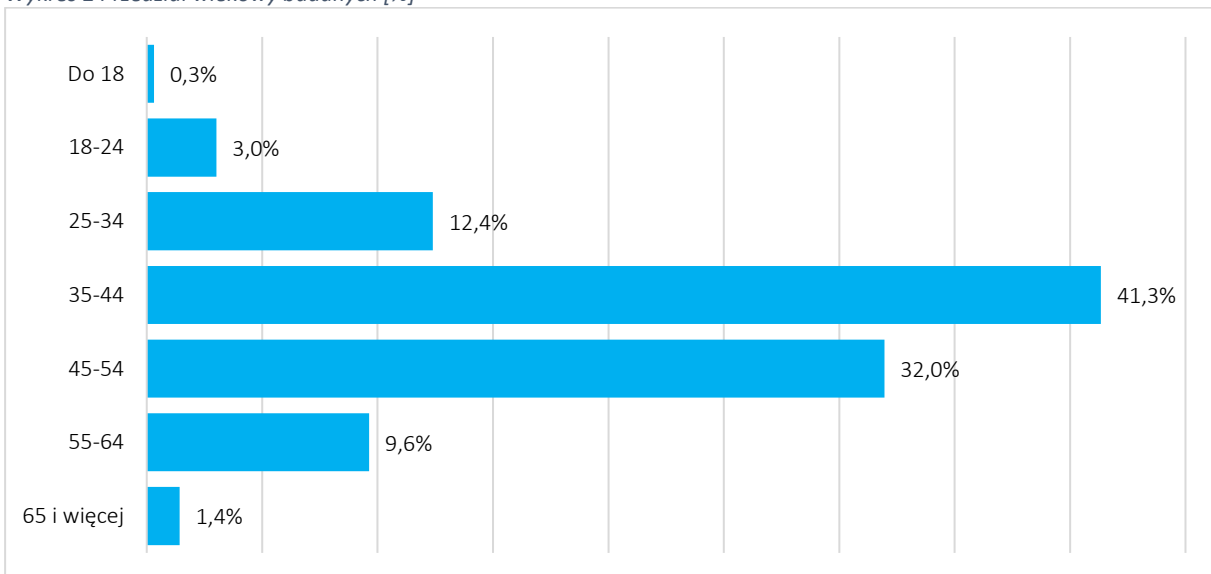
Wykres 1 Respondenci według płci [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Wśród respondentów biorących udział w badaniu dominującą pod względem liczebności stanowiły osoby w wieku 35-44 lat – 41,3% uczestników badania. Najmniej respondentów mieściło się w grupie wiekowej poniżej 18 lat (0,3%) oraz powyżej 65 roku życia (1,4%).

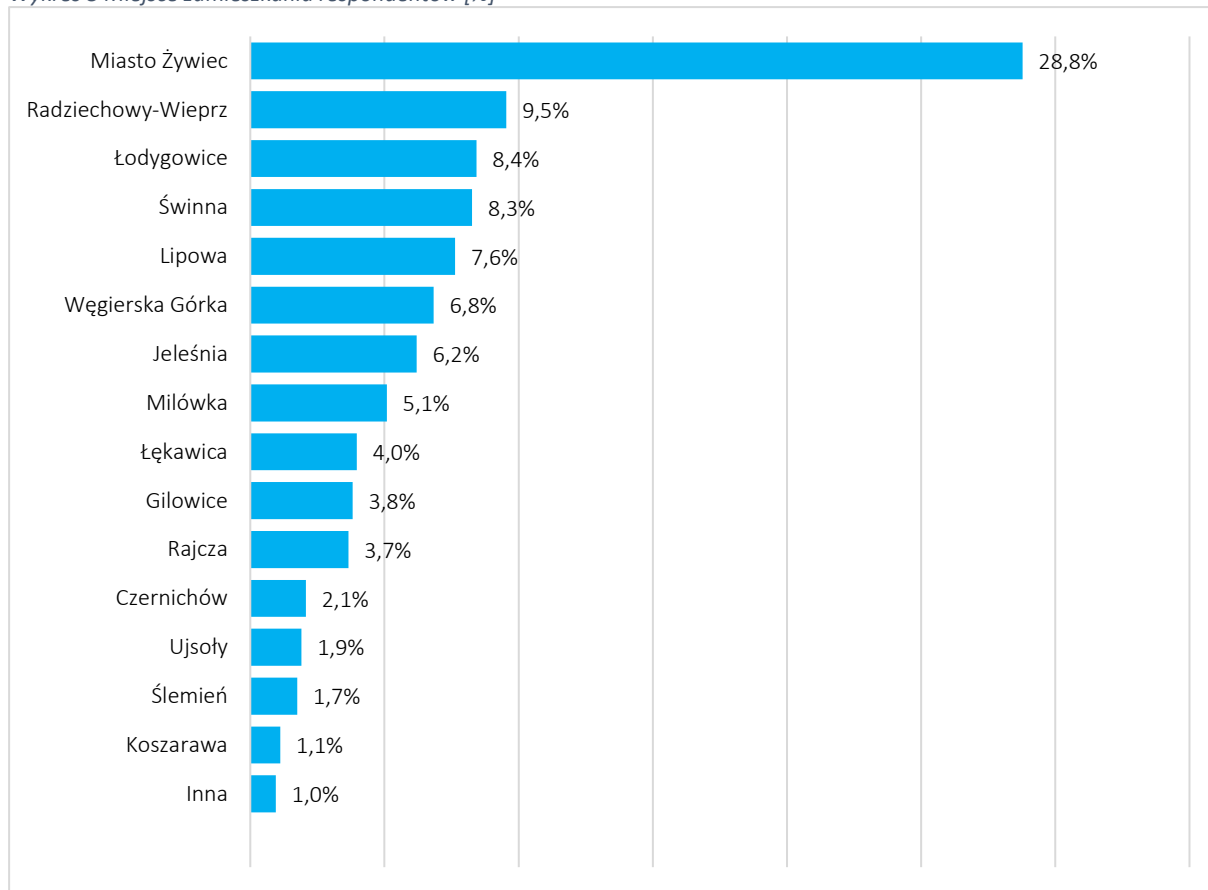
Wykres 2 Przedział wiekowy badanych [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

W badaniu ankietowym udział wzięli mieszkańcy wszystkich gmin powiatu żywieckiego. Najwięcej respondentów zamieszkiwało miasto Żywiec (28,8%), następnie gminę Radziechowy-Wieprz (9,5%) oraz gminę Łodygowice (8,4%). Najmniejszą aktywnością wykazali się mieszkańcy gminy Koszarawa (1,1%), Ślemień (1,7%) i Ujsoły (1,9%). Natomiast 1,0% respondentów nie wskazało miejsca zamieszkania.

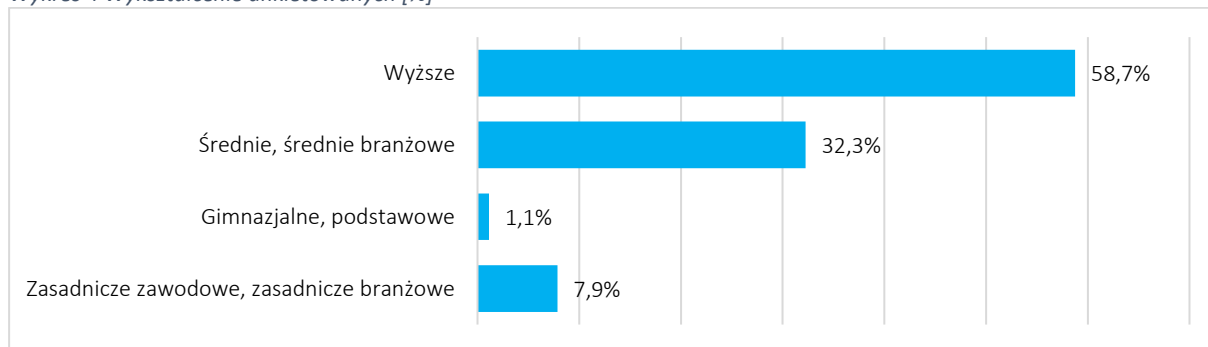
Wykres 3 Miejsce zamieszkania respondentów [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Wśród ankietowanych prawie 59% zadeklarowało, że posiada wykształcenie wyższe, a nieco ponad 32% wykształcenie średnie. Osoby z wykształceniem niższym stanowiły mniejszość - łącznie 9% w grupie badanych.

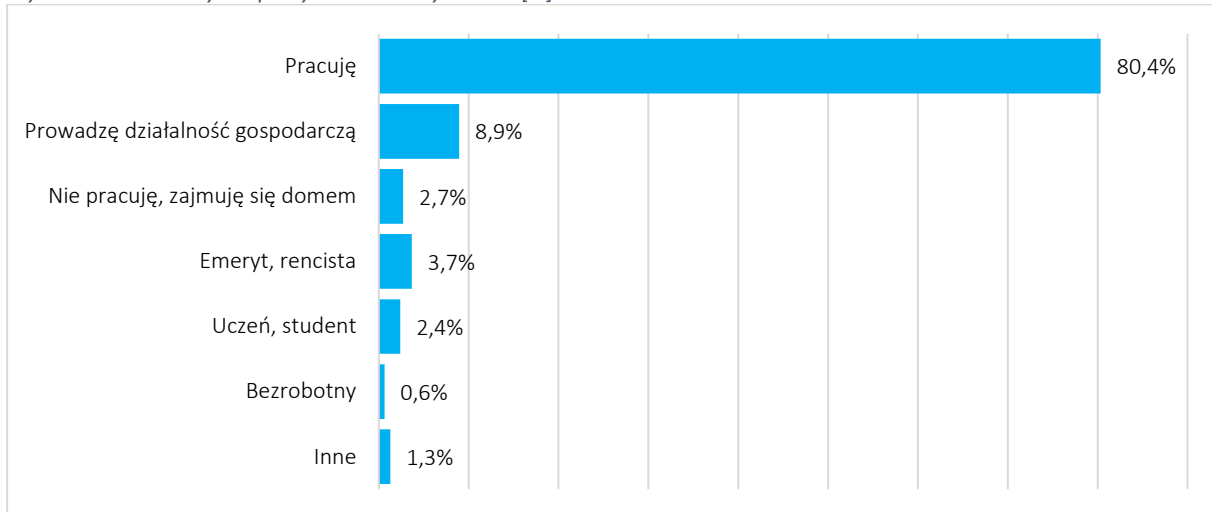
Wykres 4 Wykształcenie ankietowanych [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Ponad 80% stanowiły osoby pracujące, a prawie 9% osoby fizyczne prowadzące własną działalność gospodarczą. Emeryci i renciści stanowili 3,7% badanych, a osoby niepracujące, zajmujące się domem – 2,7%. Uczniowie i studenci stanowili niewielki odsetek respondentów (2,4%), natomiast najmniej liczną grupę badanych stanowiły osoby bezrobotne (0,6%).

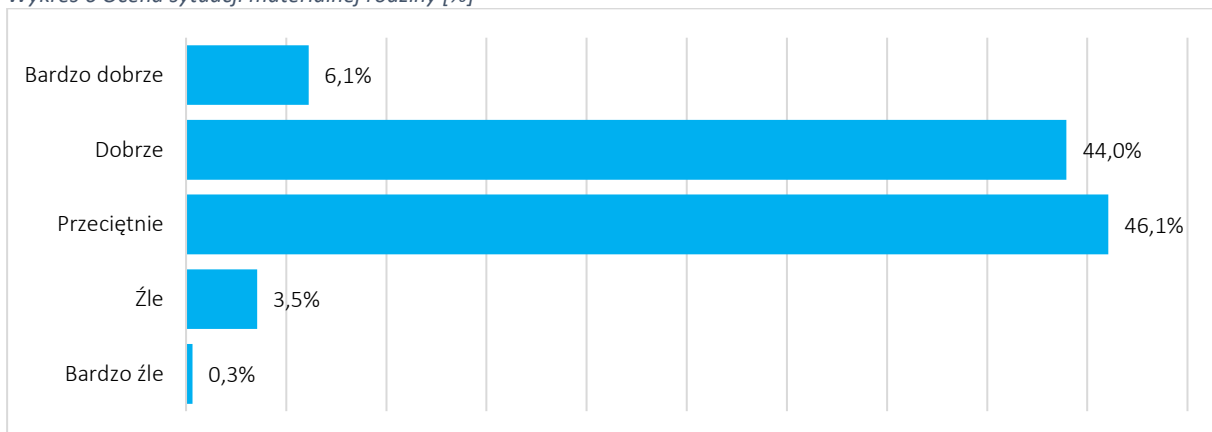
Wykres 5 Status na rynku pracy ankietowanych osób [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Większość respondentów ocenia sytuację materialną swojej rodziny jako przeciętną (46,1% wskazań). Duża grupa respondentów określiła sytuację materialną rodziny jako dobrą (44%), natomiast na bardzo dobrą sytuację wskazało nieco ponad 6% respondentów. Niekorzystną sytuację materialną wskazało łącznie poniżej 4% badanych. Analizując odpowiedzi respondentów, można uznać, że sytuacja materialna mieszkańców powiatu żywieckiego jest na dobrym poziomie.

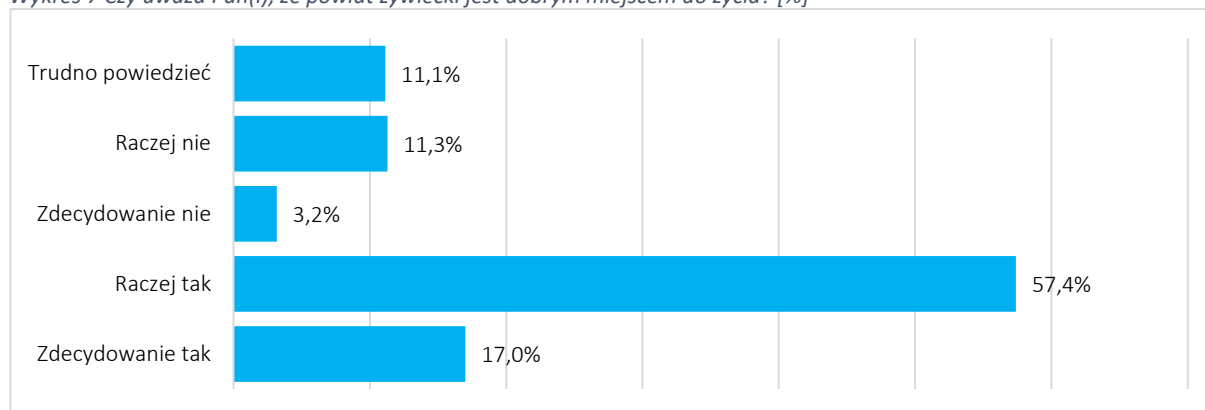
Wykres 6 Ocena sytuacji materialnej rodziny [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

W pytaniu dotyczącym opinii respondentów, czy powiat żywiecki jest dobrym miejscem do życia, łącznie 74,4% wyraziło pozytywną opinię na ten temat. Osoby niezdecydowane stanowiły 11,1% badanych, natomiast 14,5% osób uważa, że powiat żywiecki nie jest dobrym miejscem do życia.

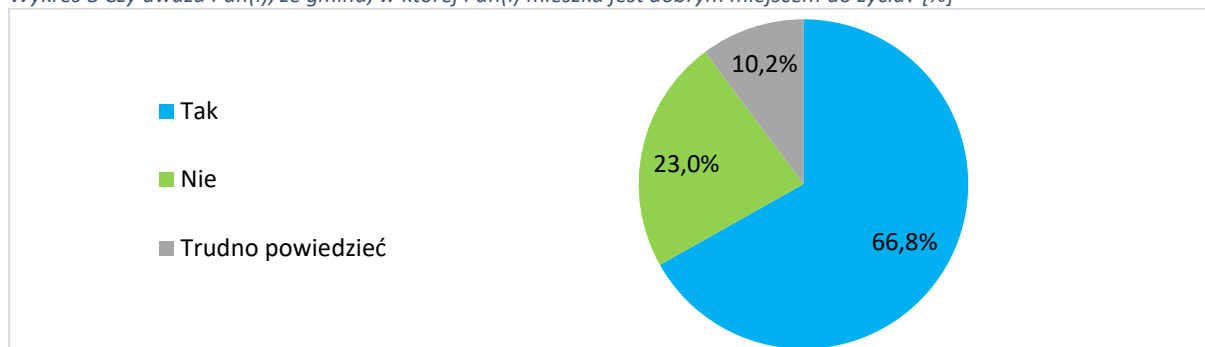
Wykres 7 Czy uważa Pan(i), że powiat żywiecki jest dobrym miejscem do życia? [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

W odniesieniu do oceny gminy w której zamieszkują, w opiniach respondentów również znacząco przeważają pozytywne opinie – 66,8% respondentów ocenia pozytywnie swoją gminę zamieszkania. Odmiennego zdania jest 23% ankietowanych. Co 10 badany nie potrafił jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie.

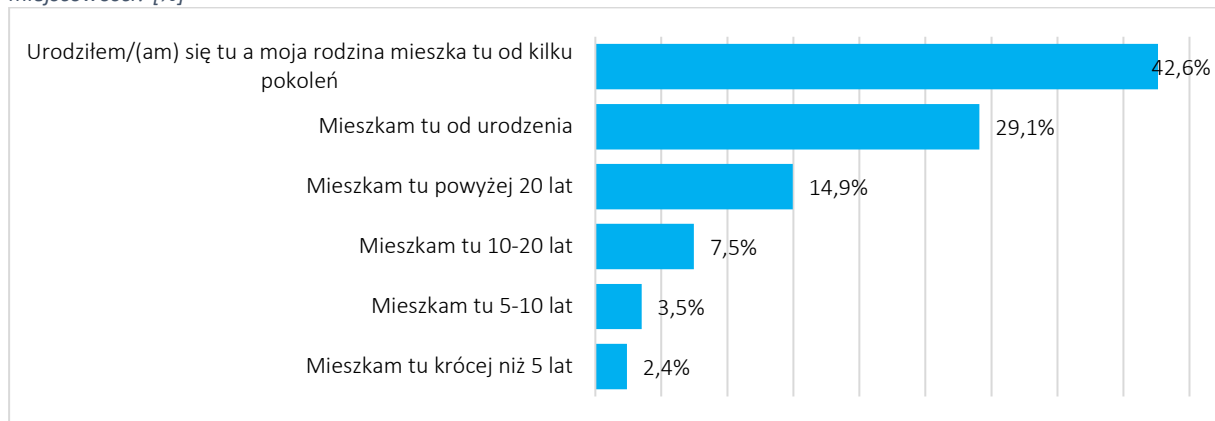
Wykres 8 Czy uważa Pan(i), że gmina, w której Pan(i) mieszka jest dobrym miejscem do życia? [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Jeśli chodzi o czas zamieszkania na terenie powiatu żywieckiego, większość respondentów zamieszkuje ten teren od pokoleń (42,6%). Drugą najbardziej liczną grupą wśród badanych były osoby zamieszkujące powiat od urodzenia. Respondenci mieszkający w powiecie żywieckim krócej niż 5 lat stanowili najmniej liczną grupę - 2,4%. Uzyskane wyniki mogą wskazywać na mocne przywiązanie badanych do swojego miejsca zamieszkania, co potwierdza wysoki odsetek ocen pozytywnych dotyczących powiatu żywieckiego jako dobrego miejsca do życia.

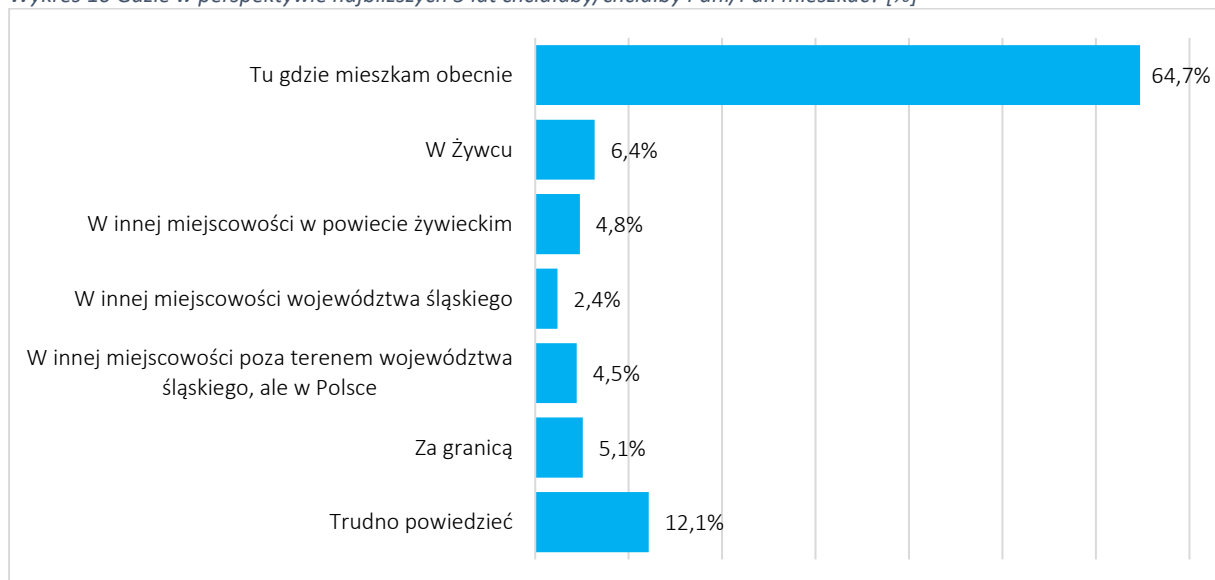
Wykres 9 Od jak dawna zamieszkuje Pan(i) teren powiatu żywieckiego – łącznie z czasem zamieszkiwania w obecnej miejscowości? [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

W przypadku pytania o plany dotyczące miejsca zamieszkania w perspektywie najbliższych pięciu lata, większość respondentów (64,7%) odpowiedziała, że chciałaby pozostać w swoim dotychczasowym miejscu zamieszkania. Osoby rozważające przeprowadzkę do Żywca lub innej miejscowości w powiecie żywieckim stanowiły łącznie 11,1% respondentów. Przeprowadzkę poza teren powiatu żywieckiego rozważa 12% badanych, w tym 5,1% bierze pod uwagę wyjazd za granicę. Struktura odpowiedzi potwierdza przywiązanie mieszkańców do obecnego miejsca zamieszkania i odzwierciedla oceny dotyczące traktowania powiatu żywieckiego jako dobrego miejsca do życia.

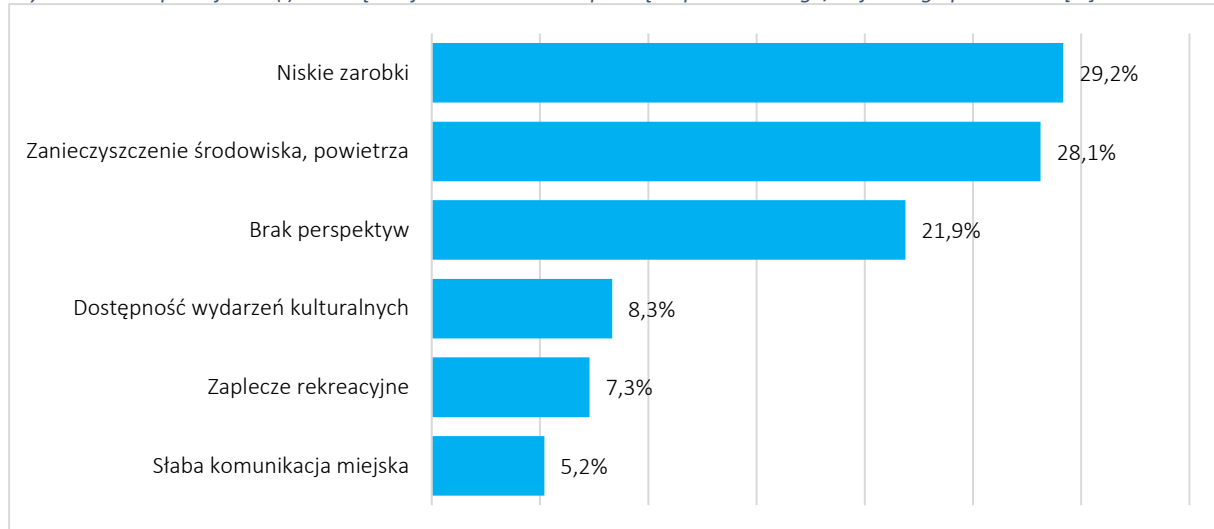
Wykres 10 Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać? [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Jako najczęstszy powód planowanej zmiany miejsca zamieszkania badani wskazywali na niskie zarobki (29,2% respondentów) i zanieczyszczenie środowiska, w szczególności zanieczyszczenie i niską jakość powietrza (28,1%).

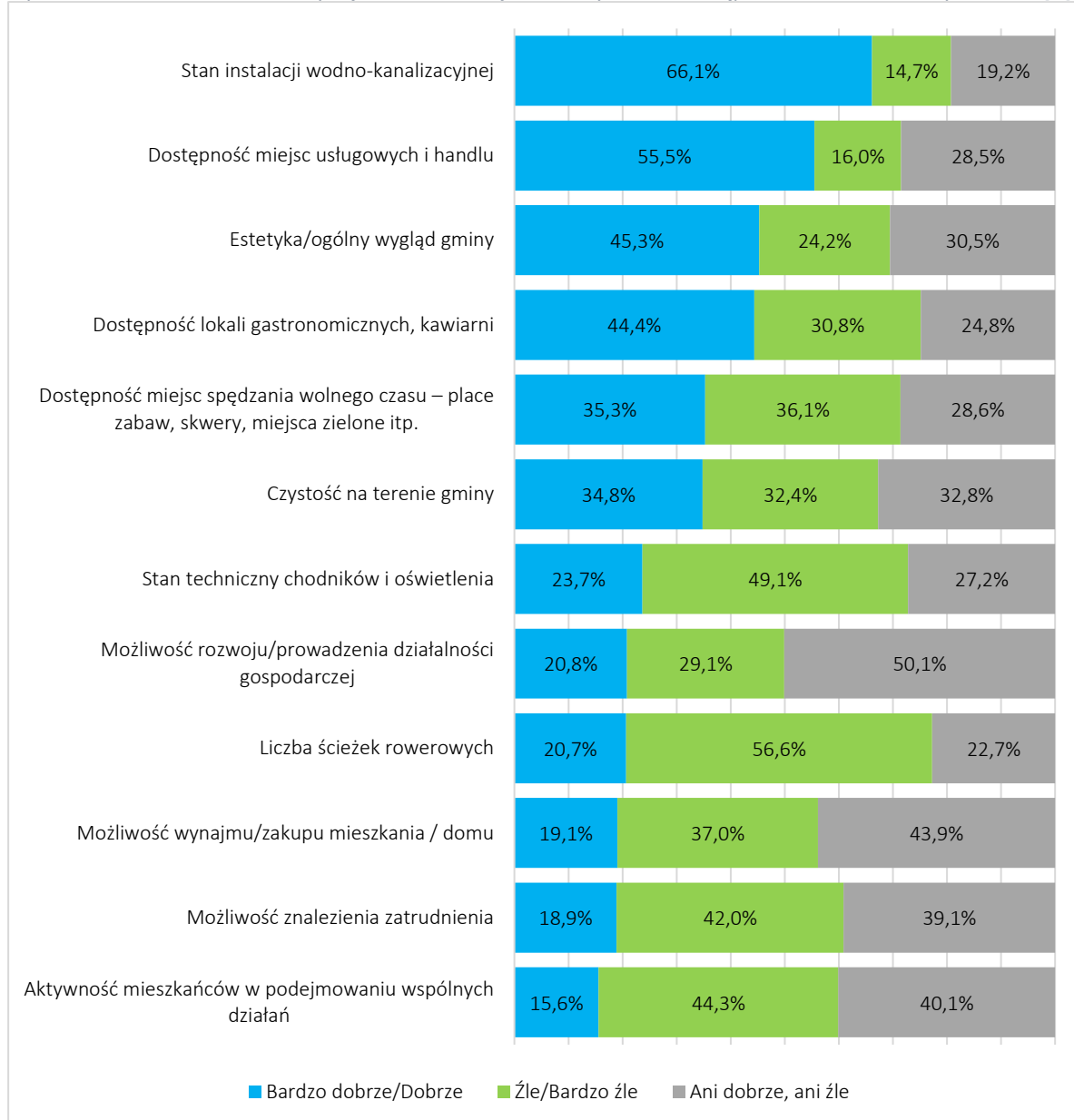
Wykres 11 Jeśli planuje Pan(i) zmianę miejsca zamieszkania proszę napisać dlaczego/co jest tego powodem? [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

W kwestii oceny elementów infrastruktury oraz ich dostępności na terenie zamieszkiwanego terenu najlepiej oceniono stan instalacji wodno-kanalizacyjnej (66,1% odpowiedzi pozytywnych). Wysoko oceniano również dostępność miejsc usługowych i handlu, a także lokali gastronomicznych i kawiarni. Ponad 45% pozytywnie oceniło również ogólny wygląd i estetykę zamieszkiwanej gminy. Najgorzej oceniono kwestie dotyczące infrastruktury technicznej m.in. liczbę ścieżek rowerowych (56,6% negatywnych ocen) czy stan chodników i oświetlenia (49,1%). Połowa mieszkańców miała problem z jednoznaczną oceną możliwości rozwoju i prowadzenia działalności gospodarczej na zamieszkiwanym terenie.

Wykres 12 Ocena mieszkańców dotycząca elementów infrastruktury oraz ich dostępności na zamieszkiwanym terenie [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Wśród ocenianej infrastruktury pod względem jej obecnego stanu i dostępności na terenie powiatu, najlepiej oceniona została jakość funkcjonowania Straży Pożarnej - 84,6% pozytywnych odpowiedzi oraz dostępność placówek edukacyjnych na poziomie średnim (60,7%). Najniższe oceny dotyczą działań powiatu w zakresie rozwoju usług turystycznych, m.in. poprzez zagospodarowanie Jeziora Żywieckiego na cele rekreacyjne – 47,7% negatywnych odpowiedzi. Ankietowani wyrazili również niepochebną opinię odnośnie częstotliwości kursowania transportu publicznego (46,3%), jakości dróg powiatowych i dojazdowych (45,5%) oraz dostępności transportu publicznego (41,7%). Najwyższy odsetek odpowiedzi „ani dobrze, ani źle/nie mam zdania” dotyczył oceny funkcjonowania Domów Pomocy Społecznej na terenie powiatu (70,6%).

Wykres 13 Ocena aktualnego stanu/dostępności wybranych elementów infrastruktury i oferty na terenie powiatu [%]

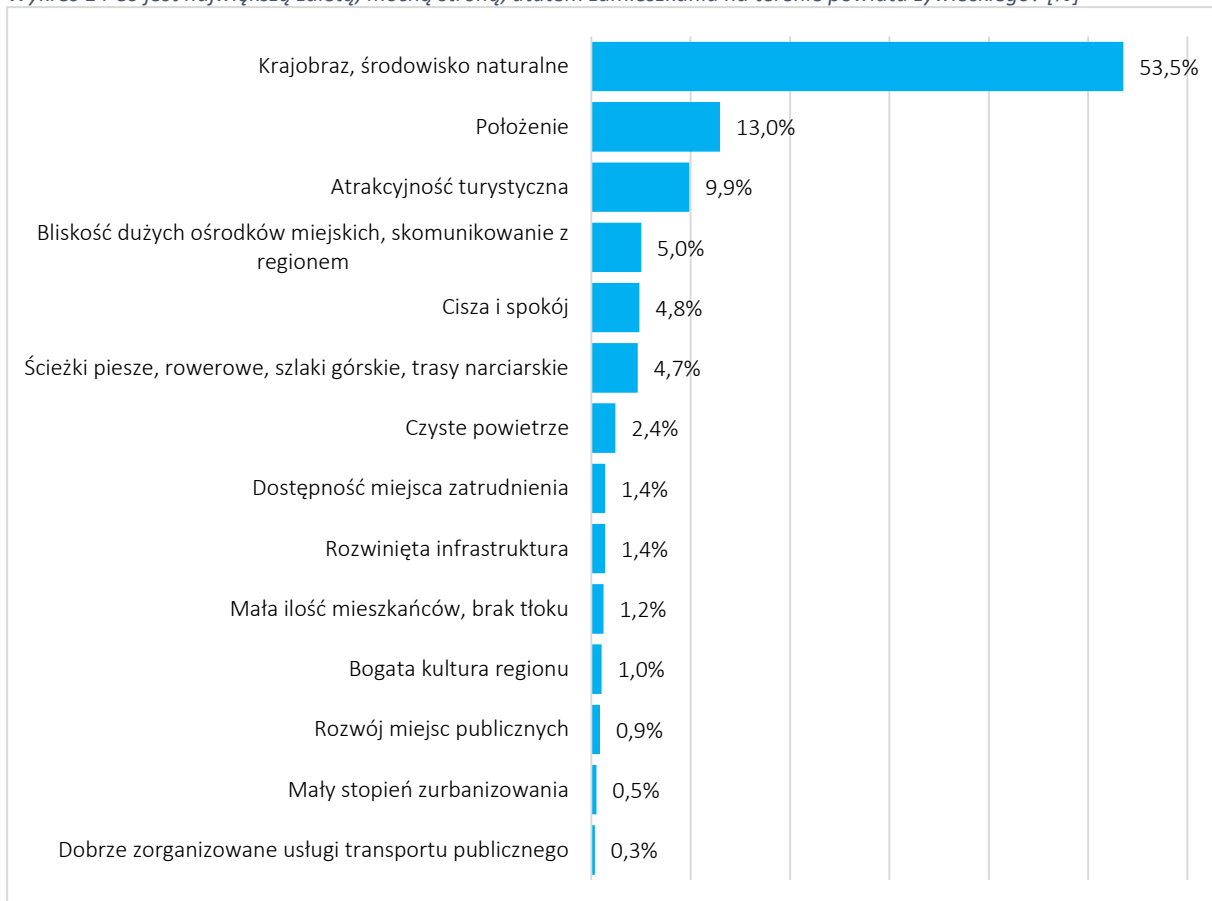

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Za największy atut powiatu żywieckiego ankietowani uznają krajobraz i środowisko naturalne (53,5%) oraz położenie geograficzne (13%). Najniższą liczbę wskazań otrzymała odpowiedź „dobrze zorganizowane usługi transportu publicznego”, co kolejny raz wskazuje na nieatrakcyjne usługi przewozowe na terenie powiatu. Nad problemem powinny pochylić się władze lokalne, gdyż znacząco wpływa to na obniżenie jakości życia mieszkańców.

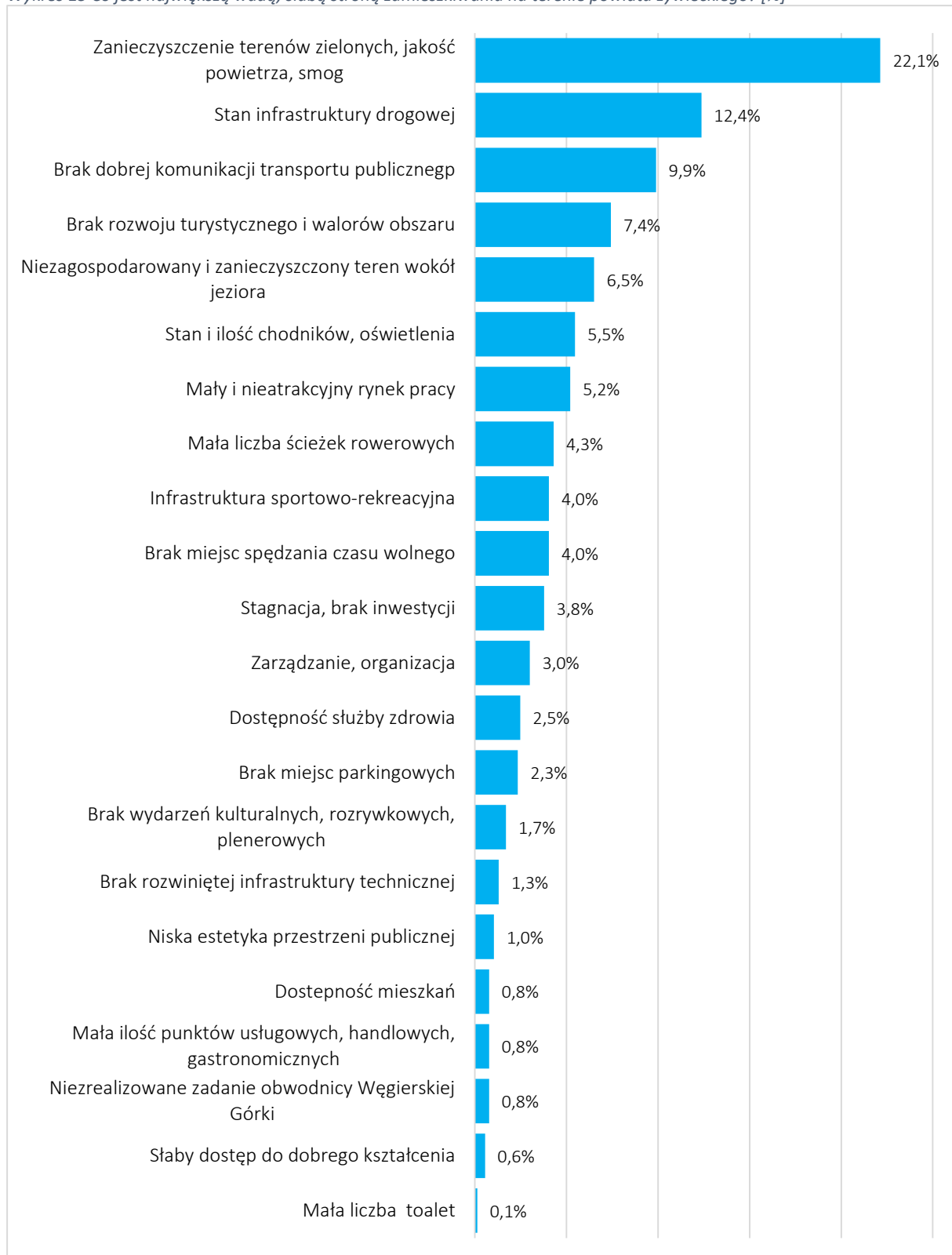
Wykres 14 Co jest największą zaletą, mocną stroną, atutem zamieszkania na terenie powiatu żywieckiego? [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Wśród spraw, które najbardziej doskwierają badanym, na pierwszym miejscu wymieniono złą jakość powietrza i zanieczyszczenie terenów zielonych (22,1%), zły stan infrastruktury drogowej (12,4%) oraz brak dobrej komunikacji transportu zbiorowego (9,9%). Po raz kolejny stan dróg i jakość transportu zbiorowego oceniana jest przez ankietowanych negatywnie. Wysoki odsetek odpowiedzi dotyczących złej jakości powietrza powinien niepokoić, szczególnie w zestawieniu z danymi statystycznymi, które jednoznacznie wskazują na realny problem z jakością powietrza na terenie powiatu. Podjęcie zdecydowanych działań w tym zakresie powinno być jednym z priorytetów władz, gdyż stanowi to realne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców Żywiecczyzny.

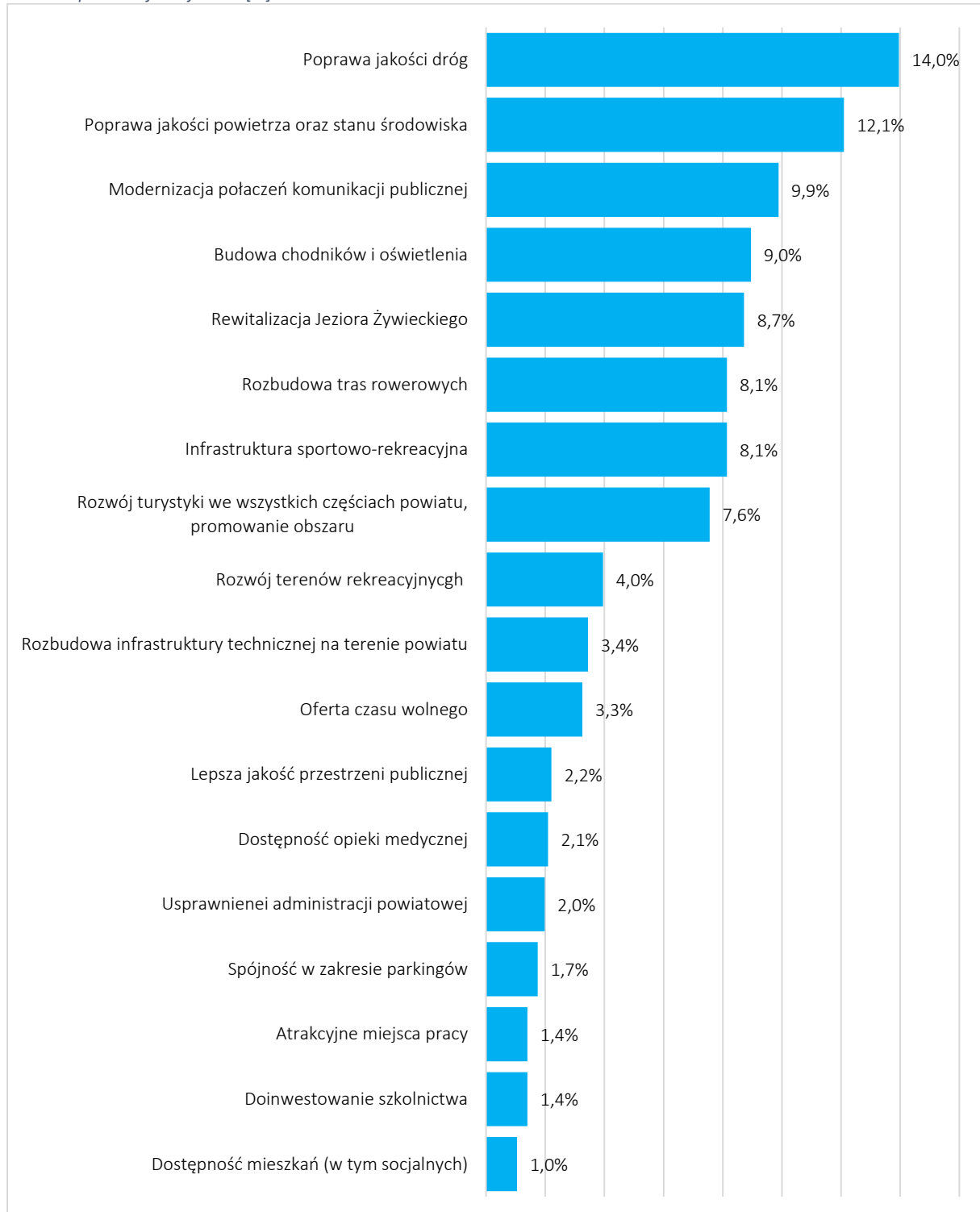
Wykres 15 Co jest największą wadą, słabą stroną zamieszkiwania na terenie powiatu żywieckiego? [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Respondenci mieli możliwość wskazania co ich zdaniem powinno zostać poprawione w pierwszej kolejności. Według ankietyowanych trzeba skupić się przede wszystkim na poprawie jakości dróg (14%), poprawie jakości powietrza i stanu środowiska (12,1%) oraz modernizacji połączeń komunikacji publicznej (9,9%).

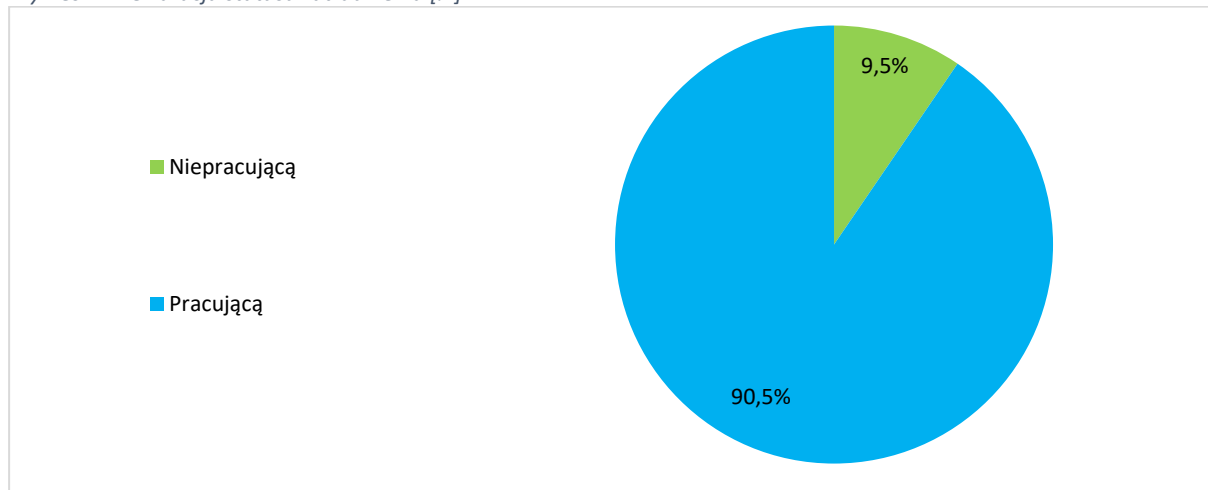
Wykres 16. Co/jakie elementy związane z funkcjonowaniem powiatu żywieckiego powinny zostać poprawione w następujących latach w pierwszej kolejności? [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Kolejne pytanie w ankiecie dotyczyło aspektu związanego z zatrudnieniem na terenie powiatu żywieckiego. Zdecydowana większość, bo aż 90,5% badanych deklaroowało, że w momencie przeprowadzania badania posiadają pracę. Z kolei 9,5% ankietowanych stanowiły osoby niepracujące.

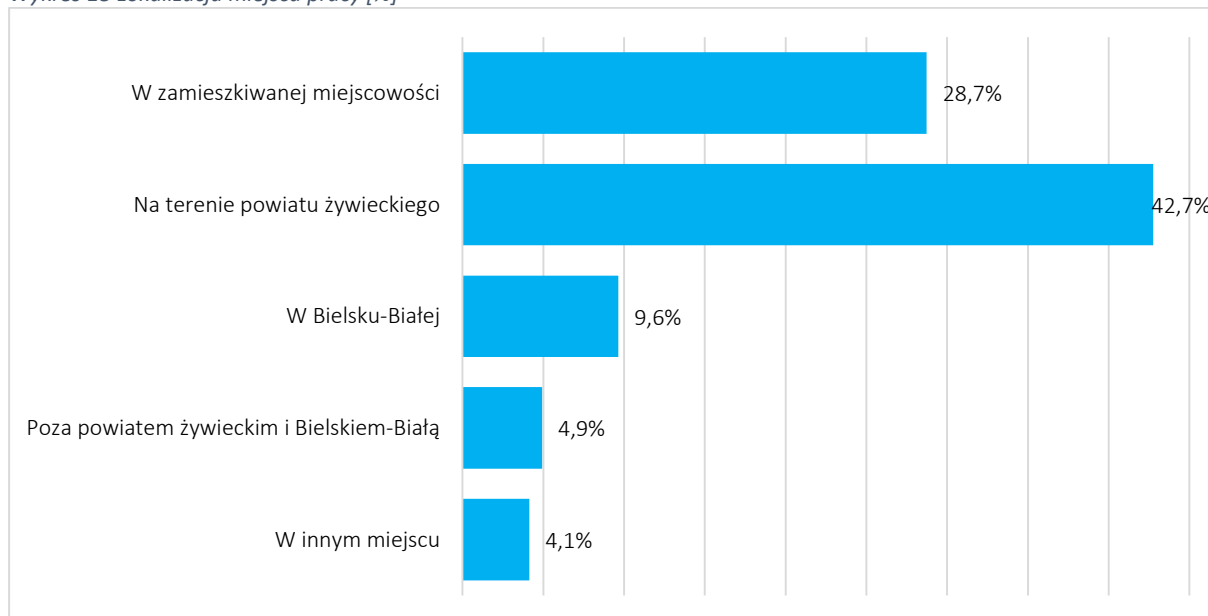
Wykres 17 Deklaracja statusu zatrudnienia [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Wśród pracujących najwyższy odsetek badanych wskazał, że pracuje na terenie powiatu żywieckiego (42,7%) lub w zamieszkiwanej miejscowości (28,7%). Zatem łącznie 71,5% badanych pracuje na terenie powiatu żywieckiego. Co 10 badany pracuje w mieście Bielsko-Biała.

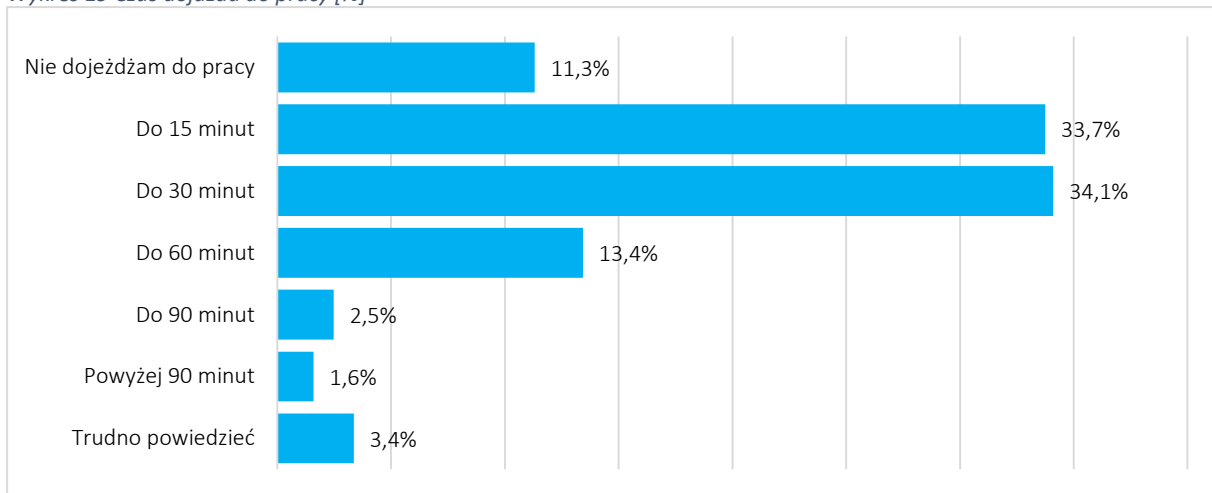
Wykres 18 Lokalizacja miejsca pracy [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Jeśli chodzi o czas dojazdu do pracy najczęściej respondentów wskazało czas do 30 minut (34,1%) i do 15 minut (33,7%). Nieco ponad 11% ankietowanych wskazało, że nie dojeżdża do pracy, co może wskazywać na pracę zdalną lub chodzenie do pracy na piechotę. Poniżej 2% odpowiedzi wskazywało na czas dojazdu do pracy powyżej 90 minut, co prawdopodobnie wskazuje na miejsce pracy poza powiatem żywieckim.

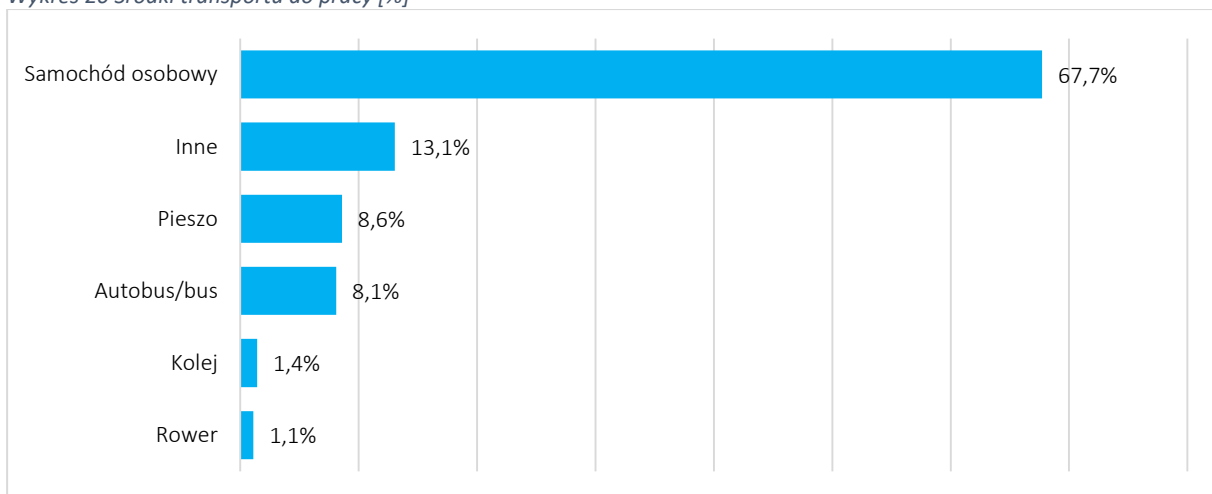
Wykres 19 Czas dojazdu do pracy [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Mieszkańców zapytano również o wybierany środek transportu. Zdecydowana większość wskazała na samochód osobowy (67,7%). Komunikacja zbiorowa stanowiła łącznie tylko 9,5% odpowiedzi. Badani najczęściej wybierają samochód osobowy prawdopodobnie z powodu braku atrakcyjnej oferty przewozów zbiorowych, co w zestawieniu ze statystykami dotyczącymi złego stanu technicznego samochodów i ich ciągle przybywającej liczby, nie jest zjawiskiem korzystnym.

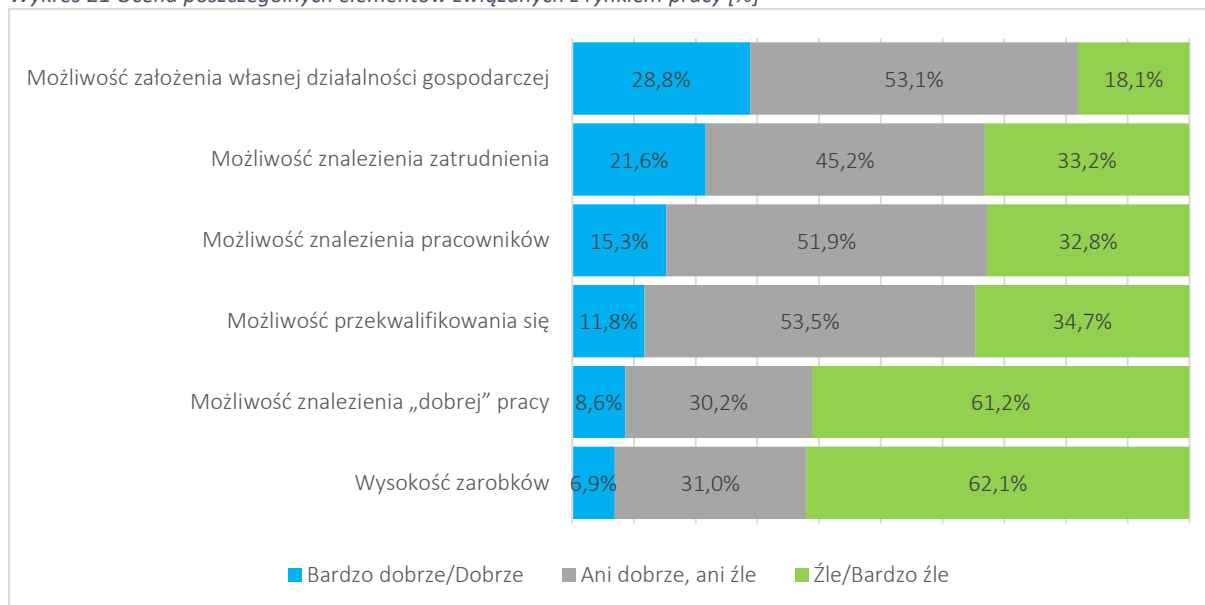
Wykres 20 Środki transportu do pracy [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

W przypadku oceny poszczególnych elementów związanych z rynkiem pracy, najwięcej pozytywnych wskazań dotyczyło możliwości założenia własnej działalności gospodarczej (28,8%), jednak w tym przypadku przeważała odpowiedź „ani dobrze, ani źle” (53,1%). Ankieterzy najgorzej ocenili wysokość zarobków na terenie powiatu żywieckiego (62,1%) oraz możliwość znalezienia „dobrej” pracy (61,2%). Na terenie powiatu brakuje miejsc pracy oraz „dobrej” pracy dostosowanej do oczekiwań i posiadanych kompetencji, umiejętności i wykształcenia mieszkańców.

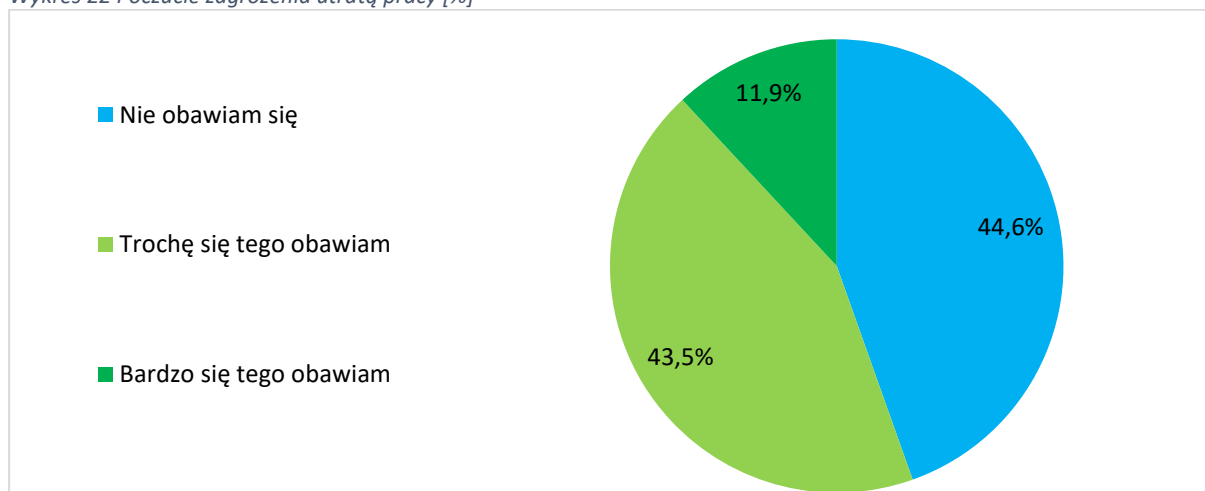
Wykres 21 Ocena poszczególnych elementów związanych z rynkiem pracy [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Ankieterzy zostali zapytani o obawy związane z utratą pracy. 55,4% ankieterów wskazało, że czuje zagrożenie związane z utratą pracy, w tym blisko 12% bardzo się tego obawia. Natomiast 44,6% badanych wskazywało na brak obawy dotyczącej utraty miejsca pracy.

Wykres 22 Poczucie zagrożenia utratą pracy [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

Respondentów zapytano również o działania jakie by podjęli, gdyby utracili pracę. Blisko 22% badanych zmieniłoby zawód i zdobywało nowe umiejętności, co świadczy o aktywności mieszkańców. Druga z najczęściej wskazywanych odpowiedzi dotyczyła podjęcia się pracy poniżej swoich kwalifikacji i niekoniecznie w swoim zawodzie (17,6%). Około 20% mieszkańców zdecydowałoby się na poszukiwanie pracy poza obecnie zamieszkiwaną miejscowością, w tym 9,1% za granicą.

Wykres 23 Co zrobił(a)by Pan(i), gdyby utracił(a) Pan(i) pracę? [%]

Źródło: opracowanie własne, n=629.

III Podsumowanie strategiczne

3. 1. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest podstawowym narzędziem, które umożliwia diagnozowanie obecnej sytuacji danego podmiotu w kontekście planowania jego dalszego rozwoju. Jako główne zalety tej metody należy wskazać:

- generowanie z otoczenia szans rozwoju oraz zagrożeń hamujących rozwój gminy, szczególnie w kontekście efektywnego wykorzystania lokalnego potencjału,
- diagnoza bliższego oraz dalszego otoczenia gminy,
- określenie mocnych punktów oraz wskazania jej słabych stron pod kątem zasobów,
- poznanie otoczenia konkurencyjnego.

Poniżej przedstawiono bilans strategiczny dla powiatu żywieckiego, uwzględniając wewnętrzne zasoby, obserwowane deficyty i problemy, jak również szanse pojawiające się w otoczeniu i zagrożenia rozwojowe.

	Mocne strony	Słabe strony	
	Położenie geograficzne – położenie przy granicy ze Słowacją, przebieg pasma górskiego – Beskid Żywiecki	Problem ze skomunikowaniem z powiatem suskim i Małopolską oraz nieatrakcyjna i niedostosowana na potrzeb mieszkańców oferta przewoźników transportu publicznego – częstotliwość kursowania transportu negatywnie ocenia ponad 46% ankietowanych	
	Wysoki poziom lesistości powiatu – 51,9% i bogactwo terenów atrakcyjnych przyrodniczo – Beskid Żywiecki, obecność obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody (Pod Rysianką, Madohora, Romanka, Barania Góra) parków krajobrazowych, użytków ekologicznych	Zanieczyszczenia powietrza, smog – w 2020 r. liczba dni z przekroczeniem dopuszczalnego stężenia pyłu PM10 była równa 59 (w szczególności w listopadzie, grudniu i styczniu co ma związek z niską emisją), ponadto dla 28% mieszkańców niska jakość powietrza jest jednym z głównych powodów do przeprowadzki	
	Posiadanie kalendarza imprez cyklicznych (kulturalnych, sportowych) o charakterze regionalnym – m.in. Dni Powiatu Żywieckiego, Tydzień Kultury Beskidzkiej, Festiwal Męskie Granie, wzmacniających poczucie tożsamości żywieckiej i silniej integrującej mieszkańców obszaru	Niekorzystne prognozy demograficzne – w 2020 r. powiat liczył 152 199 mieszkańców, w 2030 r. liczba zmniejszy się do 138 810	
	Dziedzictwo kulturowe obszaru – żywa kultura ludowa Górali Żywieckich	Problem starzenia się społeczności – wzrost odsetka osób w wieku 65 lat i więcej z 13,9% w 2011 r. do 17,1% w 2020 r.	

<p>Tradycje związane z bartnictwem – w powiecie funkcjonuje 10 kół zrzeszających pszczelarzy, a w 2020 r. liczba pszczelarzy wynosiła 398</p>	<p>Niezadawalający stan i jakość infrastruktury drogowej i okołodrogowej – blisko połowa respondentów negatywnie ocenia stan techniczny chodników i oświetlenia</p>
<p>Dobra dostępność komunikacyjna zewnętrzna ze strony województwa śląskiego – rozwinięta sieć dróg, drogi wojewódzkie (943, 945, 946, 948, 781), przebieg drogi ekspresowej S1, linie kolejowe (139, 97)</p>	<p>Ujemny przyrost naturalny i pogłębiająca się dysproporcja między liczbą zgonów a liczbą urodzeń - w 2020 r. przyrost naturalny na 1000 ludności wynosił -3,94</p>
<p>Wzrost przedsiębiorczości i wysoki poziom mobilności zawodowej mieszkańców – wzrost liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON – w ostatniej dekadzie nastąpił wzrost o 20,5%, w 2020 r. liczba wpisanych podmiotów wynosiła 15 660</p>	<p>Niedostatecznie wykorzystany potencjał Jeziora Żywieckiego – działania w zakresie rozwoju usług turystycznych negatywnie ocenia blisko 48% ankietowanych, teren mimo potencjału nie jest odpowiednio zagospodarowany</p>
<p>Zmiana zapotrzebowania na pomoc społeczną wśród mieszkańców powiatu - spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej o blisko 47% w ostatniej dekadzie, wzrost zamożności wśród mieszkańców</p>	<p>Niedostateczna liczba ścieżek rowerowych – w 2019 r. długość ścieżek wynosiła 3,6 km i była dużo niższa w porównaniu do powiatów ościennych</p>
<p>Rozwój zasobów mieszkaniowych – wzrost w ostatniej dekadzie o 7,4% liczby mieszkań w powiecie, w 2020 r. liczba mieszkań wynosiła 52 315</p>	<p>Niedostatecznie rozwinięta oferta żłobkowa – liczba miejsc w żłobkach na 1000 dzieci w wieku do 3 lat wynosiła 57</p>
<p>Wysoki współczynnik skolaryzacji brutto – 2020 r. wynosił 97,98, powiat żywiecki zajmuje 7 miejsce w rankingu powiatów województwa śląskiego</p>	<p>Niższe zarobki w porównaniu do średniej krajowej i wojewódzkiej – przeciętne wynagrodzenie w powiecie w 2020 r. wynosiło 5 012</p>
<p>Atrakcyjność oferty turystycznej - w oparciu o walory wynikające z obecności obszarów ochrony przyrody, dziedzictwa kulturowego, obecności Jeziora Żywieckiego oraz górskiego charakteru regionu</p>	<p>Dominacja bezrobocia długookresowego – trudności w przekwalifikowaniu i powrocie na rynek pracy, dominacja w strukturze bezrobotnych osób długotrwale bezrobotnych, w 2020 r. ich liczba wynosiła 1 859</p>
<p>Obecność i zlokalizowanie na terenie powiatu znaczących zakładów m.in. Grupa Żywiec S.A. Browar w Żywcu, Beskid Żywiec, Hutchinson, Żywiec Zdrój S.A., Aptiv, Browar Pinta</p>	<p>Ograniczenia związane z zagospodarowaniem przestrzeni, z uwagi na pokrycie ponad 52% powierzchni powiatu formami ochrony przyrody</p>

<p>Wyższy w porównaniu do powiatów ościennych i kraju poziom aktywności seniorów - udział osób, będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej wynosił w 2020 r. 2,1%</p>	<p>Niedostatecznie i nierównomiernie rozwinięta sieć wodociągowa – w 2020 r. korzystało z niej zaledwie 50% ludności powiatu</p>
--	---

	Szanse	Zagrożenia	
	Zagospodarowanie terenów Jeziora Żywieckiego, jako wzmocnienie atrakcyjności turystycznej	Niestabilna sytuacja państw sąsiednich - wojna na Ukrainie i wyzwanie związane z pojawianiem się uchodźców oraz konieczność zapewnienia wsparcia cudzoziemców	
	Możliwość uzyskania dofinansowania ze środków krajowych oraz UE w ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027	Niestabilność przepisów prawa, wprowadzenie reform systemu podatkowego	
	Budowa Obwodnicy południowej Żywca – jako uzupełnienie istniejącej sieci transgranicznej TEN-T	Niestabilna sytuacja i trudności w przewidzeniu skutków i konsekwencji pandemii COVID-19	
	Objęcie gmin Rajcza i Radziechowy-Wieprz działaniem Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	Wzrost obciążenia samorządów, związany z nowym zakresem działań i większą odpowiedzialnością, bez zapewnienia wystarczających środków	
	Wzmocnienie współpracy transgranicznej ze Słowacją i Czechami w ramach przynależności do Euroregionu „Beskidy”	Ponoszenie większych kosztów w związku ze starzeniem się społeczeństwa, konieczność profilowania usług przez MOPS i GOPS	
	Współpraca i rozwój gmin wiejskich powiatu w ramach przynależności do LGD „Żywiecki Raj”	Zagrożenie dla rozwoju lokalnego związane z możliwością wystąpienia choroby pszczoł	
	Promocja regionu w oparciu o wytwarzane produkty lokalne (m.in. miód, ser) oraz o walory turystyczne, Rozwijanie szlaku kultury wołoskiej popularyzacja pasterstwa transhumacyjnego	Wzrost występowania miejscowych zagrożeń, które wynikają z ekstremalnych zjawisk pogodowych	

IV Koncepcja strategiczna

4.1 Wizja rozwoju - Powiat Żywiecki 2030+

Założenia planistyczne, część postulatywną Strategii Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+ otwiera sformułowanie wizji odwołującej się do roku 2030, jak również wykraczającej poza tą datę ze względu na swój długookresowy charakter.

Rozdział opisujący wizję to odpowiedź na pytanie jak powiat żywiecki powinien wyglądać w przyszłości. Jaki powinien być, czym się odznaczać/wyróżniać, co powinno być jego kluczowym elementem? Innymi słowy wizja to stan, do którego zmierzamy.

Wizja została zredagowana na bazie wniosków, które zostały wypracowane w trakcie konsultacyjnych spotkań warsztatowych, następnie uzupełnionych jedynie najważniejsze elementy wynikające z przeprowadzonych prac diagnostycznych oraz badawczych.

Wizja rozwoju ramach Strategii Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+

Systematycznie poprawiamy jakość infrastruktury publicznej ze szczególnym uwzględnieniem powiatowych ciągów pieszo-jezdnych oraz sieci ścieżek i dróg rowerowych.

Poprawiona została dostępność komunikacyjna powiatu żywieckiego, co wzmocniło jego atrakcyjność osiedleńczą, inwestycyjną i turystyczną.

Dysponujemy wyróżniającą się branżą turystyczną, bazą noclegową, produktami turystycznymi i usługami turystycznymi dzięki skutecznemu wykorzystaniu naturalnych walorów Żywiecczyny: gór i Beskidu Żywieckiego oraz dostępu do Jeziora Żywieckiego.

Jezioro Żywieckie jest rozpoznawalną wizytówką powiatu żywieckiego i jego markowym produktem!

Wzmocniliśmy funkcję turystyczną, przyciągamy większą liczbę gości i turystów ograniczając sezonowość ruchu turystycznego.

Skutecznie promujemy nasz mikroregion poprzez marketing terytorialny, współpracę transgraniczną oraz skuteczne korzystanie z potencjału partnerów.

Ograniczyliśmy skalę problemów społecznych m.in. w oparciu o silny sektor usług publicznych.

Dywersyfikujemy gospodarkę lokalną dzięki czemu ograniczamy problemy z bezrobociem, wzmacniamy rynek pracy i stymulujemy innowacyjne branże gospodarki.

Powiat żywiecki jest silny kulturą lokalną, swoim folklorem, tożsamością żywiecką, kulturą materialną, duchową i ludową oraz urozmaiconymi wydarzeniami kulturalnymi.

Żywiecczyzna atrakcyjnym miejscem zamieszkania wpisującym się swoimi specjalizacjami w kontekst sąsiednich powiatów. Jesteśmy dzięki temu komplementarnym partnerem.

Poprawiamy stan środowiska naturalnego czyniąc z niego atut turystyczny ale również element przyciągający nowych mieszkańców podnoszący jakość życia na Żywiecczyźnie.

4.2 Misja rozwoju Powiatu Żywieckiego

Misja to cel nadrzędny podejmowanych działań, wynika ona z trafnego rozpoznania oraz określenia problemów i potencjałów powiatu żywieckiego co zostało zrealizowane w formule partycypacyjno-eksperckiej.

Traktując misję jako swoistą zasadę działania, można ją zdefiniować w następujący sposób:

Misja rozwoju w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+

Integrujemy Żywiecczynę jako obszar dynamicznego rozwoju społecznego, gospodarczego oraz infrastrukturalnego i środowiskowego. Naszą misją jest wykorzystanie posiadanych zasobów przy zachowaniu ich bioróżnorodność oraz zrównoważonego rozwoju.

Jezioro Żywieckiego oraz góry są kołem zamachowym naszego rozwoju, a mieszkańcy największą wartością, potencjałem i gwarantem rozwoju!

Osiągnięcie misji opiera się na czterech fundamentach¹:

	I.	Jakości dróg powiatowych
	II.	Stanie środowiska naturalnego
	III.	Standardzie usług publicznych
	IV.	Rozwinięciu sektora turystyki

¹ Wymienione czynniki stanowią główne obszary interwencji natomiast nie należy ich traktować jako katalogu o charakterze zamkniętym. Zgodnie z najlepszymi praktykami planowania strategicznego zakresy w sposób szczegółowy znajdują się w części strategicznej oraz operacyjnej opracowania.

I. Jakość dróg powiatowych

Jakość dróg powiatowych to w powszechnym odczuciu społecznym podstawowe wyzwanie inwestycyjne, które wpłynie na poprawę wizerunku i odczuwaną jakość życia na terenie powiatu żywieckiego w perspektywie roku 2030.

II. Stan środowiska naturalnego

Stan środowiska naturalnego, w szczególności jakość powietrza to wyzwanie horyzontalne, którego ranga systematycznie wzrasta biorąc pod uwagę potencjał turystyczny Żywiecczyny. Dobry stan ekosystemu oraz zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy pozwolą na pożądane wzmocnienie funkcji turystycznych powiatu żywieckiego.

III. Standard usług publicznych

Standard usług publicznych ich jakość, dostępność oraz dalsza systematyczna profesjonalizacja w zakresie przypisanym samorządowi powiatowemu stanowi horyzontalne wyzwanie, z którym należy się zmierzyć w najbliższych latach. Ważnym parametrem wpływającym na ten element są trwające przeobrażenia demograficzne, w tym w szczególności starzenie się społeczności zamieszkującej Ziemię Żywiecką.

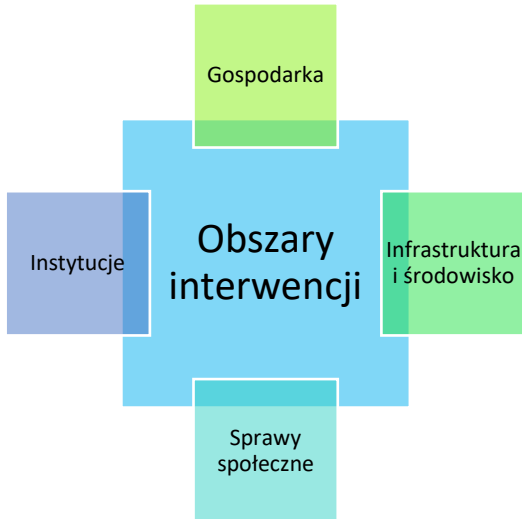

IV. Rozwinięcie sektora turystyki

Rozwinięcie sektora turystyki, wykorzystanie identyfikowanych potencjałów może się stać kołem zamachowym dla lokalnej gospodarki, co w perspektywie najbliższej dekady powinno przyjąć nadrzędną zasadę działania i ważny komponent misji powiatu żywieckiego jako podmiotu integrującego rozwój w tym obszarze. Turystyka to szansa na zdynamizowanie rozwoju powiatu żywieckiego.

4.3 Obszary interwencji i cele rozwojowe

Koncepcja rozwoju Strategii Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+ opiera się na czterech filarach, które pozwalają w pierwszej kolejności na sformułowanie celów rozwojowych, a w dalszej kolejności priorytetów i celów operacyjnych wraz z przypisanymi zakresami. Warto podkreślić, że poziom

strategiczny stanowi w istocie fundament, na którego gruncie możliwe będzie urzeczywistnienie misji i osiągnięcie pożądanej wizji.

Cele rozwojowe przypisane obszarom interwencji są z jednej strony wypadkową zidentyfikowanych problemów rozwojowych powiatu żywieckiego, a z drugiej natomiast stanowią zbiór elementów/zasobów/potencjałów, które mogą się obiektywnie przyczynić do dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego Żywiecczyny.

OBSZAR INTERWENCJI	GOSPODARKA
Cel rozwojowy 1.	Zapewnienie stabilnego rozwoju gospodarczego w powiecie żywieckim

Dostrzeganym w pierwszej kolejności problemem na terenie powiatu żywieckiego jest jakość i atrakcyjność lokalnego rynku pracy z punktu widzenia wysokości zarobków oraz struktury miejsc pracy, które wpływają na zjawisko migracji za pracą. Przywołana sytuacja mocno wpływa m.in. na ruch samochodowy, który w połączeniu ze zjawiskiem wykluczenia komunikacyjnego silnie oddziałuje na lokalny układ komunikacyjny. Rozwój gospodarczy jest również powiązany z odpowiednim wykreowaniem infrastruktury komunikacyjnej ale również hotelowej warunkującej rozwój turystyki czy też innowacyjnych branż gospodarki. Jako problem należy również wskazać stan zagospodarowania brzegów Jeziora Żywieckiego.

Zapewnienie stabilnego rozwoju gospodarczego w powiecie żywieckim powinno odbywać się w trosce o zrównoważony rozwój, szczególnie poprzez przyciąganie wysoko wyspecjalizowanych firm na teren powiatu. Po drugie atrakcyjność turystyczna (ograniczenie sezonowości ruchu turystycznego) i położenie są wiodącymi walorami Żywiecczyny. To między innymi właśnie te atuty powiatu powodują, że większość jego mieszkańców mocno się z nim utożsamia i nie wyobraża sobie zamieszkania w innym miejscu (co potwierdzają wyniki badań). Tym samym więź mieszkańców z regionem jest wyjątkowa i nie do przecenienia.

Warto podkreślić, że dobra lokalizacja Żywiecczyny w otoczeniu gór i jezior to szansa dla nowych przedsiębiorstw, szczególnie w kontekście faktu, wskazującego na to, że atrakcyjność inwestycyjna w co raz większym stopniu odnosi się do miękkich komponentów budujących przewagę konkurencyjne.

OBSZAR INTERWENCJI	INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
Cel rozwojowy 2.	Podnoszenie standardów środowiskowych i jakości infrastruktury publicznej
<p>Wykluczenie komunikacyjne i stan infrastruktury drogowej to przywoływane już wcześniej pierwszorzędne wyzwania i problemy. W tym miejscu należy jednak równolegle podkreślić kwestie jakości powietrza i zjawiska smogu, które to wątki niestety budują niekorzystny wizerunek Żywiecczyny. Ma to przełożenie na jakość życia mieszkańców ale również na atrakcyjność osiedleńczą czy inwestycyjną. Co więcej środowisko naturalne i jego zasoby kreują możliwości ale również potencjalne bariery dla rozwijania funkcji turystycznych na terenie całego powiatu żywieckiego. Odnosząc się do przestrzeni publicznych należy podkreślić niewystarczającą infrastrukturę okołoturystyczną, chaos przestrzenny i niską estetykę (szczególnie jeżeli chodzi o reklamy, banery etc.).</p> <p>Podnoszenie standardów środowiskowych to warunek rozwoju turystyki jako jednego z filarów gospodarczych. Nienaruszone zasoby, dziewicze tereny turystyczne i miejsca rekreacji (w odróżnieniu od chociażby Beskidu Śląskiego), to walory, które należy przekuć w atuty i uporać się z zanieczyszczeniem powietrza czy też zanieczyszczeniem światłem (chodzi m.in. o zachowanie stref tzw. „ciemnego nieba” atrakcyjnego dla amatorów obserwacji astronomicznych).</p>	

OBSZAR INTERWENCJI	SPRAWY SPOŁECZNE
Cel rozwojowy 3.	Zapewnienie stabilnego rozwoju gospodarczego w powiecie żywieckim
<p>Wśród spraw społecznych kluczowe wyzwanie to integracja obszaru powiatu żywieckiego w kontekście dostępności transportowej oraz roli transportu publicznego. Co więcej znaczenie ograniczenia wykluczenia komunikacyjnego ma wymiar międzywojewódzki ze względu na powiązania funkcjonalne chociażby z gminami powiatu suskiego i całym województwem małopolskim. Ranga transportu publicznego ma przełożenie na korzystanie z innych usług publicznych takich jak przede wszystkim edukacja w kontekście młodzieży oraz służby zdrowia w szczególności o specjalistycznym charakterze.</p> <p>Podnoszenie jakości życia powinno się odbywać poprzez systematyczne działania na rzecz poprawy jakości usług publicznych ale również poprzez organizację wydarzeń/eventów mających na celu promowanie powiatu żywieckiego w środowiskach kulturalno-sportowo-turystycznych. Takie działania pozwolą na stworzenia swoistej koalicji międzysektorowej na rzecz wysokiej jakości życia w powiecie żywieckim. Kluczowe znaczenie będzie miało również pozyskiwanie dotacji, środków zewnętrznych bez których osiągnięcie części celów nie będzie możliwe.</p> <p>W kontekście sytuacji międzynarodowej w wymiarze politycznym ale też zdrowotnym należy z całą mocą podkreślić konieczność wzmocnienia systemu związanego z ochroną zdrowia oraz integracją cudzoziemców.</p>	

OBSZAR INTERWENCJI	INSTYTUCJE
Cel rozwojowy 4.	Zbudowanie trwałych podstaw rozwojowych powiatu i integrowanie jego rozwoju
<p>Z punktu widzenia budowania trwałych mechanizmów rozwojowych jako wyzwanie należy traktować współpracę międzygminną (koordynację), instytucjonalną i międzysektorową na rzecz wzmocnienia powiatu żywieckiego. Na chwilę obecną jej poziom należy ocenić jako niewystarczający. Znaczenie ma budowanie wspólnoty interesu i minimalizowanie partykularyzmów w imię dobrostanu Żywiecczyny jako podstawowego punktu odniesienia.</p> <p>Należy podkreślić, że powiat żywiecki może i powinien być liderem scalającym gminy w osiągnięciu celów strategicznych również na poziomie liderowania projektom i przedsięwzięciom związanym z pozyskiwaniem środków finansowych. Dla osiągnięcia trwałego wzmocnienia instytucjonalnego należy również angażować i włączać młodych ludzi w działania sprzyjające rozwojowi.</p> <p>Potencjałem wymagającym wykorzystania jest również wymiana doświadczeń i wiedzy poprzez integrowanie współpracy w pierwszej kolejności poprzez samorządowców oraz instytucje publiczne.</p>	

4.4 Priorytety rozwojowe

Poniżej wylistowane priorytety rozwojowe to kolejny szczebel w ramach planowania strategicznego. Odnosi się on już bezpośrednio do wyzwań i perspektywy najbliższych lat. Charakterystyka każdego z priorytetów odwołuje się do zadań i kierunków, które powinny być przewidziane do realizacji. Ich uszczegółowienie tworzy już plan operacyjny znajdujący się w dalszej części dokumentu.

Nazwa priorytetu	Charakterystyka
<p>Priorytet 1. Turystyka</p>	<p>Wzmocnienie funkcji turystycznej to ważny postulat rozwojowy. Warto zwrócić uwagę na koncepcję zagospodarowania Jeziora Żywieckiego, które byłoby szansą rozwojową dla Żywiecczyny. Warto rozpatrzyć również możliwość współpracy na zasadzie partnerstwa publiczno – prywatnego (PPP), tak by przyciągnąć nowych inwestorów. Ponadto należy podejmować działania przez powiat również w formie partnerstw z uwzględnieniem liderowania projektem przez samorząd powiatowy. Ważnym postulatem jest również odnowienie i poprawa szlaków przeznaczonych dla górskiej turystyki.</p>
<p>Priorytet 2. Rozwój gospodarczy i rynek pracy</p>	<p>Powiat żywiecki powinien przyciągać nowych przedsiębiorców, tak ażeby zakładali oni właśnie na tym terenie swoje firmy. Tym samym obsługa inwestora, rozwijanie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i promocja gospodarcza ma bardzo ważne znaczenie. Ponadto tworząc sprzyjające warunki dla inwestorów należy się skoncentrować na pozyskiwaniu atrakcyjnych pracodawców z wysoko specjalizowanych sektorów (m.in. sektor B+R). Wykreowanie powiatu żywieckiego jako obszaru o inteligentnych specjalizacjach gospodarczych ma długofalowo kluczowe znaczenie ekonomiczne dla ludności.</p>
<p>Priorytet 3. Infrastruktura drogowa</p>	<p>Jakość infrastruktury publicznej w tym drogowej to temat wielokrotnie już podkreślany w opracowaniu i jego znaczenie nie podlega dyskusji. W ramach priorytetu 3. należy natomiast wskazać na rangę projektów związanych z budową szlaków pieszo-rowerowych łączących wszystkie gminy powiatu, wraz z infrastrukturą do odpoczynku, bazą noclegową i atrakcjami turystycznymi. Innymi słowy infrastruktura dla rowerzystów spełniałaby dwie funkcje. Pierwszą z nich jest wątek komunikacyjny, a drugą wykorzystanie turystyczne.</p>

<p>Priorytet 4. Środowisko naturalne</p>	<p>Ochrona zasobów gleby, wody i powietrza to kluczowy aspekt ochrony bioróżnorodności powiatu żywieckiego. Ograniczenie antropopresji i adaptacja do zmian klimatycznych to hasłowo istota priorytetu. Wykorzystanie walorów usytuowania powiatu, jego lokalizacji, czyli w istocie wszelkich przymiotów/walorów turystycznych będzie możliwe poprzez uwzględnienie m.in. dbałości o jakość powietrza. Można postawić tezę, że środowisko naturalne, jego jakość i obiektywnie mierzalne standardy warunkują w pewnym sensie rozwój gospodarki na terenie powiatu żywieckiego. Istotne znaczenie ma również świadczenie pomocy mieszkańcom w przechodzeniu na ogrzewanie ekologiczne jeżeli chodzi o indywidualne źródła ciepła. Biorąc pod uwagę ponadlokalną naturę powiatu można upatrywać w powiecie żywieckim działań integrujących, animujących i promujących korzystne rozwiązania.</p>
<p>Priorytet 5. Transport publiczny</p>	<p>Rozwój komunikacji publicznej przekłada się na zwiększenie atrakcyjności turystycznej (inwestycje w infrastrukturę, dobra kultury i tradycji, promocja regionu), wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej (zwiększenie miejsc pracy) oraz zwiększenie codziennej jakości życia mieszkańców. Ważna jest również współpraca z sąsiednimi regionami (skomunikowanie z województwem małopolskim) i jej transgraniczny wymiar (przejścia graniczne w Zwardoniu (droga S1) i Korbielowie (DW 945) stanowiące łączniki ze Słowacją). Warto zwrócić uwagę, że wypełnienie powiązań funkcjonalnych efektywnym systemem usług w tym zakresie to ważne oczekiwanie społeczne, bardzo często artykułowane podczas prac diagnostycznych i badawczych.</p>
<p>Priorytet 6. Edukacja</p>	<p>Fundamentalne znaczenie dla zrównoważonego i odpowiedzialnego społecznie rozwoju powiatu żywieckiego ma podniesienie jakości edukacji w szkołach ponadpodstawowych zarządzanych przez samorząd powiatowy. Z punktu widzenia usług edukacyjnych należy skoncentrować się na poprawie ich jakości ale również doposażeniu i rozwoju infrastruktury edukacyjnej czy też sportowej. Biorąc pod uwagę kontekst społeczny identyfikowany w powiecie warto podjąć działania na rzecz wzmocnienia działań regionalistycznych wzmacniających tożsamość lokalną i chroniących pamięć o dziedzictwie Żywiecczyzny również w wymiarze ogólnopolskim.</p>
<p>Priorytet 7. Usługi społeczne i zdrowotne</p>	<p>Po pierwsze powiat żywiecki powinien podjąć niezbędne działania związane z utrzymaniem i poprawą standardów funkcjonowania Szpitala Żywiec, który jako jedyny w obrębie analizowanego obszaru wsparcia świadczy usługi lecznicze. Wiąże się z tym konieczność zwiększenia dostępności usług opieki zdrowotnej, która w opiniach respondentów (mieszkańców Żywiecczyzny) jest niedostateczna (akceleratorem tych opinii jest z pewnością kontekst pandemiczny, związany również z długookresowymi skutkami wpływającymi na zdrowie publiczne).</p>

<p>Priorytet 8. Dziedzictwo Żywiecczyny</p>	<p>Promowanie Żywiecczyny jako atrakcyjnego miejsca do życia i wypoczynku musi być powiązane z wykorzystaniem potencjału dziedzictwa kulturowego. Dbłość o dobra kulturowe (zabytki, tradycja) i genius loci obszaru ma bardzo ważne znaczenie szczególnie w kontekście definiowania samorządu powiatowego jako swoistego koordynatora działań myślącego o Żywiecczynie obszarowo również jako o stosunkowo spójnym i jednorodnym kulturowo terenem.</p>
<p>Priorytet 9. Zarządzanie</p>	<p>Strategiczne myślenie i kooperacja to najważniejsze elementy związane z zarządzaniem. Są one w naturalny sposób powiązane z optyką wzmocnienia instytucji publicznych i tworzeniem trwałych podstaw rozwojowych. Ważnym aspektem jest również profesjonalizacja funkcjonowania powiatowej administracji samorządowej, która jest ważnym realizatorem szerokiego katalogu usług publicznych.</p>

4.5. Cele operacyjne i kierunki działań

Cele operacyjne wynikają z wyznaczonych celów rozwojowych i priorytetów rozwojowych, które zostały poddane charakterystyce z punktu widzenia tematycznego. Cele operacyjne stanowią rozwinięcie wskazanych priorytetów. Do 9 wskazanych priorytetów przyporządkowano 9 celów operacyjnych, które stanowią uszczegółowienie poprzez wskazanie proponowanego zakresu interwencji w ramach każdego z nich.

Priorytet 1.	Turystyka
Cel operacyjny 1.	Efektywne wykorzystanie identyfikowanych potencjałów turystycznych
Zakres interwencji:	
<ul style="list-style-type: none"> – Rewitalizacja Jeziora Żywieckiego wraz z kaskadą rzeki Soły, zagospodarowanie jego brzegów na cele turystyczno-rekreacyjne, w tym budowa ścieżek pieszo-rowerowych, parkingów oraz plaż. – Kreowanie i promocja nowych produktów turystycznych oraz produktów lokalnych, typowych dla terenu powiatu żywieckiego. – Aktualizacja katalogu produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej. – Rozwój współpracy z partnerami pozarządowymi (tj. LGD Żywiecki Raj), regionalnymi (Śląska Organizacja Turystyczna) i transgranicznymi (Euroregion Beskidy) na rzecz efektywnej promocji. – Przywrócenie wyjściowych parametrów zbiornika jako bufora przeciwpowodziowego. – Zagospodarowanie zbiorników Tresna i Porąbka. Odmulenie zbiornika Tresna i zwiększenie jego retencyjności. Budowa wokół zbiorników ścieżek spacerowych i rowerowych. Budowa moło, placów zabaw dla dzieci, stref aktywności, urządzenie plaż i terenów do biwakowania. Stałe czyszczenie brzegów. – Rewitalizacja terenów nadrzecznych i nadjeziornych w powiecie żywieckim. Budowa i rozbudowa infrastruktury ścieżek rowerowych oraz pieszych. Zwiększenie liczby miejsc parkingowych. – Podejmowanie działań na rzecz ożywienia gospodarczego terenów atrakcyjnych turystycznie, w tym zwiększenie liczby punktów gastronomicznych znajdujących się na ścieżkach wokół rzek i jezior powiatu żywieckiego. – Wspieranie rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej na terenie powiatu żywieckiego. – Rozwój i modernizacja pieszych szlaków turystyczno-rekreacyjnych. Weryfikacja przebiegu istniejących szlaków, tworzenie i oznakowanie nowych, budowa lub rozbudowa parkingów w miejscach wyjścia na szlaki, wyposażenie parkingów w stacje ładowania samochodów i rowerów elektrycznych, budowa na szlakach obiektów małej architektury (schronienia przed deszczem, ławeczki, punkty widokowe, tablice informacyjne), przystosowanie niektórych szlaków do korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami i z małymi dziećmi. – Poprawa atrakcyjności istniejącej sieci szlaków turystycznych poprzez tworzenie dedykowanych aplikacji na telefon. – Wytyczenie i oznakowanie górskich tras rowerowych, budowa lub rozbudowa parkingów w miejscach wyjścia na szlaki, wyposażenie parkingów w stacje ładowania samochodów i rowerów elektrycznych, budowa na szlakach obiektów małej architektury (schronienia przed deszczem, ławeczki, punkty widokowe, tablice informacyjne). – Stworzenie, zorganizowanie, zintegrowanie i promocja nowego produktu turystycznego pn. „Zielona Komunikacja” – sieć ścieżek rowerowych Powiatu Żywieckiego – Budowa nowych ścieżek rowerowych łączących gminy i korzystających z już istniejącej infrastruktury. – Rozwój i modernizacja rowerowych szlaków turystyczno-rekreacyjnych. Budowa nowych ścieżek rowerowych (w szczególności wokół zbiorników Tresna i Porąbka, wzdłuż Soły, Koszarawy i Żylicy), połączenie istniejących w poszczególnych gminach ścieżek rowerowych w spójną „Sieć ścieżek rowerowych Powiatu Żywieckiego”. 	

- Tworzenie miejsc rekreacji i infrastruktury aktywnego wypoczynku obejmujących m.in. ścieżki rowerowe, ścieżki dydaktyczne, miejsca aktywnego wypoczynku, plaże, park rowerowy, skate parki, place zabaw, wybiegi dla psów etc.
- Budowa zespołu basenów w Żywcu jako uzupełnienie kompleksowej oferty turystyczno-rekreacyjnej w celu zwiększenia ruchu turystycznego.
- Rozwój turystyki narciarskiej na terenie gmin powiatu żywieckiego w oparciu o budowę nowych lub modernizację istniejących tras narciarskich wraz z bazą parkingową.
- Prowadzenie marketingu turystycznego ukierunkowanego na promocję powiatu żywieckiego jako obszarowego produktu turystycznego oraz pozostałych produktów identyfikowanych na obszarze Żywiecczyzny.
- Uczestnictwo w branżowych wydarzeniach promocyjnych, targowych i konferencyjnych.
- Tworzenie i dystrybucja materiałów promocyjnych.

Priorytet 2. Rozwój gospodarczy i rynek pracy

Cel operacyjny 2. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu żywieckiego

Zakres interwencji:

- Rozwijanie zasobów i działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu.
- Prowadzenie działań na rzecz ograniczenia zjawiska bezrobocia na terenie powiatu żywieckiego.
- Prowadzenie monitoringu rynku pracy i dostosowywanie form pomocy do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych.
- Restrukturyzacja bezrobocia poprzez organizację programów stażowych i kursów dla osób bezrobotnych oraz organizację naborów wniosków na pozyskanie środków na prowadzenie własnej działalności lub doposażenie stanowisk pracy.
- Promocja zatrudnienia oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy. Doprowadzenie bezrobotnego do podjęcia pracy i zwiększenie efektywności działania Urzędu Pracy ze szczególnym uwzględnieniem osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym m.in. osób z niepełnosprawnością.
- Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.
- Dostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do zmian zachodzących na rynku pracy.
- Poprawa efektywności zatrudnieniowej i kosztowej realizowanych usług i instrumentów rynku pracy finansowanych ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.
- Transformacja rynku pracy w powiecie żywieckim, poprzez budowę fabryki wytwarzającej podzespoły do pojazdów elektrycznych oraz o napędzie niskoemisyjnym.
- Nawiązywanie współpracy z partnerami rynku pracy dotyczącej m. in. tworzenia i realizacji programów rynku pracy adresowanych do osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym m.in. osób z niepełnosprawnością.
- Wspieranie inicjatyw podejmowanych przez niepubliczne instytucje rynku pracy na rzecz realizacji polityki rynku pracy w powiecie.
- Upowszechnianie ofert pracy, informacji o usługach rynku pracy.
- Realizacja Programu „Aktywizacja i Integracja” we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej.
- Realizacja instrumentów rynku pracy.
- Współpraca z Powiatową Radą Rynku Pracy jako platformą partnerstwa społecznego w dziedzinie rynku pracy.
- Korzystanie z instrumentów ekonomii społecznej i solidarnej jako elementu wzmacniającego lokalny rynek pracy.
- Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej powiatu żywieckiego poprzez działania ukierunkowane na rozwijanie tzw. inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego, ze szczególnym uwzględnieniem segmentu motoryzacji (pojazdów elektrycznych oraz o napędzie niskoemisyjnym).
- Rozwijanie branż specyficznych dla powiatu w tym pszczelarstwa oraz realizacja zadań wpisanych w „Strategię Rozwoju Pszczelarstwa Powiatu Żywieckiego na lata 2021 – 2027”.

- Współpraca z partnerami samorządowymi i biznesowymi na rzecz skutecznego przyciągania inwestorów na teren powiatu żywieckiego.
- Prowadzenie aktywnego marketingu i promocji gospodarczej powiatu żywieckiego.

Priorytet 3. Infrastruktura drogowa

Cel operacyjny 3. Poprawa standardu infrastruktury publicznej

Zakres interwencji:

- Rozwijanie zasobów i działalności Powiatowego Zarządu Dróg w Żywcu.
- Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu na drogach powiatowych.
- Rozwój powiatowej sieci drogowo – mostowej (rozbudowa, budowa, modernizacja) celem poprawy bezpieczeństwa, w tym w zakresie mostów, dróg, chodników z uwzględnieniem likwidacji barier dla osób z niepełnosprawnościami oraz infrastruktury towarzyszącej.
- Budowa obwodnicy Żywca łączącej drogę DW 945 bezpośrednio z drogą ekspresową S1.
- Realizacja inwestycji drogowych również w partnerstwach.
- Działania lobbingsowe i współpraca na rzecz zwiększenia dostępności komunikacyjnej i transportowej powiatu żywieckiego.
- Budowa połączenia drogowego pomiędzy gminami Jeleśnia i Zawoja (modernizacja istniejącej drogi z centrum Jeleśni przez Przyborów do Koszarawy Bystra, budowa nowego odcinka drogi pomiędzy Koszarawą Bystra a Zawoją, budowa pomiędzy Koszarawą, a Zawoją ścieżki rowerowej, budowa parkingu turystycznego w Koszarawie Bystrej).
- Integracja różnych systemów transportu zbiorowego, w tym sieci dróg rowerowych.
- Utrzymanie obiektów inżynierskich powiatowej infrastruktury transportowej.

Priorytet 4. Środowisko naturalne

Cel operacyjny 4. Poprawianie stanu środowiska naturalnego i adaptowanie go do zachodzących zmian klimatycznych w kontekście posiadanych potencjałów turystycznych

Zakres interwencji:

- Realizacja zadań określonych w powiatowych programach środowiskowych.
- Przywrócenie wyjściowych parametrów zbiornika Jeziora Żywieckiego jako bufora przeciwpowodziowego (zadania komplementarne względem turystycznego wykorzystania zbiornika opisanego w ramach celu operacyjnego 1.).
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej (zakłada zmodernizowanie budynków szkół, które nie były dotychczas objęte tego rodzaju inwestycją m.in. Zespół Szkół Zawodowych w Węgierskiej Górcie i Zespół Szkół Samochodowych w Żywcu).
- Minimalizacja emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszenie zużycia energii przez modernizację budynków użyteczności publicznej.
- Budowa układu kogeneracyjnego w Nowym Szpitalu w Żywcu.
- Promocja i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.
- OZE dla mieszkańca powiatu żywieckiego z uwzględnieniem elektromobilności (budowa instalacji fotowoltaicznych i pomp ciepła oraz modernizacja instalacji pozwalająca na magazynowanie lub zużywanie powstałej energii bezpośrednio u mieszkańca). Ponadto projekt zakłada budowę instalacji na cele szeroko pojętej elektromobilności wykorzystującej energię z OZE, w tym stacje ładowania pojazdów i rowerów elektrycznych bądź innych UTO, budowę stacji tankowania LNG i CNG oraz rozbudowę sieci gazowej na terenie powiatu.
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie powiatu żywieckiego.

- Zachowanie bioróżnorodności i udostępnianie obszarów cennych przyrodniczo.
- Podejmowanie działań zwiększających świadomość ekologiczną społeczeństwa.
- Budowa III kwatery składowiska odpadów oraz budowa sortowni odpadów, w celu zwiększenia odzysku surowców wtórnych.
- Realizacja projektu „Bioróżnorodność – Arka II” zakładającego dalszą adaptację terenów przy Centrum Edukacji Ekologicznej ARKA poprzez ścieżki edukacyjne, oświetlenie, zagospodarowanie zieleni oraz organizację szkoleń oraz prelekcji

Priorytet 5. Transport publiczny

Cel operacyjny 5. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej powiatu żywieckiego

Zakres interwencji:

- Realizacja założeń ujętych w „Strategii Rozwoju Elektromobilności w Powiecie Żywieckim”.
- Rozwój systemu transportu zbiorowego na terenie powiatu żywieckiego.
- Działania na rzecz ograniczenia zjawiska wykluczenia komunikacyjnego na terenie poszczególnych miejscowości i gmin powiatu żywieckiego.
- Organizacja i wspieranie rozwoju międzygminnego transportu autobusowego na terenie powiatu.
- Integracja transportu zbiorowego.
- Zakup pojazdów elektrycznych lub niskoemisyjnych wraz z infrastrukturą do ładowania lub tankowania CNG/LNG na potrzeby transportu publicznego.
- Wspieranie rozbudowy i funkcjonowania połączeń kolejowych i drogowych na terenie powiatu żywieckiego.
- Rewitalizacja linii nr 97 Żywiec – Sucha Beskidzka (inwestycja obejmuje przebudowę linii kolejowej nr 97 na odcinku Żywiec – Sucha Beskidzka. Projekt współrealizowany z województwem małopolskim).
- Realizacja projektu „Zielona Komunikacja” zakładającego budowę ścieżek rowerowych na terenie całego powiatu żywieckiego tworząc sieć ścieżek pn. „Zielona Komunikacja” wraz z infrastrukturą przystosowaną do obsługi Urzędzeń Transportu Osobistego (UTO).
- Rewitalizacja transportu publicznego na terenie powiatu żywieckiego. Działania na rzecz intermodalnych rozwiązań transportowych poprzez skomunikowanie transportu kolejowego z transportem autobusowym, w tym budowa obiektów park&ride oraz sieci punktów wypożyczalni rowerów i hulajnóg elektrycznych.

Priorytet 6. Edukacja

Cel operacyjny 6. Wzmocnienie sektora edukacji jako kluczowego segmentu usług ponadlokalnych świadczonych przez powiat żywiecki

Zakres interwencji:

- Rozwój infrastruktury prorodzinnej, poprzez wsparcie tworzenia i funkcjonowania istniejących już żłobków, infrastruktury opieki nad dziećmi do lat 3, w celu wsparcia i umożliwienia rozwoju zawodowego rodzicom, szybszego powrotu do pracy, odciążenia od części obowiązków sprawowania opieki nad małoletnimi dziećmi.
- Podnoszenie standardu, budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych oraz przyszkolnych obiektów sportowych.

- Poprawa standardów funkcjonowania w wymiarze technicznym oraz poprawa jakości nauczania w placówkach zarządzanych przez powiat żywiecki: Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Żywcu, Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Żywcu, Zespół Szkół Budowlano-Drzewnych im. Armii Krajowej w Żywcu, Zespół Szkół Technicznych i Leśnych w Żywcu, Zespół Szkół Samochodowych w Żywcu, Zespół Szkół Zawodowych im. prof. Jerzego Buzka w Węgierskiej Górze, Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących im. Józefa Piłsudskiego w Żywcu, I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Żywcu, Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych im. Marii Konopnickiej w Milówce, Samorządowa Szkoła Muzyczna II stopnia w Żywcu.
- Rozwijanie zasobów i działalności Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Marii Grzegorzewskiej w Żywcu, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Milówce oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Żywcu.
- Działania wspierające związane z wprowadzeniem pilotażu Centrum Zdrowia Psychicznego w Międzybrodziu Bialskim (PZOL) i kontynuacją zadań zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (NPOZP) m.in. zwiększenie dostępności do lekarza psychiatry, psychologa oraz różnych form terapii i rehabilitacji psychiatrycznej sprzyjającej zdrowieniu, zorganizowanie na terenie powiatu tzw. Klubów pacjenta dla osób po kryzysie psychicznym, edukacja, przeciwdziałanie stygmatyzacji chorych psychicznie, wspieranie powrotu do aktywności społecznej i zawodowej.
- Budowa sali gimnastycznej w Zespole Szkół Technicznych i Leśnych w Żywcu, ul. Grunwaldzka 9 wraz z zapleczem sportowym zewnętrznym (boisko wielofunkcyjne, skocznia w dal)
- Budowa sali gimnastycznej przy I LO im. Mikołaja Kopernika w Żywcu
- Przekształcenie auli szkolnej w Zespole Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Żywcu w pracownię multimedialną łączącą tradycję z nowoczesnością. Zadanie zakłada modernizację pracowni poprzez wymianę foteli audytoryjnych, wymianę nagłośnienia, umieszczenie na ścianach reprodukcji starych zdjęć przedstawiających początki powstania szkoły oraz jej historii.
- Budowa sali gimnastycznej w Zespole Szkół Technicznych i Leśnych w Żywcu, ul. Grunwaldzka 9 (wybudowana sala będzie jedynym takim obiektem w tej części miasta, będzie ją można wykorzystać do realizacji zajęć wychowania fizycznego dla uczniów Zespołu Szkół Samochodowych, organizacji imprez środowiskowych o charakterze rekreacyjno-sportowym oraz wystaw okolicznościowych).
- Modernizacja pracowni w szkołach działających przy Powiecie Żywieckim. Remonty, budowy, przebudowy szkół w zakresie klasopracowni.
- Modernizacja i budowa infrastruktury sportowej przy szkołach wraz z dostosowaniem do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zmodernizowane lub nowopowstałe obiekty zostaną wyposażone w instalacje wykorzystujące zieloną energię z odnawialnych źródeł oraz magazyny energii.
- Doskonalenie kwalifikacji pracowników oświaty w szkołach i placówkach oraz podnoszenie kompetencji uczniów.
- Organizacja szkoleń i kursów dla uczniów i kadry nauczycielskiej oraz organizacja płatnych staży dla uczniów i absolwentów szkół.

Priorytet 7. Usługi społeczne i zdrowotne

Cel operacyjny 7. Integracja i podniesienie jakości systemu polityk społecznych

Zakres interwencji:

- Rozwój polityki senioralnej, w tym aktywizacja środowiska seniorów.
- Rozwijanie oferty i zasobów Domu Pomocy Społecznej w Żywcu.
- Adaptacja III piętra Szpitala w Żywcu. Wyposażenie nowopowstałych oddziałów i zakup niezbędnego sprzętu medycznego na potrzeby świadczonych usług.
- Stworzenie Centrum Usług Integracyjnych w Żywcu i Rajczy na bazie budynków będących w zarządzie powiatu żywieckiego ukierunkowanego na wspieranie osób starszych.
- Budowa całodobowego ośrodka dziennego pobytu osób z niepełnosprawnością intelektualną przy Zespole Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących im. J. Piłsudskiego w Żywcu (obiekt będzie

- przeznaczony głównie dla osób głęboko upośledzonych z niepełnosprawnościami sprzężonymi w celu zapewnienia im oparcia społecznego w środowisku lokalnym pozwalającego na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, poprawę funkcjonowania społecznego zmierzającą do usamodzielnienia, zapobieganie izolacji społecznej i umożliwienie integracji ze środowiskiem).
- Wzmacnianie zasobów i dostępności usług świadczonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu.
  - Rozwijanie działalności Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Żywcu.
  - Wspieranie rodziny i pieczy zastępczej poprzez:
    - Zatrudnienie specjalisty z obszaru pomocy rodzinie,
    - Stworzenie mieszkania treningowego (2 pokoje, kuchnia, łazienka) wyposażonego w podstawowe sprzęty. Dostępnego dla wychowanka przez okres minimum 6 miesięcy (znalezienie pracy, nauka gospodarowania pieniędzmi, znalezienie własnego mieszkania),
    - Zatrudnienie specjalisty z obszaru interwencji kryzysowej,
    - Stworzenie lokalu przejściowego (pokój, kuchnia, łazienka) wyposażonego w podstawowe sprzęty; dostępne przez okres minimum 3 miesięcy,
    - Stworzenie zespołu specjalistów z obszaru pomocy społecznej.
  - Wspieranie osób z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez:
    - Zatrudnianie specjalistów z obszaru centrum pomocy rodzinie,
    - Organizację cyklicznych imprez integrujących rodziny zastępcze, osoby z niepełnosprawnością i starsze,
    - Utworzenie centrum wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i osób starszych,
    - Stworzenie harmonogramu dyżurów w Urzędach Gmin/Miasta, pakietu informacji o uprawnieniach oraz możliwości aplikowania o wsparcie w instytucjach i organizacjach prowadzących działalność na terenie powiatu żywieckiego.
  - Świadczenie wsparcia psychospołecznego poprzez zatrudnienie psychoterapeuty, psychiatry oraz prowadzenie zajęć grupowych mających na celu poprawę funkcjonowania w sytuacjach społecznych, poprzez zmianę zachowań nieakceptowanych na pożądane i społecznie akceptowane.
  - Kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców.
  - Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w dostępie do opieki zdrowotnej.
  - Zwiększenie dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego i środków medycznych.
  - Ograniczenie występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych wśród mieszkańców.

Priorytet 8. Dziedzictwo Żywiecczyny

Cel operacyjny 8. Wzmacnianie tożsamości lokalnej w oparciu o kulturę oraz aktywność organizacji pozarządowych

Zakres interwencji:

- Budowanie i rozwój tożsamości lokalnej mieszkańców powiatu żywieckiego przede wszystkim w oparciu o żywą kulturę ludową Górali Żywieckich.
- Organizowanie wydarzeń mających znaczenie dla rozwoju i upowszechniania kultury i rozrywki.
- Ochrona dziedzictwa kulturowego powiatu żywieckiego.
- Rewitalizacja, renowacja i odnowa obiektów zabytkowych (cennych historycznie i kulturowo) znajdujących się na terenie powiatu żywieckiego przy jednoczesnym wykorzystywaniu odnawialnych źródeł energii.
- Wsparcie działalności kulturalnej prowadzonej przez organizacje społeczne.
- Wsparcie aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców.
- Rozwijanie mechanizmów outsourcingu usług publicznych przez samorząd powiatu żywieckiego.
- Wsparcie aktywności wolontariatu.

Priorytet 8.	Zarządzanie
Cel operacyjny 8.	Wzmocnienie instytucjonalne powiatu żywieckiego
Zakres interwencji:	
<ul style="list-style-type: none"> – Zapewnienie optymalnych warunków do pracy w kontekście jej jakości i efektywności, przekładającego się na zadowolenie obsługiwanych interesantów. – Poprawa warunków pracy w Starostwie Powiatowym w Żywcu w wymiarze technicznym m.in. poprzez montaż systemu klimatyzacji w poszczególnych budynkach. – Zagospodarowanie niewykorzystywanych części budynków Starostwa oraz budowa archiwum. Projekt zakłada modernizację nieużytkowanych części budynków na cele działających w Starostwie Powiatowym w Żywcu wydziałów oraz budowę lub zagospodarowanie istniejących nieużytkowanych powierzchni budynków starostwa na cele Archiwum Powiatowego. – Podniesienie jakości, dostępności oraz zwiększenie wykorzystania administracyjnych zasobów mapowych powiatu żywieckiego (kontynuacja projektu mapowego) zgodnie ze zdiagnozowanymi oczekiwaniami klientów: osób fizycznych, przedsiębiorców i administracji (projekt planowany do realizacji z partnerami z Subregionu Południowego województwa śląskiego). – Prowadzenie działań związanych z digitalizacją, cyfryzacją oraz rozwijaniem administracji i systemów informacji przestrzennej. – Poprawienie efektywności współpracy między jednostkami organizacyjnymi powiatu i samorządami współtworzącymi powiat żywiecki. – Intensyfikacja współpracy zagranicznej powiatu. – Podejmowanie aktywnej współpracy z organizacjami pozarządowymi i administracją rządową. – Organizacja szkoleń, kursów i umożliwienie podnoszenia swoich kwalifikacji dla kadry urzędniczej w powiecie żywieckim, szczególnie w obszarze poszerzenia wiedzy oraz nabywania praktycznych umiejętności. – Zagospodarowanie obiektów będących w zarządzie powiatu żywieckiego (w tym budynku byłego przejścia granicznego w Zwardoniu oraz innych nieużytkowanych aktualnie obiektów na cele użyteczności publicznej). – Działania na rzecz wzmocnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa przez mieszkańców. – Działania na rzecz poprawy funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej. – Wyposażenie służb ratowniczych na pograniczu Polsko Słowackim. Zakup sprzętu niezbędnego do prowadzenia akcji ratowniczych w tym pojazdów bojowych oraz modernizacja istniejących lub budowa nowych obiektów na potrzeby działalności służb ratowniczych. – Ochrona praw konsumentów. – Wdrożenie standardów obsługi mieszkańców zgodnie z certyfikatami ISO. 	

4.6 Schemat strategiczny

Gospodarka		Infrastruktura i środowisko		Sprawy społeczne		Instytucje	
Cel rozwojowy 1.		Cel rozwojowy 2.		Cel rozwojowy 3.		Cel rozwojowy 4.	
Zapewnienie stabilnego rozwoju gospodarczego w powiecie żywieckim		Podnoszenie standardów środowiskowych i jakości infrastruktury publicznej		Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do najwyższej jakości usług publicznych		Zbudowanie trwałych podstaw rozwojowych powiatu i integrowanie jego rozwoju	
1	Priorytet 1. Turystyka	3	Priorytet 3. Infrastruktura drogowa	5	Priorytet 5. Transport publiczny	9	Priorytet 9. Zarządzanie
	Cel operacyjny 1. Efektywne wykorzystanie identyfikowanych potencjałów turystycznych		Cel operacyjny 3. Poprawa standardu infrastruktury publicznej		Cel operacyjny 5. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej powiatu żywieckiego		Cel operacyjny 9. Wzmocnienie instytucjonalne powiatu żywieckiego
2	Priorytet 2. Rozwój gospodarczy i rynek pracy	4	Priorytet 4. Środowisko naturalne	6	Priorytet 6. Edukacja		
	Cel operacyjny 2. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu żywieckiego		Cel operacyjny 4. Poprawianie stanu środowiska naturalnego i adaptowanie go do zachodzących zmian klimatycznych w kontekście posiadanych potencjałów turystycznych		Cel operacyjny 6. Wzmocnienie sektora edukacji jako kluczowego segmentu usług ponadlokalnych świadczonych przez powiat żywi		
				7	Priorytet 7. Usługi społeczne i zdrowotne		
					Cel operacyjny 7. Integracja i podniesienie jakości systemu polityk społecznych		
				8	Priorytet 8. Dziedzictwo Żywiecczyzny		
					Cel operacyjny 8. Wzmacnianie tożsamości lokalnej w oparciu o kulturę oraz aktywność organizacji pozarządowych		

V System wdrażania

5.1 Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie

Strategia Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+ określa cele rozwojowe oraz zakres interwencji i działania powiatu w perspektywie długookresowej. Aby skutecznie i konsekwencje realizowane zapisy przyjęte w niniejszym dokumencie, należy zagwarantować odpowiednie narzędzia, a także warunki organizacyjne i instytucjonalne, służące do implementacji i weryfikacji tych postanowień.

Organem, który pełnić będzie nadzór oraz będzie weryfikować realizację założeń strategicznych jest Rada Powiatu Żywieckiego, natomiast za proces wdrażania Strategii odpowiedzialny będzie Zarząd Powiatu Żywieckiego ze Starostą Żywieckim na czele. Faktyczna realizacja poszczególnych celów oraz wskazanych w ich ramach zadań, jak również pozyskiwanie środków na ich sfinansowanie, spoczywać będzie na właściwych komórkach organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Żywcu oraz na odpowiednich powiatowych jednostkach organizacyjnych.

5.2 Potencjalne źródła finansowania

Przedsięwzięcia i zadania wskazane w niniejszym dokumencie obejmują zadania o charakterze głównym, których realizacja uzależniona została przede wszystkim od możliwości finansowych samorządu terytorialnego ale również stopnia efektywności pozyskiwania środków na realizację poszczególnych projektów.

Dla realizacji zapisów wskazanych w niniejszym dokumencie, największe znaczenie ograć będą środki przekazywane w ramach polityki spójności Unii Europejskiej w okresie programowania 2021 – 2027, zarówno w ramach Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021-2027, Programów Transgranicznych oraz Krajowych Programów Operacyjnych.

Potencjalnymi źródłami finansowania realizacji celów zawartych w niniejszej strategii są m.in.:

- środki Unii Europejskiej - środki funduszy strukturalnych, środków przeznaczonych na realizację wspólnych polityk oraz programów wspólnotowych
- publiczne środki krajowe – czyli środki budżetu państwa oraz państwowych funduszy celowych, środki budżetów jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład powiatu żywieckiego oraz inne środki jednostek oraz form organizacyjno-prawnych sektora finansów publicznych
- inna publiczna pomoc zagraniczna, w szczególności w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego czy też Norweskiego Mechanizmu Finansowego
- wkład własny beneficjentów pomocy obejmujący również kredyty i pożyczki.

5.3 Monitorowanie wskaźników

Monitoring strategii jest procesem ciągłym, który umożliwia zebranie informacji na temat uzyskiwanych efektów oraz stanu zaawansowania wdrażanych przedsięwzięć i planów. Monitoring pozwala na wykrycie zagrożeń i wprowadzenie korekt oraz modyfikacji w dokumencie, a przez to lepsze ukierunkowanie na osiągnięcie założonych celów rozwojowych. Prowadzony jest on w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji strategii. W odniesieniu do monitoringu i dokonywanej obserwacji zmian, za zasadne uznaje się również przeprowadzenie ewaluacji zapisów dokumentu, co może stanowić bazę do aktualizacji. Poniżej wskazano wskaźniki wybrane do oceny stopnia realizacji niniejszej strategii. Do analizy wybrano wskaźniki, uwzględniając przede wszystkim kryterium mierzalności i łatwości w pozyskaniu, ponieważ są to dane ogólnodostępne, które udostępnia BDL GUS oraz dane pozyskiwane ze Starostwa Powiatowego w Żywcu.

Cel rozwojowy	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
Cel rozwojowy 1. Zapewnienie stabilnego rozwoju gospodarczego w powiecie żywieckim	Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności	1 017,31 ²	wzrost	BDL GUS
	Liczba turystycznych obiektów noclegowych	94	wzrost	BDL GUS
	Rewitalizacja Jeziora Żywieckiego	-	1	Starostwo Powiatowe w Żywcu
	Liczba przeprowadzonych działań promujących powiat	0 ³	wzrost	Starostwo Powiatowe w Żywcu
	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 ludności	84	wzrost	BDL GUS
Cel rozwojowy 2. Podnoszenie standardów środowiskowych i	Wybudowanie obwodnicy Żywca	0	1	Starostwo Powiatowe w Żywcu
	Długość dróg o nawierzchni twardej ulepszonej	727,5 km	wzrost	BDL GUS
	Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji	0 ⁴	wzrost	Starostwo Powiatowe w Żywcu

² Z uwagi na niski poziom reprezentacyjności danych w 2020 r. ze względu na ograniczenia związane z pandemią COVID-19, posłużono się danymi za 2019 r.

³ Jako rok bazowy traktujemy 2022 i od tego momentu monitorujemy zmienność wskaźnika w związku z tym wartość wskaźnika określono jako 0.

⁴ Jak wyżej.

jakości infrastruktury publicznej	Emisja zanieczyszczeń gazowych	61 321 t/r	spadek	BDL GUS
	Liczba wdrożonych rozwiązań OZE (instalacja fotowoltaiczna, pompy ciepła) w budynkach indywidualnych		wzrost	Starostwo Powiatowe w Żywcu
Cel rozwojowy 3. Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do najwyższej jakości usług publicznych	Liczba zorganizowanych imprez	1123	wzrost	BDL GUS
	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	3,22	wzrost	BDL GUS
	Długość ścieżek rowerowych	3,6 km	wzrost	BDL GUS
	Liczba obiektów sportowych	29 ⁵	wzrost	BDL GUS
	Udział osób, będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej	2,1 %	wzrost	BDL GUS
Cel rozwojowy 4. Zbudowanie trwałych podstaw rozwojowych powiatu i integrowanie jego rozwoju	Powierzchnia nowo zagospodarowanych obiektów będących w zarządzie powiatu żywieckiego na potrzeby świadczenia usług publicznych	0 ⁶	wzrost	Starostwo Powiatowe w Żywcu
	Liczba przeprowadzonych szkoleń dla pracowników Starostwa Powiatowego w Żywcu	0 ⁷	wzrost	Starostwo Powiatowe w Żywcu
	Liczba zrealizowanych projektów z zakresu digitalizacji, cyfryzacji oraz rozwijania systemów informacji przestrzennej	0 ⁸	wzrost	Starostwo Powiatowe w Żywcu

⁵ Dane w GUS dostępne za 2018 r.

⁶ Jako rok bazowy traktujemy 2022 i od tego momentu monitorujemy zmienność wskaźnika w związku z tym wartość wskaźnika określono jako 0.

⁷ Jak wyżej.

⁸ Jak wyżej.

5.4 Ewaluacja

Ewaluacja ma na celu ocenę efektywności, skuteczności, oddziaływania, trwałości oraz zgodności projektu w kontekście założonych celów, a także porównywanie uzyskiwanych rezultatów ze wstępnymi oczekiwaniami i zamierzeniami. Zastosowanie odpowiednich kryteriów, przedstawionych w poniższej tabeli, pozwala na usprawnienie procesu interwencji.

Trafność	pozwała na ocenie, w jakim stopniu przyjęte cele odpowiadają zidentyfikowanym (i pojawiającym się) problemom oraz realnym potrzebom, odwołanie do zadań powiatu, ustawy, przepisów, określenie czy działanie odpowiada potrzebom, uzasadnienie merytorycznego działania.
Efektywność	ocena poziomu „ekonomiczności”, a zatem zestawienie nakładów np. ilość środków, wysiłków do efektów, określenie czy realizowano możliwie racjonalnymi kosztami nakładami, czy inne metody byłyby skuteczniejsze.
Skuteczność	określenie na ile osiągnięto zamierzone cele, stopień realizacji (częściowo, w pełni).
Użyteczność (przydatność)	określenie dla jakich konkretnie grup działanie jest użyteczne
Trwałość	określenie czy działanie jest trwałe, czy zachowana jest ciągłość działań, jego długookresowość.

Dzięki przeprowadzanej ewaluacji możliwa jest ocena działań w określonym czasie, ale również udoskonalanie i wprowadzenie zmian w przedmiotowym dokumencie oraz dostosowanie do zmieniających się uwarunkowań i potrzeb. Jedną z funkcji ewaluacji jest więc wzmocnienie procesu programowania strategicznego rozwoju powiatu żywieckiego. W 2025 r. przewiduje się dokonanie okresowej ewaluacji stopnia realizacji założeń strategii oraz jeśli będzie to uzasadnione i konieczne, dokonanie aktualizacji, w szczególności w przypadku zaistnienia zmian prawnych, organizacyjnych czy finansowych, istotnych z punktu widzenia funkcjonowania i rozwoju powiatu żywieckiego.

Ewaluacja powinna być związana z nową perspektywą finansową Unii Europejskiej (2021-2027). Zmiany w zapisach Strategii Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+ mogą nastąpić również wyniku powstania nowych dokumentów strategicznych na poziomie kraju i Unii Europejskiej lub pojawienia się nowych, znaczących dla rozwoju powiatu instrumentów prawnych i finansowych.

Spis wykresów

Wykres 1 Respondenci według płci [%]	9
Wykres 2 Przedział wiekowy badanych [%]	9
Wykres 3 Miejsce zamieszkania respondentów [%]	10
Wykres 4 Wykształcenie ankietowanych [%]	10
Wykres 5 Status na rynku pracy ankietowanych osób [%]	11
Wykres 6 Ocena sytuacji materialnej rodziny [%]	11
Wykres 7 Czy uważa Pan(i), że powiat żywiecki jest dobrym miejscem do życia? [%]	12
Wykres 8 Czy uważa Pan(i), że gmina, w której Pan(i) mieszka jest dobrym miejscem do życia? [%]	12
Wykres 9 Od jak dawna zamieszkuje Pan(i) teren powiatu żywieckiego – łącznie z czasem zamieszkiwania w obecnej miejscowości? [%]	13
Wykres 10 Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać? [%]	13
Wykres 11 Jeśli planuje Pan(i) zmianę miejsca zamieszkania proszę napisać dlaczego/co jest tego powodem? [%]	14
Wykres 12 Ocena mieszkańców dotycząca elementów infrastruktury oraz ich dostępności na zamieszkiwanym terenie [%]	15
Wykres 13 Ocena aktualnego stanu/dostępności wybranych elementów infrastruktury i oferty na terenie powiatu [%]	16
Wykres 14 Co jest największą zaletą, mocną stroną, atutem zamieszkania na terenie powiatu żywieckiego? [%]	17
Wykres 15 Co jest największą wadą, słabą stroną zamieszkiwania na terenie powiatu żywieckiego? [%]	18
Wykres 16. Co/jakie elementy związane z funkcjonowaniem powiatu żywieckiego powinny zostać poprawione w następnych latach w pierwszej kolejności? [%]	19
Wykres 17 Deklaracja statusu zatrudnienia [%]	20
Wykres 18 Lokalizacja miejsca pracy [%]	20
Wykres 19 Czas dojazdu do pracy [%]	21
Wykres 20 Środki transportu do pracy [%]	21
Wykres 21 Ocena poszczególnych elementów związanych z rynkiem pracy [%]	22
Wykres 22 Poczucie zagrożenia utratą pracy [%]	22
Wykres 23 Co zrobił(a)by Pan(i), gdyby utracił(a) Pan(i) pracę? [%]	23

Załącznik nr 1 Lista projektów zgłaszanych przez gminy

Poniżej przedstawiono listę projektów do realizacji przewidzianych w gminach powiatu żywieckiego. Poniższa tabela przedstawia propozycje zadań, wskazane przez gminy z terenu powiatu wraz z zakresem rzeczowym.

Lp.	Nazwa zadania	Zakres rzeczowy
Gmina zgłaszająca projekt – gm. Czernichów		
1.	Gospodarka odpadami	Budowa sortowni śmieci.
2.	Centrum sportów wodnych	Budowa plaży wraz z infrastrukturą , budowa marin i wzbogacenie oferty turystycznej.
3.	Ochrona środowiska	Rozbudowa sieci kanalizacyjno-wodociągowej, budowa nowych ujęć wody, budowa zbiorników retencyjnych, modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków, termomodernizacja, odnawialne źródła energii.
4.	Rewitalizacja kaskady rzeki Soły	Budowa marin, plaże wraz z infrastrukturą, parkingi, ośrodki sportów wodnych, ścieżki rowerowe.
5.	Infrastruktura drogowa	Poprawa infrastruktury drogowej i okołodrogowej - modernizacja dróg, rozbudowa, przebudowa dróg, budowa chodników, modernizacja wiat przystankowych.
Gmina zgłaszająca projekt – gm. Koszarowa		
6.	Przebudowa dróg powiatowych na terenie Gminy Koszarawa wraz z budową chodników	Przebudowa nawierzchni jezdni, budowa chodników, wykonanie odwodnień i kanałów technicznych oraz innych robót budowlanych zgodnie z dokumentacją projektową.
Gmina zgłaszająca projekt – gm. Lipowa		
7.	Poprawa dostępności, rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej (dróg powiatowych) w Gminie Lipowa	Budowa, przebudowa i remont dróg powiatowych na obszarze Gminy Lipowa wraz z infrastrukturą towarzyszącą, tj. chodniki / ciągi pieszo-rowerowe, elementy bezpieczeństwa, pobocza, kanalizacja deszczowa/odwodnienie, miejsca postojowe i punkty przesiadkowe
8.	Budowa linii do segregacji odpadów wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Przedsięwzięcie obejmuje budowę linii do segregacji odpadów i infrastruktury towarzyszącej, w gminie Lipowa.
9.	Rozwój transportu publicznego na obszarze Powiatu Żywieckiego	Zakup taboru, budowa centrów przesiadkowych, miejsc przystankowych, wdrożenie systemu informacji pasażerskiej w celu utworzenia nowych lub rozwoju istniejących linii (w tym na obszarze Gminy Lipowa), dostosowanie częstotliwości kursów
Gmina zgłaszająca projekt – gm. Łękawica		
10.	Przebudowa dróg powiatowych na terenie gminy Łękawica	Budowa chodników, poboczy, odwodnienia, zatoki autobusowe, nowa nawierzchnia asfaltowa.

11.	Budowa sortowni odpadów na terenie powiatu żywieckiego	Budowa hali z przeznaczeniem na sortownię odpadów.
12.	Organizacja transportu publicznego w powiecie żywieckim	Organizacja transportu zbiorowego.
Gmina zgłaszająca projekt – gm. Łodygowice		
13.	Przebudowa dwóch mostów przy ul. Piłsudskiego w Łodygowicach.	Mosty zlokalizowane są w ciągu drogi powiatowej 1404 S (Bystra-Hucisko-Łodygowice) w Łodygowicach. Jeden obok budynku Urzędu Gminy, drugi obok skrzyżowania z ul. Batorego. Wymagają przebudowy ze względu na zły stan techniczny. Ponadto obecnie ruch po mostach odbywa się na zasadzie ustąpienia pierwszeństwa. W celu zapewnienia płynności ruchu zasadnym byłoby wprowadzenie jednoczesnego ruchu dwukierunkowego po mostach.
14.	Budowa chodnika przy ul. Beskidzkiej w Łodygowicach	Budowa chodnika dla pieszych w ciągu drogi powiatowej 1401 S (Buczkowice—Rybarzowice) od skrzyżowania z DW945 (ul. Żywiecka) do granicy z powiatem bielskim.
15.	Budowa chodnika przy ul. Kopernika w Biernej.	Budowa chodnika dla pieszych w ciągu drogi powiatowej 1464 S (Łodygowice-Bierna-Zarzecze) na brakującym odcinku na granicy miejscowości Łodygowice i Bierna.
16.	Modernizacja chodnika przy ul. Piłsudskiego w Łodygowicach.	Wymiana starych płyt chodnikowych na kostkę brukową oraz poprawa odwodnienia chodnika dla pieszych w ciągu drogi powiatowej 1404 S (Bystra-Hucisko-Łodygowice) w Łodygowicach od Szkoły Podstawowej w Łodygowicach Dolnych do skrzyżowania z ul. Kr. Jadwigi.
Gmina zgłaszająca projekt – m. Żywiec		
17.	Program ograniczenia niskiej emisji dla miasta Żywca	Działania mające na celu ochronę powietrza atmosferycznego przed tzw. „niską emisją”, czyli emitowaniem gazów i pyłów ze starych, nieekologicznych i nieekonomicznych pieców węglowych centralnego ogrzewania zainstalowanych w budynkach mieszkalnych poprzez możliwość uzyskania pomocy finansowej przy zakupie i instalacji nowego kotła centralnego ogrzewania.
18.	Remont Klubu Papiernik w Żywcu	Remont Klubu "Papiernik" dotyczy wykonania termomodernizacji, remontu zewnętrznego i wewnętrznego, tj. wymiana instalacji elektrycznej, hydrantowej, wentylacji, stolarki okiennej i drzwiowej, dachu oraz izolacja i wentylacja piwnicy.
19.	Remont budynku Miejskiego Centrum Kultury w Żywcu przy al. Wolności 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wymiana źródła ciepła– w MCK zamontowany jest obecnie niekondensacyjny kocioł gazowy, który jest przestarzały i wyeksploatowany, nieuzasadniony jest ekonomicznie jego remont, konieczna jest wymiana kotła na nowy. Planowany jest montaż kaskady kondensacyjnych kotłów gazowych. Są to kotły nowoczesne, kondensacyjne, które zużywają o minimum kilkanaście procent mniej energii, a co za tym idzie zmniejszeniu ulega również emisja spalin. Spaliny powstające w kotle kondensacyjnym zawierają ponadto mniej szkodliwych substancji, zwłaszcza związków siarki. 2. Remont dachu obejmujący demontaż obecnego pokrycia dachu głównego (dachówki ceramiczne), usunięcie istniejących łat, odeskowanie całości, położenie folii paroizolacyjnej, ułożenie pokrycia dachowego (istniejące dachówki ceramiczne) wraz z remontem obróbek blacharskich i orynnowaniem; remont dachu płaskiego od strony wschodniej, 3. Wykonanie zadaszania nad strefą wejścia do budynku oraz zadaszania wejścia do piwnic od strony wschodniej. 4. Wykonanie oświetlenia elewacji i strefy wejścia. 5. Remont sali widowiskowej MCK obejmujący: <ul style="list-style-type: none"> • Wymianę kotar na scenie i w obrębie drzwi wejściowych, • Remont ścian i sufitu sali widowiskowej oraz obłożenie systemem paneli wygłuszających,

		<ul style="list-style-type: none"> • Cyklinowanie drewnianej podłogi na widowni wraz z lakierowaniem, • Wymianę foteli na widowni i balkonie, • Wymiana stolarki drzwiowej z obustronnym wygłuszeniem, • Remont zaplecza sceny, • Zakup i montaż systemu klimatyzacji i wentylacji sali widowiskowej, • Zakup i montaż systemu nagłośnienia i oświetlenia sceny, • Zakup projektora multimedialnego wraz z ekranem • Modernizacja oświetlenia widowni. <p>6. Remont holu wraz z szatnią i pomieszczeniem technicznym obejmujący wymianę podłóg, montaż paneli ściennych, wymianę kotar, modernizację oświetlenia, wymianę lady recepcyjnej w obrębie szatni)</p> <p>7. Remont schodów prowadzących do pomieszczeń biurowych i Sali baletowej oraz schodów prowadzących z holu na balkon.</p> <p>8. Remont korytarzy na 1 i 2 piętrze budynku wraz z wymiana stolarki drzwiowej do wszystkich pomieszczeń.</p>
20.	Wykonanie kotłowni gazowej oraz wewnętrznej instalacji C.O. w budynku przy ul. Dworcowej 21 w Żywcu	W ramach planowanego do realizacji zadania Miasto Żywiec planuje wydzielenie i zaadaptowanie pomieszczenia na kotłownię, wykonanie prac ogólnobudowlanych, montaż kotłów gazowych, wykonanie wewnętrznej instalacji C.O.
21.	Modernizacja instalacji C.O. w budynku przy ul. Brackiej 64 w Żywcu oraz wymiana stolarki okiennej i drzwiowej	W ramach planowanego do realizacji zadania Miasto Żywiec planuje modernizację kotłowni oraz istniejącej wewnętrznej instalacji C.O., montaż zaworów i głowic termostatycznych, wymiana drzwi do kotłowni, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej w całym budynku
22.	Wykonanie przyłącza gazowego do budynku przy ul. Kościuszki 48 w Żywcu oraz wymiana kotła węglowego na gazowy	W ramach planowanego do realizacji zadania Miasto Żywiec planuje wykonanie przyłącza gazowego do budynku, wykonanie prac ogólnobudowlanych, wykonanie kotłowni gazowej w budynku, modernizacja istniejącej wewnętrznej instalacji C.O.
23.	Wykonanie przyłącza gazowego do budynku przy ul. Kościuszki 44 w Żywcu, wykonanie kotłowni gazowej oraz wewnętrznej instalacji C.O.	W ramach planowanego do realizacji zadania Miasto Żywiec planuje wykonanie przyłącza gazowego do budynku, wydzielenie i zaadaptowanie pomieszczenia na kotłownię, wykonanie prac ogólnobudowlanych, wykonanie kotłowni gazowej w budynku, wykonanie wewnętrznej instalacji C.O.
24.	Wykonanie przyłącza gazowego do budynku przy ul. Dworcowej 19 w Żywcu, wykonanie kotłowni gazowej	W ramach planowanego do realizacji zadania Miasto Żywiec planuje wydzielenie i zaadaptowanie pomieszczenia na kotłownię, wykonanie prac ogólnobudowlanych, wykonanie kotłowni gazowej, wykonanie wewnętrznej instalacji C.O.

	wraz z wewnętrzną instalacją C.O.	
25.	Wykonanie przyłącza gazowego do budynku przy ul. Dworcowej 15 w Żywcu, wykonanie kotłowni gazowej wraz z wewnętrzną instalacją C.O. oraz wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w częściach wspólnych budynku	W ramach planowanego do realizacji zadania Miasto Żywiec planuje wydzielenie i zaadaptowanie pomieszczenia na kotłownię, wykonanie prac ogólnobudowlanych, wykonanie kotłowni gazowej, wykonanie wewnętrznej instalacji C.O., wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w częściach wspólnych budynku
26.	Docieplenia stropu oraz połączenia dachu budynku przy ul. Komorowskich 75 w Żywcu oraz wymiana stolarki okiennej i drzwiowej	W ramach planowanego do realizacji zadania Miasto Żywiec planuje docieplenie stropu, wymiana pokrycia dachowego oraz jego docieplenie, wymiana stolarki okiennej oraz drzwiowej
27.	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w budynku na os. Kabaty 57 w Żywcu	W ramach planowanego do realizacji zadania Miasto Żywiec planuje wymianę stolarki okiennej i drzwiowej w budynku.
28.	Wykonanie lokalnych kotłowni gazowych dla budynków na os. Kabaty 56,57,58,59,60 w Żywcu	W ramach planowanego do realizacji zadania Miasto Żywiec planuje wydzielenie i zaadaptowanie pomieszczenia na kotłownię gazową w każdym budynku, wykonanie prac ogólnobudowlanych, wykonanie przyłączy gazowych do budynków, wykonanie 5 lokalnych kotłowni gazowych, wykonanie wewnętrznej instalacji C.O. w każdym z budynków
29.	Budowa instalacji fotowoltaicznej na terenie Stacji Uzdatniania Wody w Żywcu	Wykonanie systemu fotowoltaicznego o łącznej mocy 49 kWp
30.	Doposażenie OSP w Żywcu w specjalistyczny sprzęt ratowniczy oraz ochrony osobistej	W ramach planowanego do realizacji zadania Miasto Żywiec zakupi nowoczesne mundury bojowe dla strażaków oraz doposaży jednostki OSP w nowoczesny sprzęt ratowniczy
31.	Zagospodarowanie szczytu Grojca Średniego.	W ramach projektowanej inwestycji planuje się kompleksowe działania na rzecz ochrony siedlisk przyrodniczych i ochrony gatunków rodzimych na terenie wzgórza Grojec poprzez utworzenie ścieżki dydaktyczno-edukacyjnej biegnącej od mostu sporyskiego na Grojec Średni wraz z montażem tablic informujących o walorach okolicznej bioróżnorodności. Integralnym elementem przedsięwzięcia jest budowa wiat edukacyjnych, zlokalizowanych w trzech punktach wzdłuż ścieżki dydaktyczno-edukacyjnej. Ostateczną destynacją ścieżki edukacyjno-dydaktycznej ma być kładka widokowa o konstrukcji stalowej, wykończona drewnem, z miejscami siedzącymi do wypoczynku. Na platformie ma się znajdować tablica ukazująca szczyty

		górskie, które są w zasięgu widoku kładki oraz luneta widokowa, skierowana na panoramę Miasta Żywca. W obrębie ścieżki zaplanowano również umieszczenie zegara słonecznego, ławek oraz koszy na śmieci.
32.	Rozszerzenie programu edukacji ekologicznej społeczności lokalnej Żywca wraz z doposażeniem siedziby Miejskiego Centrum Ekologicznego w Żywcu.	Projekt dotyczy rozszerzenia programu edukacji ekologicznej społeczności lokalnej Żywca w celu uświadomienia zachodzących w klimacie zmian i wskazujących jak można im przeciwdziałać oraz minimalizować ich skutki (szczególnie w zakresie zwalczania smogu, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, sadzenia roślin pochłaniających zanieczyszczenia, retencji wód opadowych, recyklingu odpadów, oszczędzania energii w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach itp.). Nadrzędnym celem jest dostosowanie oferty edukacyjnej do aktualnych wyzwań ekologicznych oraz zwiększenie zasięgu działań poprzez poszerzenie grupy odbiorców o seniorów, dorosłych w wieku produkcyjnym oraz młodzież. Cel zostanie osiągnięty poprzez dodanie do aktualnej oferty zajęć, spotkań/warsztatów zaprojektowanych z myślą o starszych odbiorcach, realizację większej ilości eventów ekologicznych oraz wydarzeń plenerowych, zwiększenie zasięgu zajęć poprzez wykorzystanie nowych kanałów społecznościowych. W ramach projektu planuje się zatrudnienie pracownika oraz wykwalifikowanego ogrodnika, zakup materiałów dydaktycznych i edukacyjnych w tym multimedialnych do prowadzenia zajęć, opracowanie programu edukacji ekologicznej społeczności lokalnej Miasta Żywca, akcją informacyjną (prasa, Internet, radio, ulotki), zakup gadżetów edukacyjnych promujące m.in. OZE, ekologię, zakup upominków dla uczestników, sfinansowanie wynagrodzenia dla prelegentów prowadzących warsztaty dla uczestników, doposażenie siedziby Miejskiego Centrum Ekologicznego w Żywcu (zaprojektowanie i wykonanie zielonej ściany, uzupełnienie elementów wnętrza o m.in. ekspozycje edukacyjne, dywany z gramy edukacyjnymi, pufy do siedzenia dla dzieci, ekrany interaktywne), stworzenie profilu społecznościowego na Instagramie, Tik-Toku, stworzenie Selfie Space (specjalnie przygotowane przestrzenie do robienia atrakcyjnych fotografii zlokalizowane w kilku punktach Miasta m. in. w siedzibie MCE, na ścieżce, na Grojcu), które zwiększą zasięgi internetowe postów MCE i pozwolą dotrzeć do szerszego grona odbiorców Planowana ilość uczestników ok. 3000 osób, liczba godzin zajęć: ok. 1000 h.
33.	Rozwój zielonej infrastruktury w Mieście Żywiec.	Rozwój zielonej infrastruktury i zazielenianie obszarów miejskich poprzez budowę stref zieleni, parków kieszonkowych lub ogrodów deszczowych a także montaż zielonych przystanków i budowę zielonych ścian (w zależności od obszaru) w wybranych lokalizacjach w dzielnicach: 1. Śródmieście, 2. Oczków, 3. Podlesie, 4. Moszczanica, 5. Sporysz, 6. Zabłocie. Ponadto na terenie miasta wyznaczone zostaną woonerfy, które w połączeniu z zielenią miejską stanowiąc będą enklawy dużego uspokojenia ruchu komunikacyjnego na rzecz zwiększenia aktywności pieszych i rowerzystów.
34.	Rewitalizacja Rezerwatu Grapa oraz nadbrzeża Młynówki.	Projekt obejmuje trzy zadania: 1.przywrócenie wartości użytkowych zdegradowanego środowiskowo Rezerwatu Przyrody Grapa w zakresie ponownego ukształtowania tego terenu na cele środowiskowe oraz urządzenia tam przyrodniczej ścieżki edukacyjnej (rezerwat jest wpisany do wykazu rezerwatów przyrody) 2.ponowne ukształtowanie środowiskowe terenów wokół nadbrzeża rzeki Młynówki (obszar sąsiadujący z Rezerwatem Grapa) w tym m.in. przywrócenie obszarowi wartości

		użytkowej, usunięcie zalegających odpadów, wyposażenie w infrastrukturę odpowiadającą standardowi parku miejskiego. 3.Przeprowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej dla mieszkańców Żywca i innych użytkowników przestrzeni miasta na rzecz zwiększenia poziomu ich świadomości ekologicznej.
35.	Rozbudowa parkingu w Amfiteatrze i utworzenie parkingu Park&Ride oraz montaż stojaków na rowery i ławek przy parkingu i małej architektury	Przedmiotem przedsięwzięcia jest rozbudowa parkingu przy Amfiteatrze w Żywcu wraz z budową przy parkingu, objętym opracowaniem, przystanku komunikacji miejskiej. Inwestycja mieści się na działkach nr ewid. 2811/6 i 2811/9. Istniejący parking przy Amfiteatrze stanowi niezagospodarowany, utwardzony, gruntowy plac bez wydzielonych miejsc postojowych. Celem przedsięwzięcia jest poprawa warunków komunikacji samochodowej w pobliżu Amfiteatru stanowiącej punkt wypadowy w pobliżu zarówno istniejących jak i projektowanych ścieżek rekreacyjnych pieszo-rowerowych poprzez budowę parkingu spełniającego obecne standardy. Powstanie urządzonego, utwardzonego parkingu ma na celu zachęcenie do korzystania z atrakcji turystycznych okolicy poprzez dogodny dojazd i możliwość pozostawienia pojazdu w bezpiecznym miejscu. Dodatkowo wydzielenie miejsc postojowych spowoduje możliwość obsługi większej ilości samochodów. Budowa parkingu ma także na celu zmniejszenie ruchu samochodów w samym centrum miasta, co przyczyni się do poprawy jakości powietrza w Żywcu. A także bezpieczeństwa mieszkańców i turystów w centrum miasta. W ramach przedsięwzięcia zaplanowano również montaż 4 kamer do centrum monitoringu w Straży Miejskiej obejmujących zasięgiem teren parkingu.
36.	Budowa tras pieszo-rowerowych wyprowadzających ruch pieszych i rowerzystów poza główne ciągi komunikacyjne miasta o wąskiej przepustowości	Budowa tras pieszo-rowerowych wyprowadzających ruch pieszych i rowerzystów poza główne ciągi komunikacyjne miasta o wąskiej przepustowości: - budowa ciągu pieszo-rowerowego od kładki na Leśniance w kierunku gminy Radziechowy-Wieprz i terenów Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej - budowa ciągu pieszo-rowerowego od Rynku do wałów na Jeziorze udrażniającego ruch w kierunku – z jednej strony Sporysza i Zabłocia, a z drugiej – Moszczanicy, Oczkowa i Rędziny, - budowa kładki pieszo-rowerowej na rzece Leśniance - montaż stojaków na rowery, serwisów rowerowych oraz ławek i koszy na śmieci w wyznaczonych miejscach przy trasach.
37.	Remont i przebudowa istniejącej infrastruktury drogowej na terenie Miasta Żywca	Remont i przebudowa istniejącej sieci drogowej na terenie Miasta Żywca zgodnie z zapotrzebowaniem jest nie możliwa do realizacji w stosunku bez otrzymania dofinansowania ze środków UE.
38.	Nadbudowa Przedszkola nr 11 w Żywcu	Przedmiotem przedsięwzięcia jest nadbudowa istniejącego przedszkola nr 11 w Żywcu o kondygnację poddasza z wykorzystaniem jej na cele przedszkolne (dodatkowe sale dydaktyczne wraz z zapleczem higieniczno-sanitarnym). Przedsięwzięcie obejmuje roboty budowlane, urządzenia sprzętu, instalacja wodno-kanalizacyjna i przeciwpożarowa, instalacja C.O., instalacje elektryczne i niskoprądowe, instalacja sygnalizacji pożaru oraz systemu oddymiania.
39.	Rozwój ogólnodostępnej komunalnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej w Żywcu	Rozwój ogólnodostępnej komunalnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej w Żywcu - przebudowa boiska wielofunkcyjnego z bieżnią w Parku Habsburgów - przebudowa boiska przy Klubie Ogródek - budowa boiska do piłki siatkowej i do piłki plażowej w Zabłociu.

40.	Budowa tężni solankowej wraz ze strefą relaksu w Parku Habsburgów.	<p>W ramach przedsięwzięcia projektuje się budowę tężni solankowej na terenie parku miejskiego, która będzie użytkowana w okresie od kwietnia do października. Konstrukcja drewniana wsparta na słupach żelbetonowych. Tężnię solankową projektuje się wyposażać w niezbędne instalacje: elektryczną wraz z oświetleniem i zasilaniem pomp technologicznych, wodociągową oraz technologiczną. W ramach wyposażenia technologicznego projektuje się podziemny polietylenowy zbiornik o pojemności min 5,0 m³ do magazynowania roztworu solanki o stężeniu ca. 5-6%, pH 7 (woda mineralna zawierająca dużą liczbę jonów sodowych, odpowiadających stężeniu chlorku sodu powyżej 15 g/l, również sole magnezowe oraz związki jodu około 120mg i bromu). Zbiorniki wyposażony będzie w pompę tłoczącą solankę do tężni. Instalacja technologiczna podziemna odpowiedzialna będzie za dostarczenie solanki do tężni oraz jej powrót. Nie przewiduje się odprowadzania solanki oraz wody do gruntu. System jest zamknięty i nie generujący obciążenia dla środowiska naturalnego. Obsługę przewiduje się wyłącznie poprzez opróżnienie zbiornika solanki na okres zimowy przez jednostki zewnętrzne. Tężnia w rzucie tworzy ośmiobok nakryty dachem typu pseudo polskiego z przewyższeniem. Konstrukcja zaprojektowana w układzie promienistym. Przewyższenie ma związek z procesami parowania solanki i konieczności zapewniania odpowiedniej wentylacji przestrzeni poddachowej. Tężnia posiada wewnętrzny trzon tarninowy oparty o konstrukcję drewnianych ram usytuowanych w centralnym punkcie i rozłożonych promieniście tworzących pseudo walec (o przekroju ośmioboku) o wysokości około 4 m. Ramy drewniane tworzące trzon tarninowy osadzone są na płycie-niececie ociekowej wypełnionej otoczkami rzecznyymi. Konstrukcja centryczna tężni umożliwi korzystanie niej poprzez spacer wokół trzonu tarninowego oraz w pozycji siedzącej poprzez zamontowane na całym obwodzie ławki parkowe. Powierzchnia zabudowy tężni to 93 m².</p>
41.	Budowa toru rowerowego „Pump track”	<p>Celem przedsięwzięcia jest budowa ziemnego toru rowerowego typu „pumptrack” na działce nr ewid. 2810/6 w m. Żywiec. Pumptrack to specjalny tor łączący w sobie jazdę jednośladem i wszechstronny trening. Nazwa pump track wiąże się z ruchem podczas pompowania (pumping motion), kiedy poruszająca się na torze sylwetka cyklisty wykonuje ruch "góra-dół". Budowa takiego toru, wprowadzi nowe możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu zarówno dla dorosłych jak i dzieci (głównie dla starszych dzieci, młodzieży i młodych). Wśród użytkowników wyrabia refleks, zmysł równowagi i koordynację ruchową. Możliwe jest także rozgrywanie zawodów z pomiarem czasu. Tor ma kształt zamkniętej pętli z delikatnymi muldami i zakrętami, które powodują, że jazda na rowerze prawie nie wymaga pedałowania. Tor o długości ok. 260 mb zbudowany będzie ze stabilizowanego gruntu wzmocnionego kruszywem mineralnym pozwalającym na długotrwałe użytkowanie bez konieczności częstej konserwacji i będącym jednocześnie materiałem 100% naturalnym ekologicznym. Obszar opracowania obejmuje teren w widłach rzeki Soły i Koszarawy. Teren ten nie jest obecnie zagospodarowany i cechuje się niewielkim zróżnicowaniem wysokościowym, jest bardzo gęsto zadrzewiony z uwagi na wieloletnie zaniedbanie w zakresie gospodarki drzewostanem. Poprzez realizację inwestycji planuje się go przeznaczyć na funkcję wypoczynkowo-rekreacyjną. Realizacja inwestycji będzie wymagała wycinek zieleni kolidującej z projektowanymi elementami zagospodarowania terenu takimi m.in. jak: układ komunikacyjny, przebieg toru rowerowego oraz miejsc odpoczynku. Projektowany tor rowerowy będzie powiązany z planowanym przebiegiem projektowanej ścieżki pieszo – rowerowej która objęta jest odrębnym opracowaniem i będzie uzupełnieniem całości inwestycji. Na terenie zaprojektowano tor rowerowy z infrastrukturą towarzyszącą (ławki, kosze na śmieci, stojaki, tablice)</p>
42.	Budowa wybiegu dla psów	<p>Celem przedsięwzięcia jest stworzenie na części działki nr ewid 2812/5 w m. Żywiec przestrzeni o pow. ok. 500 m². dla swobodnego poruszania się i zabawy psów i ich opiekunów w bezpiecznych i higienicznych warunkach. Dzięki przyjętym</p>

		<p>rozwiązaniom ogrodzony wybieg jest odpowiedzią na zapotrzebowanie mieszkańców, spełnia standardy bezpieczeństwa, normy higieniczne oraz stanowi atrakcyjne miejsce rekreacji dla czworonogów. W mieście jest bardzo mało miejsca, gdzie psy mogą swobodnie biegać bez obawy, że wpadną pod samochód czy inny środek komunikacji. Na wybiegu można puścić psa bez obaw, że ucieknie. Wybieg będzie mieć zapewniony nadzór sanitarny oraz będzie dezynfekowany w zależności od zapotrzebowania, według wskazań i pod nadzorem lekarza weterynarii, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał. Nawierzchnią wybiegu będzie trawnik oraz częściowo piasek, planuje się także nasadzenie zieleni wysokiej tj. drzew które uatrakcyjnią otoczenie parku oraz dadzą niezbędny cień. Zostanie zamontowane wyposażenie zabawowe dla psów typu: tunel, równoważnie, slalomy pomiędzy tyczkami, pochylnie, kółka do skakania, płotki, poidło. Powierzchnia wybiegu będzie otoczona grodzieniem o wysokości co najmniej 1,8 m a jego górna krawędź musi być pozbawiona ostrych elementów. Na teren wybiegu prowadzić będzie brama dwuskrzydłowa Przed wejściem na teren zamontowana będzie tablica informacyjna z regulaminem i elementy małej architektury takie jak ławki parkowe oraz kosze na śmieci.</p> <p>Wybieg będzie podzielony na 3 strefy:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Strefa przeznaczona dla szczeniąt do 1,5 roku życia, · Strefa dla psów młodych o największej aktywności, ruchowej od 1,5 do 6 lat · Strefa dla psów powyżej 6 roku życia · Strefa toaletowa z pojemnikami i kasety na odchody <p>W każdej strefie ustawione będą w odpowiedni sposób przeszkody przeznaczone do treningu sprawnościowego i treningu posłuszeństwa. Możliwość biegania na zamkniętym terenie bez smyczy w towarzystwie innych psów rozwija u psów socjalizację między różnymi psami. Będą mogły tam odbywać się zajęcia z udziałem trenerów i dogo-terapeutów</p>
43.	Budowa obiektu służącego monitoringowi bezpieczeństwa mieszkańców korzystających z infrastruktury rekreacyjnej nad Jeziorem Żywieckim.	<p>Przedmiotem opracowania jest budowa stacji WOPR nad Jeziorem Żywieckim na działce nr ewid. 11000/63 przy projektowanej ścieżce rowerowej (odcinek nr 5, cz. I). Celem opracowania jest poprawa bezpieczeństwa mieszkańców oraz turystów korzystających z uroków wypoczynku nad Jeziorem Żywieckim. Forma obiektu Stacji WOPR w Żywcu nawiązywać ma do tradycyjnej architektury regionu. Budynek zaprojektowany został na planie prostokąta jako parterowy z poddaszem użytkowym. Elewacja szczytowa z zaprojektowanymi przeszkleniami werandą skierowana została w kierunku zatoki Jeziora Żywieckiego. Projektowana stacja WOPR na dwóch kondygnacjach użytkowych mieści pomieszczenia biurowe, pomieszczenia ogólne, łazienkę oraz umywalnię, pomieszczenie socjalne, szatnie z przebieralnią oraz pomieszczenia porządkowe. Budynek zaopatrzony w niezbędne instalacje tj. elektroenergetyczną, wodociągową i kanalizacyjną. Budynek wyposażony również w instalacje centralnego ogrzewania</p>
44.	Budowa centrum opieki geriatrycznej na terenie Żywca	<p>Celem przedsięwzięcia jest budowa centrum opieki geriatrycznej na wybranym terenie w Żywcu, w celu zapewnienia dostępu do takiej opieki, jak również innych form kompleksowego wsparcia seniorów (m.in. opieki psychologicznej itp.) Powstanie takiej infrastruktury jest niezbędne, ze względu na konieczność wsparcia starzejącej się społeczności lokalnej, co w wielu przypadkach wiąże się także z samotnością i brakiem pomocy ze strony najbliższych.</p>
45.	Utworzenie warzywniaka miejskiego – ogródka edukacyjnego w Parku Habsburgów	<p>Obiekt powstanie na terenie Parku Habsburgów w sąsiedztwie Minizoo i będzie stanowił miejsce integracji seniorów i rodzin z dziećmi, które teraz często odwiedzają Stajnię Miejską i korzystają z przestrzeni rekreacyjnej w Parku Habsburgów. Stworzenie tak zaprojektowanej przestrzeni stworzy warunki do poszerzenia oferty edukacyjnej MCE jak również placówek oświatowych Miasta o nowe formy obcowania z przyrodą. Inwestycja obejmuje m.in. niwelację i profilowanie terenu, zdjęcie gruntu z</p>

		odkładem, montaż obrzeży betonowych, podbudowę konstrukcyjną nawierzchni utwardzonej, montaż płyt granitowych ogrodowych, zakup skrzyń inspektowych z drewna litego opalanego impregnowanego ciśnieniowo i zabezpieczonego olejem bezbarwnym.
46.	Psycholodzy w żywieckich szkołach.	Ponieważ nie każde dziecko czy nastolatek z problemami psychicznymi musi być leczony na oddziale szpitalnym, a w wielu przypadkach zamiast farmakologii wystarcza pomoc i wsparcie szkolnego psychologa planuje się zapewnienie takiej pomocy uczniom z terenu Żywca. Celem przedsięwzięcia jest zatrudnienie w żywieckich szkołach podstawowych psychologów (w SP3 i w SP5 w wymiarze pełnego etatu, w SP1, SP2, SP9 w wymiarze 3/4 etatu, w ZSP1 i ZSP2 - w wymiarze pół etatu) oraz przygotowanie dla nich pomieszczeń wyposażonych w odpowiednie pomoce specjalistyczne. Polska zajmuje drugie miejsce w Europie pod względem prób samobójczych dzieci i nastolatków. Czterdzieści procent nastolatków ma objawy obniżonego nastroju i symptomy depresji, a dwadzieścia procent ma myśli samobójcze. Przez lockdown te problemy jeszcze bardziej się nasiliły. Jeśli w szkołach pojawią się psycholodzy, którzy na bieżąco będą minimalizować skutki zaburzeń rozwojowych, będą zapobiegać zaburzeniom zachowania oraz inicjować różne formy pomocy wychowawczej w środowisku szkolnym i pozaszkolnym ucznia, młodzi ludzie nauczą się radzić sobie ze stresem i negatywnymi emocjami, co z pewnością będzie miało korzystny wpływ na wyniki kształcenia.
47.	Utworzenie dziennego domu seniora	Celem przedsięwzięcia jest utworzenie dziennego domu seniora. Powstanie tego typu placówki wsparcia dziennego jest niezbędne ze względu na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Wsparcie w dziennym domu seniora będzie obejmowało m.in. zaspokojenie potrzeb życiowych, komfortowych i bezpiecznych warunków spędzania czasu, zapewnienie usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych, wyżywienia, udział w zajęciach terapeutycznych, rehabilitacyjnych. Ponadto zapewnienie wszechstronnej pomocy we wzmacnianiu aktywności (terapia zajęciowa, fizjoterapia, zajęcia ruchowe) oraz samodzielności życiowej (zachęcanie do samodzielnego wykonywania codziennych czynności. W miarę występujących potrzeb wsparcie psychologiczne oraz pomoc w załatwianiu bieżących spraw.
48.	Budowa miejsca do odpoczynku i integracji na Grojcu	Celem przedsięwzięcia jest budowa miejsca do odpoczynku i integracji na górze Średni Grojec w Żywcu. Inwestycja mieści się na działce nr ewid. 7478 w m. Żywiec. Miejsce do odpoczynku i rekreacji będzie stanowić zagospodarowaną przestrzeń wyposażoną w obiekty małej architektury jak ławki oraz zegar słoneczny. Inwestycja mieści się bezpośrednio przy żółtym szlaku prowadzącym przez Mały i Średni Grojec na główny szczyt. Lokalizacja miejsca pozwala podziwiać piękne widoki na Żywiec i Kotlinę Żywiecką. Przy projektowaniu niniejszego miejsca utrzymano charakter terenu który z uwagi na położenie jest nachylony. Utwardzenia zaprojektowano w formie tarasowej. Poszczególne poziomy utwardzeń odzwierciedlają rzeźbę terenu, na którym zostały wykonane. Nie przewiduje się montażu żadnych instalacji. Projektowane utwardzenia związane z budową miejsca integracji i odpoczynku planuje się wkomponować w istniejący drzewostan bez konieczności wycinania i karczowania istniejących drzew. Skala oraz forma utwardzeń mają być neutralnymi dla otoczenia a materiały wykończeniowe w formie kamienia naturalnego oraz drewna spajają obiekt z naturą. Projektowany obiekt będzie idealnym miejscem odpoczynku i integracji, dla osób które potrafią docenić piękne widoki oraz tych które przemierzają szlak turystyczny. Obecnie teren, na którym planuje się realizować inwestycję stanowi łąkę śródleśną, nie zainwestowaną doskonale nadającą się do realizacji niniejszego przedsięwzięcia. Zamierzenie inwestycyjne w głównej mierze opiera się o odpowiednio ukształtowane utwardzenia terenu. Projektuje się dwa rodzaje utwardzeń terenu. Jedno z nich należy wykonać z kamienia naturalnego a drugie jako kostka brukowa o różnych formatach i kolorze. Poszczególne części terenu utwardzonego są podzielone

		<p>kolorystycznie oraz poprzez zróżnicowanie poziomów. Całość placu nachylona na zewnątrz ze spadkiem 0,5-1% w stronę terenu nie utwardzonego. Jako akcenty architektoniczne podkreślające kształt projektuje się ławki. Część terenu i dojścia projektuje się utwardzać kostką brukową z obrzeżami w kolorze określonym na części graficznej na podbudowie z kruszywo naturalnych. Projektuje się nasadzenia zielenią niską ukształtowaną łukowo będącą powieleniem i wzmocnieniem formy całego zamierzenia inwestycyjnego</p>
49.	Budowa punktu piknikowego w widłach Soły i Koszarawy.	<p>Obszar opracowania obejmuje teren w widłach rzeki Soły i Koszarawy. Teren nie jest zagospodarowany. Istniejące ciągi piesze stanowią zwyczajowe przedepty prowadzące w kierunku zejść do rzeki. Teren inwestycji cechuje się niewielkim zróżnicowaniem wysokościowym z sąsiadującymi dużymi skarpami koryta rzek. Poprzez realizację inwestycji planuje się go rewitalizować i przeznaczyć na funkcję wypoczynkowo-rekreacyjną. Teren jest bardzo gęsto zadrzewiony z licznymi podrostami dlatego jego realizacja będzie wymagała wycinek zieleni kolidującej z projektowanymi elementami zagospodarowania terenu oraz prac pielęgnacyjnych w zakresie wykonania niezbędnych cięć sanitarnych i pielęgnacyjnych. Celem inwestycyjnym jest budowa w tym miejscu punktu piknikowego w formie obiektu rekreacyjnego, niekubaturowego. Całość składać się będzie z: wiaty piknikowej, utwardzeń terenu, małej architektury, miejsca do rozpalania ogniska oraz wyposażenia. Miejsce to będzie stanowić miejsce do spożywania własnych posiłków na wolnym powietrzu, a także schronienie w okresach występowania niekorzystnych warunków atmosferycznych. Miejsce do rozpalania ogniska będzie wykonane z materiału niepalnego (beton z okładziną kamienną) oraz odsunięte od projektowanej wiaty. Utwardzenia terenu z uwagi na rodzaj terenu i jego położenie wzmocnione są ścianami żelbetowymi. Zaprojektowane ławki plenerowe połączono ze stołami drewnianymi są elementami ruchomymi. W obiekcie nie zaprojektowano żadnych instalacji. Projektowany punkt piknikowy planuje się wkomponować w istniejący drzewostan. Skala oraz forma wiaty mają być neutralnymi dla otoczenia, a materiały wykończeniowe w formie kamienia naturalnego oraz drewna spajać obiekt z naturą. Projektowany punkt piknikowy będzie idealnym miejscem odpoczynku i relaksu dla osób korzystających z sąsiednich atrakcji jak ścieżka pieszo rowerowa oraz tor rowerowy typu pump track. Obiekt będzie też pełnił funkcję uzupełniającą dla osób wypoczywających w widłach rzeki Soły i Koszarawy. Komunikacyjnie punkt piknikowy będzie połączony ze ścieżką pieszo—rowerową projektowanym utwardzonym dojazdem i dojściem. Jakość rozwiązań materiałowych i forma architektoniczna uwzględniają wyeksponowany charakter tego terenu.</p>
50.	Zagospodarowanie brzegów Jeziora Żywieckiego dla celów rekreacji, sportu i wypoczynku	<p>Jednym z najpilniejszych do rozwiązania problemów, nie tylko na Żywiecczyźnie, ale także w skali całego regionu, jest rewitalizacja i zagospodarowanie brzegów Jeziora Żywieckiego, w powiązaniu z rewitalizacją i zagospodarowaniem brzegów rzek i potoków na Żywiecczyźnie. Ta sprawa powinna być priorytetem nie tylko dla samorządowców i mieszkańców i Żywiecczyzny, ale także dla władz państwowych oraz dla Zarządu Województwa Śląskiego. Projekt powinien objąć opracowanie projektu technicznego odmulenia, wykonania opaski kamiennej i zagospodarowania brzegów Jeziora Żywieckiego. Realizacja tego przedsięwzięcia powinna obejmować: wybudowanie nad Jeziorem Żywieckim pensjonatów, hoteli, infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, w tym ścieżek rowerowych, pomostów, przystani dla jachtów i łódek, kąpielisk strzeżonych, boisk do piłki plażowej, terenów rekreacyjnych do grillowania, kompleksu parkingów itp.</p>
51.	Zakup i montaż wyposażenia do amfiteatru Pod Grojcem	<p>1. Wykonanie projektu i montaż elementów wygłuszających scenę i widownię amfiteatru Pod Grojcem. Poprawa akustyki obiektu umożliwi jego lepsze nagłośnienie m.in. podczas plenerowych wydarzeń kulturalnych odbywających się w obiekcie. Konieczne jest wykonanie projektu oraz zamontowanie odpowiednich kurtyn z materiału dźwiękochłonnego.</p>

		2. Zakup ramp oraz wieże do montażu aparatury nagłośnieniowej i oświetleniowej wraz z wyciągarkami elektrycznymi ze sterownikami i okablowaniem.
52.	Remont budynku Klubu w Żywcu - Kocurówie	Generalny remont budynku klubu, obecny stan nie pozwala na użytkowanie budynku na cele działalności kulturalnej, konieczny jest generalny remont pomieszczeń, dachu, wykonanie toalet i całego zaplecza sanitarnego wraz z instalacją wod.-kan.
53.	Poznaj rytmy Europy- Europejskie Dziedzictwo Muzyki Regionalnej	<p>Projekt zakłada udział Miasta Żywca i Miast Partnerskich Miasta Żywca z Austrii, Niemiec, Węgier, Czech, Słowacji. Dzięki współpracy Miast powstanie film promujący szlak muzyki regionalnej państw europejskich, charakteryzujący poszczególne regiony działające w ramach współpracy miast tj. Unterhaching, Feldbach, Gödöllő, Cadca, Liptowski Mikulasz, Żywiec</p> <p>W Żywcu odwiedzimy Zespoły Pilsko oraz Ziemię Żywiecką, a naszych sąsiadów ich kapele regionalne. W miastach partnerskich odwiedzimy lokalne kapele np. w Austrii w Mieście Feldbach poznamy tamtejszy folklor. Film będzie miał na celu promocję lokalnych zespołów muzyków folklorystycznych. Wizyty studyjne będą miały na celu poznanie kultury i tradycji muzycznych charakteryzujących kuchnie naszych sąsiadów, sposób prezentacji strojów i tańców regionalnych, wykorzystanie oryginalnych tradycyjnych melodii</p> <p>Projekt zakłada udział Miasta Żywca i Miast Partnerskich Miasta Żywca z Austrii, Niemiec, Węgier, Czech, Słowacji. Dzięki współpracy Miast powstanie film promujący szlak muzyki regionalnej państw europejskich, charakteryzujący poszczególne regiony działające w ramach współpracy miast tj. Unterhaching, Feldbach, Gödöllő, Cadca, Liptowski Mikulasz, Żywiec.</p> <p>W Żywcu odwiedzimy Zespoły Pilsko oraz Ziemię Żywiecką, a naszych sąsiadów ich kapele regionalne. W miastach partnerskich odwiedzimy lokalne kapele np. w Austrii w Mieście Feldbach poznamy tamtejszy folklor. Film będzie miał na celu promocję lokalnych zespołów muzyków folklorystycznych. Wizyty studyjne będą miały na celu poznanie kultury i tradycji muzycznych charakteryzujących naszych sąsiadów, sposób prezentacji strojów i tańców regionalnych, wykorzystanie oryginalnych tradycyjnych melodii wymianę doświadczeń między zwyczajami węgierskimi, austriackimi, niemieckimi, czeskimi i słowackimi. Odbędą się także warsztaty promujące tradycje muzyczne - kluczem do integracji społeczności Projekt będzie miał na celu integrację i aktywizację mieszkańców miast. Organizowanie spotkań, gdzie przeprowadzane zostaną warsztaty promujące taniec, muzykę i śpiew. Założeniem projektu będą spotkania edukacyjne z zakresu podstaw tańców regionalnych z Niemiec, Austrii, Polski, Czech i Słowacji. Mieszkańcy dzięki warsztatom zdobędą umiejętności z zakresu tańca i śpiewu. Wspólna praca dzieci, młodzieży i osób dorosłych wpłynie na m.in. na zacieśnienie więzi między pokoleniami, kultywowanie tradycji, podniesienie samooceny uczestników warsztatów oraz zaktywizowanie społeczności. Uczestnicy warsztatów wykorzystają zdobyte umiejętności do przygotowania kilku występów dla mieszkańców, które zostaną uwiecznione na zdjęciach oraz w filmie.</p> <p>Na zakończenie warsztatów wokально-tanecznych wydany zostanie krótki teledysk, z najlepszych fragmentów które były przedstawione na zajęciach.</p> <p>Rezultaty projektu</p> <p>Warsztaty wpłyną na podwyższenie jakości życia mieszkańców poprzez poszerzenie wiedzy i umiejętności. Zaangażowanie mieszkańców w udział w warsztatach wzmocni współpracę i solidarność lokalną.</p> <p>Odbiorcy projektu</p> <p>Odbiorcami projektu będą mieszkańcy, sympatycy stowarzyszeń i jego członkowie, którzy chcieli się podzielić własnymi</p>

		<p>doświadczeniami wyrażając chęć nauki i zdobywania wiedzy w tym zakresie oraz mają na uwadze rozwój miasta. Odbiorcami będą zarówno osoby starsze, młodzież i dzieci.</p> <p>Partnerzy projektu: Zespoły regionalne, mieszkańcy, samorząd lokalny</p>
54.	Poznaj smaki Europy- Europejskie Dziedzictwo Kulinarne	<p>Projekt zakłada udział Miasta Żywca i Miast Partnerskich Miasta Żywca z Austrii, Niemiec, Węgier, Czech, Słowacji. Dzięki współpracy Miast powstanie film promujący szlak kulinarny państw europejskich, charakteryzujący poszczególne regiony działające w ramach współpracy miast tj. Unterhaching, Feldbach, Gödöllő, Cadca, Liptowski Mikulasz, Żywiec</p> <p>W Żywcu odwiedzimy producentów produktów regionalnych i zapromujemy sztandarowych przedsiębiorców czyli Zakład Piernikarski Rodziny Bielewiczów, Pasiekę Miodową Pana Ryszarda Piestraka, Zakład Przetwórstwa Mięsnego Hańderek, Browar Żywiec, Browar Rzemieślniczy Krajcar. W miastach partnerskich odwiedzimy lokalne firmy spożywcze np. w Austrii w Mieście Feldbach poznamy tamtejszy Browar, Zakłady Mięsne. Film będzie miał na celu promocję lokalnych produktów i przedsiębiorców. Wizyty studyjne będą miały na celu poznanie kultury i smaków charakteryzujących kuchnie naszych sąsiadów, sposób prezentacji potraw, wykorzystanie ekologicznych metod w produkcji, wymianę doświadczeń między kulinariami węgierskimi, austriackimi, niemieckimi, czeskim i słowackim. Odbędą się także warsztaty promujące tradycje kulinarne - kluczem do integracji społeczności Projekt będzie miał na celu integrację i aktywizację mieszkańców miast. Organizowanie spotkań, gdzie przeprowadzane zostaną warsztaty promujące tradycje kulinarne. Założeniem projektu będą spotkania edukacyjne z zakresu savoir-vivre'u, dekoracji stołu oraz przygotowywania potraw i ich dekoracji. Mieszkańcy dzięki warsztatom zdobędą umiejętności z zakresu sztuki gotowania, przygotowywania przyjęć, kultury odpowiedniego zachowania przy stole. Wspólna praca dzieci, młodzieży i osób dorosłych wpłynie na zacieśnienie więzi pomiędzy pokoleniami. Przygotowanie różnych potraw pobudzi wyobraźnię osób starszych i młodych, a także zwiększy motywację do działania i zaufania we własne siły. Wszystkie spotkania będą filmowane i również wejdą w skład filmu. Zadaniem końcowym będzie opracowanie broszury z najciekawszymi przepisami pt. "Poznaj nasze smaki".</p> <p>Działania zrealizowane w ramach projektu: Projekt oprócz planowanego nagrania filmu będzie polegał na organizacji warsztatów kulinarnych Do realizacji projektu oraz dalszej jego kontynuacji zakupione były niezbędne naczynia i sprzęty. Warsztaty kulinarne podzielone były na trzy etapy pod względem tematycznym. Pierwsza część warsztatów dotyczyć będzie przygotowywania dań głównych. Osoby z doświadczeniem gastronomicznym omówią różne przepisy kulinarne, również tradycyjne przyniesione przez mieszkańców, a następnie razem z uczestnikami przygotowane zostaną wybrane dania. Podczas tego etapu uczestnikom przedstawiona zostanie również wiedza z zakresu dekoracji stołów na różne okazje. Drugi etap warsztatów kulinarnych dotyczyć będzie przygotowywania sałatek, zimnych zakąsek oraz dekoracji potraw. Następnie odbędzie się pokaz i nauka dekoracji zrobionych potraw. Ostatnim etapem będzie zajęcia związane z wypiekami ciast i przygotowywania deserów. Podczas tych zajęć przeprowadzony będzie także kurs savoir-vivre'u, przypomniane zostaną tradycje Andrzejkowe, a dzieci dekorować będą świąteczne ciasta piernikowe. Organizacja tej imprezy korzystnie wpłynie m.in. na zacieśnienie więzi między pokoleniami, kultywowanie tradycji, podniesienie samooceny uczestników warsztatów oraz zaktywizowanie społeczności.. Uczestnicy warsztatów wykorzystają zdobyte umiejętności kulinarne do przygotowania kilku potraw przygotowywanie ciekawych posiłków gospodyniom domowym.</p> <p>Rezultaty projektu: Warsztaty wpłyną na podwyższenie jakości życia mieszkańców poprzez poszerzenie wiedzy i umiejętności.</p>

		<p>Zaangażowanie mieszkańców w udział w warsztatach wzmocni współpracę i solidarność lokalną. Młode osoby poznają tradycje kulinarne oraz tradycje związane z obchodami Andrzejków oraz Wigilii. Natomiast starsze pokolenie poszerzy swoją wiedzę w zakresie przygotowywania przyjęć i dekoracji.</p> <p>Odbiorcy projektu</p> <p>Odbiorcami projektu będą mieszkańcy, sympatycy stowarzyszeń i jego członkowie, którzy chcieli się podzielić własnymi doświadczeniami wyrażając chęć nauki i zdobywania wiedzy w tym zakresie oraz mają na uwadze rozwój miasta i nowo powołanej organizacji. Odbiorcami będą zarówno osoby starsze, młodzież i dzieci.</p> <p>Partnerzy projektu:</p> <p>Przedsiębiorcy, firmy, samorząd lokalny</p> <p>tradycyjnych na kolację. Na wieczerzy dzieci będą robiły ozdoby świąteczne i dekorowały choinkę, wspólnie zaśpiewane zostaną kolędy. Korzyścią płynącą z tej imprezy będzie kultywowanie tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia oraz zjednoczenie mieszkańców.</p> <p>Na zakończenie warsztatów wydana zostanie broszura z przepisami, które były przedstawione na zajęciach. Zbiór takich przepisów ułatwi pracę w przygotowywaniu przyjęć i imprez okolicznościowych oraz usprawni</p>
55.	Błękitna Kaskada pod Grojcem	<p>Cel projektu to rozwój turystyki w Żywcu i poprawa odporności lokalnego sektora turystycznego na różnego typu sytuacje kryzysowe np. pandemia COVID-19. Nastąpi to dzięki trwałemu rozwojowi oferty pakietowych produktów turystycznych i poprawie warunków obsługi ruchu turystycznego w warunkach post-pandemicznych, co złagodzi skutki epidemii COVID-19 dla sektora turystycznego w Żywcu.</p> <p>Zakres projektu obejmuje rozwój publicznej infrastruktury turystycznej w Żywcu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowę wodnego centrum rekreacji Błękitna Kaskada przy ul. M. Skłodowskiej-Curie w Żywcu w tym: budowa budynku krytej pływalni wraz z nowoczesną infrastrukturą do rekreacji wodnej, dróg wewnętrznych, parkingów, chodników oraz infrastruktury technicznej, uwzględniającej podwyższone wymagania sanitarno-epidemiczne (wynikające m.in. z doświadczeń z COVID-19). 2. Budowę oraz wyposażenie pola campingowego i biwakowego, oferującego stanowiska obozowania dla namiotów, przyczep oraz kamperów wraz z infrastrukturą sanitarno-bytową, parkingiem i małą architekturą oraz infrastrukturą rekreacyjną (kort tenisowy, kompleks boisk, szachy terenowe, park linowy) z zaopatrzeniem w energię bazującym na OZE, obsługiwanego przez inteligentną aplikację (m.in. rezerwacje, obsługa klienta, korzystanie z pakietowych produktów turystycznych czy innych usług w Żywcu). Infrastruktura będzie uwzględniała podwyższone wymagania sanitarno-epidemiczne (wynikające m.in. z doświadczeń z COVID-19). 3. Pakietyzację produktów turystycznych na terenie Żywca z wykorzystaniem rezultatów projektu oraz pozostałej publicznej i komercyjnej oferty turystycznej, w celu jej lepszego dostosowania do indywidualnych potrzeb grup docelowych (seniorzy, rodziny z małymi dziećmi, osoby uprawiające turystykę kwalifikowaną) oraz dostosowania oferty do warunków postpandemicznych.
56.	Montaż kamer do monitoringu wizyjnego oraz montaż	<p>Montaż kamer do monitoringu wizyjnego oraz montaż oświetlenia OZE w wybranych punktach miasta, w szczególności w tych obiektach i lokalizacjach, gdzie zidentyfikowano największe zapotrzebowanie na poprawę stanu bezpieczeństwa publicznego oraz w tych miejscach, gdzie po zmroku występuje nadal duże natężenie ruchu pieszo-rowerowego.</p>

	oświetlenia OZE w wybranych punktach.	
57.	Remont i przebudowa istniejącej infrastruktury drogowej na terenie Miasta Żywca	Remont i przebudowa istniejącej sieci drogowej na terenie Miasta Żywca zgodnie zapotrzebowaniem.
58.	Przebudowa boiska w Parku Habsburgów w Żywcu	<p>Na przedmiotowej działce nr 1476/7 zlokalizowane jest obecnie istniejące boisko piłkarskie o nawierzchni trawiastej oraz bieżnia okrężna (wokół boiska) ze starą nawierzchnią żwirową nie spełniającą żadnych obecnych standardów. Obecny stan boiska nie pozwala na jego efektywne wykorzystanie, ponieważ nie można przeprowadzić na nim żadnych zorganizowanych zawodów sportowych. Docelowo boisko będzie służyć do gry w piłkę nożną, a dodatkowo wyposażone zostanie ono w obiekty małej architektury (ławki w formie wolnostojących jednorzędowych trybun, kosze na śmieci, stojaki rowerowe. Założeniem inwestycyjnym jest również uzupełnienie i poszerzenie programu użytkowego tego obiektu poprzez budowę obiektów i urządzeń lekkoatletycznych oraz budowę oświetlenia dla całości kompleksu sportowego wraz z monitoringiem. W zakresie przebudowy boiska planowane są następujące roboty budowlane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmiana istniejącej geometrii i standaryzacja wymiarów boiska do piłki nożnej do wymiarów pola gry 86,85m x 52,66m - budowa zewnętrznych stref bezpieczeństwa, - wykonanie nowej podbudowy pod całą murawą, - budowa systemu drenażowego odprowadzającego nadmiar wód opadowych, co pozwoli na korzystanie z obiektu w trakcie lub bezpośrednio po opadach atmosferycznych, - wykonanie nowej specjalistycznej murawy z trawy naturalnej systemem pełnego darniowania z rolki trawą sezonowaną, o znacznie lepszych parametrach dla korzystających graczy, - budowa nowej bieżni oraz zeskoku dla dyscyplin lekkoatletycznych, - wyposażenie obiektu w oświetlenie światłem sztucznym pozwalającym na korzystanie z obiektu w godzinach wieczornych i nocnych, - budowa sieci niskiego napięcia elektroenergetycznej i wykonanie instalacji niskoprądowej i teletechnicznej dla obsługi monitoringu wizyjnego. <p>Przebudowa wpłynie także na poszerzenie oferty sportowej poprzez dodanie w zakolach tego obszaru dodatkowych elementów takich: jak rzutnia do pchnięcia kulą, miejsca do uprawiania skoku w wzwyż, prostej sześciotorowej bieżni sprinterskiej, bieżni do trójskoku, skoku w dal oraz czterotorowej bieżni okrężnej. Wszystkie bieżnie wykonane będą w technologii nawierzchni poliuretanowej. Realizacja inwestycji uzasadniona jest potrzebą zapewniania społeczności lokalnej szerokiego dostępu do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, co jest szczególnie istotne w związku z konsekwencjami zdrowotnymi pandemii COVID-19.</p>
59.	Budowa krytej pływalni w Żywcu	<p>W zakresie projektu zaplanowano:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowę krytej pływalni: 3-kondygnacyjnej i niepodpiwniczonej, o pow. netto 6 367m² (kubatura 38 900 m³, pow.

	<p>zabudowy 3 255,10 m2).</p> <p>W obiekcie zaplanowano następujące pomieszczenia i funkcjonalności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hale basenowe basenów: sportowego i rekreacyjnego, - jacuzzi, - strefę SPA (sauna fińska, sauna Infrared, łaźnia parowa i biosauna, grota lodowa, basenik schładzający z zimną wodą, prysznice „atrakcji i doznań”, wiaderko, misy do moczenia stóp), - zespół gastronomiczny: bar „suchy” dostępny z holu wejściowego i bar „mokry” dostępny z hali basenowej, - widownię dla 160 osób na II piętrze z zespołem sanitarnym, pomieszczenia dla komentatorów oraz strefę techniczną wentylatorni, - pomieszczenia techniczne, administrację, pomieszczenia socjalne i inne niezbędne do funkcjonowania obiektu na kondygnacji parteru, - ogród saun z sauną fińską, BIO, zespołem sanitarnym, basenem schładzającym i miejscami do relaksu. <p>Budynek wykonany zostanie z materiałów dopuszczonych do stosowania w budownictwie. Projektowane ocieplenie spełnia warunki ustalone w obowiązujących przepisach.</p> <p>2.Montaż instalacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wodno-kanalizacyjnej, - centralnego ogrzewania z sieci ciepłowniczej, - technologii uzdatniania wody basenowej, - wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, - elektrycznej wysokoprądowej i niskoprądowej, - dźwigów osobowych wewnętrznych, - oddymiania p. pożarowego. <p>3.Zakup i montaż nowoczesnej infrastruktury do rekreacji wodnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jacuzzi, - zjeżdżalnia wewnętrzna rurowa typu ANAKONDA, - huśtawka wodna, - podwodna leżanka, - podwodna ławeczka, - masaż karku wąski, - masaż karku szeroki, - gejzer powietrzny, - dysza kanału rwącej rzeki, - punkt masażu, - jeź wodny, - zjeżdżalnia dla dzieci „Słoń” z przedłużką,
--	---

		<p>- wodny plac zabaw: („Pączek-muchomor”, tęczyowy tunel, Motyl na łodydze, mała zjeżdżalnia „Słoń”, zabawka „Drzewko wodne”</p> <p>4. Zakup pozostałego wyposażenia, m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szafki szatniowe, - wyposażenie dla osób niepełnosprawnych, <p>5. Budowę dróg wewnętrznych, parkingów, chodników i infrastruktury technicznej, uwzględniającej podwyższone wymagania sanitarno-epidemiczne (wynikające m.in. z doświadczeń z COVID-19).</p> <p>Na potrzeby projektu wykonano już dokumentację techniczną i kosztorysową, która obejmuje projekt architektoniczno-budowlany i kosztorys wskaźnikowy. Ponadto projekt posiada pozwolenie na budowę Nr 102/2020 wydane przez Starostę Żywieckiego w dniu 2 września 2020 r.</p>
60.	Nadbudowa i rozbudowa budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 1 w dzielnicy Moszczanica w Żywcu	<p>Zakres inwestycji obejmuje:</p> <p>1. Rozbudowę istniejącego obiektu szkoły i części zaplecza sali sportowej oraz nadbudowę tej infrastruktury o jedną kondygnację, dzięki czemu powstaną nowe pomieszczenia. Po nadbudowie i rozbudowie zespół będzie się składał z 3-oddziałowego przedszkola z zapleczem, 8-klasowej szkoły z zapleczem (w tym 8 pomieszczeń klas, 1 gabinet fizykochemiczny, pracownia informatyczna, pomieszczenia dla pedagogów, pomieszczenia dyrekcji) oraz stołówki z zapleczem kuchennym (obsługującej zarówno przedszkole jak i szkołę). Roboty budowlane wykonane zostaną w nowych technologiach z wykorzystaniem tradycyjnych jak i współczesnych materiałów oraz rozwiązań.</p> <p>W ramach inwestycji wykonane zostaną następujące instalacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instalacja wodociągowa, - instalacja sanitarna wewnętrzna, - instalacja kanalizacji deszczowej, - instalacje elektryczne, - instalacja teletechniczna, - instalacja telewizji przemysłowej i sygnalizacji pożaru, - instalacja odgromowa, - instalacja fotowoltaiki i kolektorów słonecznych, - instalacja c.o. i c.w.u., - instalacja wentylacji. <p>2. Rozbiórkę budynku przedszkola i zrealizowania w miejscu wyburzenia parkingu.</p> <p>3. W ramach inwestycji nie będzie zakupiony sprzęt i wyposażenie obiektu.</p> <p>4. Budowę parkingu w miejscu wyburzonego budynku przedszkola oraz zagospodarowanie terenu wokół budynku i sali sportowej.</p> <p>Na potrzeby projektu wykonano już dokumentację techniczną i kosztorysową, która obejmuje projekt budowlano-wykonawczy, przedmiary robót i kosztorys inwestorski. Ponadto projekt posiada pozwolenie na budowę wydane Starostą Żywieckiego w dniu 22 marca 2019 r. Nr 1616/2018.</p>

61.	Program zajęć podnoszących jakość edukacji przedszkolnej	Robotyka. Zajęcia z robotyki w przedszkolu pozwolą ukształtować i nabyć nowe kompetencje. Tworzenie innowacyjnych rozwiązań, nowoczesnych urządzeń, robotów, zagadnienia sztucznej inteligencji. Kluczowe znaczenie ma tutaj przedstawienie dzieciom możliwości i pokazanie, jakie tajemnice może kryć za sobą projektowanie inteligentnych maszyn.
62.		Dzieci w świecie tańca. Taniec regionalny i nowoczesny.
Gmina zgłaszająca projekt: gm. Radziechowy-Wieprz		
63.	Przebudowa nawierzchni dróg powiatowych na terenie gminy Radziechowy-Wieprz	Poprawa stanu nawierzchni dróg powiatowych na terenie gminy w miejscowościach: Wieprz, Juszczyzna, Radziechowy, Przybedza, Bystra
64.	Budowa chodników i poboczy na terenie gminy Radziechowy-Wieprz	Budowa chodników wzdłuż dróg powiatowych na terenie gminy w miejscowościach: Wieprz, Juszczyzna, Radziechowy, Przybedza, Bystra
Gmina zgłaszająca projekt: gm. Rajcza		
65.	Budowa i przebudowa chodników wzdłuż dróg powiatowych na terenie gminy Rajcza	Budowa i przebudowa chodników wzdłuż dróg powiatowych na terenie gminy Rajcza. łączna długość 10 km.
66.	Rozbudowa Infrastruktury przeciwpowodziowej w gminie Rajcza	Zabezpieczenie obiektów mostowych i cieków komunikacyjnych przed skutkami erozji dennej i brzegowej potoków.
67.	Gospodarka odpadami w gminie Rajcza	Rozbudowa infrastruktury Zakładu Usług Komunalnych wraz z rozbudową Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów – np. stacji przetwarzających odpadów oraz zakup floty służącej do obierania i transportu odpadów.
68.	Przebudowa sieci dróg powiatowych w gminie Rajcza – modernizacja infrastruktury drogowej na terenie gminy Rajcza	Kompleksowa przebudowa istniejących ciągów dróg powiatowych których parametry nie odpowiadają współczesnemu natężeniu ruchu oraz oczekiwaniom uczestników ruchu drogowego. Roboty będą obejmowały wzmocnienie podbudowy, wykonanie nawierzchni bitumicznej oraz przebudowę odwonienia i wymianę przepustów.
69.	Rozwój sieci komunikacyjnej w rejonie dworca PKP w Rajczy	Przebudowa drogi dojazdowej do dworca PKP wraz z przebudową kanalizacji burzowej i budową chodników. Droga częściowo położona na gruntach stanowiących własność powiatu.
70.	Rozbudowa infrastruktury rowerowej w Gminie Rajcza	Budowa nowych oraz modernizacja istniejących tras rowerowych w Gminie Rajcza. Planowana inwestycja pozwoli połączyć istniejące i cieszące się zainteresowaniem ścieżki rowerowe prowadzące w kierunku Rycerki Górnej oraz w stronę Rajczy, Milówki w stronę Węgierskiej Górki. Projekt przewiduje połączenie Wiślanej Trasy Rowerowej nr. z trasą krajową nr. 17 poprzez budowę nowych odcinków ścieżek oraz połączenie ich z istniejącymi już trasami rowerowymi położonymi na terenie gmin włączonych w partnerstwo. Projekt zakłada powstanie nowego, ponad 70 kilometrowego odcinka trasy od miejscowości od granicy Żywiec-Radziechowy Wieprz do granicy Państwa w miejscowości Sól Bór/Zwardoń w tym 20 kilometrów już istniejącej trasy rowerowej. Trasa położona jest w bardzo malowniczej górskiej okolicy. Nowy odcinek pozwoli wzmocnić walory turystyczne trasy nr. 17 oraz wzmocni

		<p>atrakcyjność regionu.</p> <p>zadanie I połączenie z trasą krajową nr. 17</p> <p>Projekt zakłada powstanie łącznie 45 kilometrowego odcinka ścieżki rowerowej w tym 20 kilometrów jest już wykonanych</p> <p>Zadanie II połączenie z wiślaną trasą rowerową</p> <p>Projekt zakłada powstanie łącznie 25 kilometrowego odcinka ścieżki rowerowej w tym 10 kilometrów jest już wykonanych</p>
Gmina zgłaszająca projekt: gm. Świnna		
71.	Przebudowa drogi wraz z budową chodnika dla pieszych w ciągu drogi powiatowej 1415s Pewel Mała – Pewel Ślemieńska – Ślemień na odcinku w km 0+600 do km 1+600 w miejscowości Pewel Mała	
72.	Budowa chodników wzdłuż dróg powiatowych na terenie gminy Świnna	Budowa chodników około 1 km w Rychwałdku, ok. 2 km w Trzebini.
73.	Budowa chodnika dla pieszych w ciągu drogi wojewódzkiej 945 w miejscowości Pewel Mała	Budowa chodnika dla pieszych wraz z wykonaniem odwodnienia pasa jezdni drogi wojewódzkiej od strony chodnika, chodnika dla pieszych oraz przyległego terenu. Początek projektowanego chodnika ma miejsce w obrębie skrzyżowania z drogą powiatową (ul. Jana Pawła II) w miejscu istniejącego chodnika dla pieszych, który został wykonany w latach ubiegłych. Natomiast koniec opracowania związanego z budową chodnika zlokalizowany jest na granicy pasa kolejowego na granicy działki własności PKP. Projektowany chodnik składa się z dwóch odcinków chodnika przebiegających na początkowym odcinku wzdłuż lewej krawędzi drogi, a następnie wzdłuż prawej krawędzi drogi. Projektowane odcinki zachodzą na siebie i powiązane są między sobą projektowanym przejściem dla pieszych, a jego całkowita długość wynosi 1954,98mb.
Gmina zgłaszająca projekt: gm. Węgierska Górka		
74.	Przebudowa drogi powiatowej DP-S1434 ul. Ks. K. Śmiecha w Żabnicy.	<p>Przebudowa drogi powiatowej DP-S1434 w ciągu ul. Ks. K. Śmiecha w Żabnicy od ronda w Węgierskiej Górcie do zajezdni Żabnica-Kamienna.</p> <p>Wykonanie nakładki z masy bitumicznej, poprawiającej jakość nawierzchni oraz parametry techniczne drogi.</p> <p>Wykonanie chodnika z kostki betonowej, celem odseparowania ruchu pieszego od kołowego.</p> <p>Wykonanie kanalizacji deszczowej, odwodnienie nawierzchni jezdni oraz likwidacja zastoisk wody opadowej i roztopowej.</p> <p>Poprawa geometrii skrzyżowań, połączenia z drogami gminnymi.</p> <p>Wymiana, uzupełnienie oświetlenia drogowego.</p> <p>Budowa miejsc parkingowych odcinek Skątka-Kamienna, wprowadzenie miejsc parkingowych w lokalizacjach atrakcyjnych turystycznie oraz w wybranych lokalizacjach ważnych z punktu widzenia użytkowników ruchu drogowego.</p> <p>Oznakowanie poziome i pionowe, poprawa bezpieczeństwa użytkowników drogi.</p>

75.	Przebudowa drogi powiatowej DP-S1435 ul. Kościuszki i Jana Pawła II w Węgierskiej Górcie.	<p>Przebudowa drogi powiatowej DP-S1435 w ciągu ul. Kościuszki i Jana Pawła II w Węgierskiej Górcie.</p> <p>Wykonanie nakładki z masy bitumicznej, poprawiającej jakość nawierzchni oraz parametry techniczne drogi.</p> <p>Przebudowa chodników z kostki betonowej, celem poprawy odseparowania ruchu pieszego od kołowego.</p> <p>Wykonanie, przebudowa kanalizacji deszczowej, odwodnienie nawierzchni jezdni oraz likwidacja zastoisk wody opadowej i roztopowej.</p> <p>Poprawa geometrii skrzyżowań, połączenia z drogami krajowymi, powiatowymi, gminnymi.</p> <p>Wymiana, uzupełnienie oświetlenia drogowego.</p> <p>Budowa miejsc postojowych w wybranych lokalizacjach ważnych z punktu widzenia użytkowników ruchu drogowego.</p> <p>Oznakowanie poziome i pionowe, poprawa bezpieczeństwa użytkowników drogi.</p>
76.	Modernizacja Zespołu Szkół Zawodowych wraz z zapleczem sportowym w Węgierskiej Górcie.	<p>Stworzenie dogodnych warunków nauczania na poziomie szkolnictwa zawodowego i ogólnokształcącego.</p> <p>Remont pomieszczeń edukacyjnych i zaplecza techniczno - sanitarnego.</p> <p>Termomodernizacja energetyczna budynku szkoły poprzez docieplenie ścian, stropodachu, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej.</p> <p>Wymiana instalacji CO i CWU</p> <p>Montaż instalacji fotowoltaicznej oraz pompy ciepła celem zmniejszenia zapotrzebowania na energię końcową.</p>
77.	Rewitalizacja przestrzeni publicznej w obszarze historycznego traktu cesarskiego występującego na terenie Gminy Węgierska Górka.	<p>Poprawa dostępności i utworzenie parku historyczno - przyrodniczego oraz tematycznego na obszarze 35 ha. Utworzenie miejsc odpoczynku o szczególnych walorach przyrodniczych i historycznych na terenie przyrodniczym. Odtworzenie autentycznego starobruku na odcinak traktu cesarskiego o długości 1,2 km wraz z infrastrukturą z odzwierciedlającą okres pełnego funkcjonowania szlaku handlowego. Obecnie znajduje się tu 56 pomników przyrody oraz trowant- rosnący kamień, połączenie z głównym szlakiem beskidzkim stanowiącym wyjście na Baranią Górę, miejsca pamięci narodowej, punkty widokowe dające możliwość podziwiania kotlin wsi zrębowych Cięciny, Żabnicy oraz Ciśca, jak również piękna krajobrazu i osobliwości ujścia dużych potoków górskich Żabniczki, Lorańca i Cięcinki. Przywrócenie podstawowych elementów struktury przestrzenno-funkcjonalnej centralnych obszarów przyrodniczych przyczyniających się do budowy wizerunku regionu przyjaznego ekologii a zarazem, zapewniającego poczucie silnej przynależności i dbałości o aspekty historyczne. Ma to stanowić element życia ekonomicznego bowiem wokół właściwie urządzonych i utrzymanych elementów systemu przestrzeni publicznej lokalizują się liczne podmioty gospodarcze. Celem przedsięwzięcia jest utworzenie przyrodniczo-turystycznej atrakcji wielkoobszarowej a zarazem struktury ochronnej, która nie koncentrują się wyłącznie na przyrodzie, ale na jej odmiennym charakterze ze względu na wartości historyczne, przyrodnicze, ekologiczne, kulturowe i krajobrazowe. Obszar ten będzie gwarantować właściwie zbalansowaną koegzystencję między zwiedzającymi/odpoczywającymi a przyrodą tworząc zarazem swoistą formę ochrony przyrody, dziedzictwa kulturowego i historii.</p>
78.	Kompleksowe zagospodarowanie góry Prusów na cele sportowo-rekreacyjno-wypoczynkowe.	<p>Założeniem projektu jest kompleksowe zagospodarowanie góry Prusów w wysokości 1010 m.n.p.m. Warunki terenowe oraz występujący tam mikroklimat stworzyły możliwość zlokalizowania na zachodnim zboczu tego masywu infrastruktury do uprawiania sportów zimowych i letnich z funkcją całoroczną góry. Niezalesiony odcinek szczytowego spłaszczenia grzbietu Prusowa stanowi dobre miejsce zarówno na bazę sportową jak i widokowe. Dając możliwość oglądania 360 stopni panoramy Beskidu Śląskiego, Kotliny Żywieckiej, zachodnią część Beskidu Małego oraz szereg szczytów Beskidu Żywieckiego, co już stanowi niemałą atrakcję tych terenów. Usytuowanie terenu na skraju tych masywów daje możliwość skoncentrowanie</p>

		<p>dużego ruchu turystycznego na pograniczy parków i skupisk leśnych bez konieczności ingerowania w ten naturalny system środowiskowy . Celem projektu jest nadanie nowej funkcji terenom górzystym poprzez budowę wieży widokowej, 2 ostoje wodne z funkcją mikroretencji, nawadniania i energii odnawialnej (jeziorek), tras narciarskich i rowerowych, ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych. Głównym elementem komunikacyjnym między podnóżem góry a jej szczytem będzie kolej gondolowa oraz kolejki krzeselkowe.</p> <p>Duże otwarte tereny zielona będą wykorzystywane na wypas owiec (przywrócenie pasterstwa górskiego) a poprzez utworzenie gospodarczej górskiej zabudowy: bacówek, zagród itp. do wytwarzania zdrowej żywności z funkcją gastronomiczną i hotelarską. Planowany do zagospodarowania dla obsługi ruchu turystycznego obszar 150 ha będzie posiadał zaplecze nie kolidujące z przyrodniczym i krajobrazowym charakterem góry w formie parkingów i infrastruktury podziemnej.</p>
--	--	---